

**2^η ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ 2024 (έτη αναφοράς 2022 & 2023)
Π.Ε.Π.Κ.Ε. Ι.Ν.**

ΣΥΝΟΨΗ

Οι παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 ως προς την επίτευξη των θεματικών στόχων της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη εφαρμόστηκαν στο πλαίσιο των γενικών στόχων της Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη. Οι παρεμβάσεις εφαρμόστηκαν με γνώμονα τις ανάγκες των ευάλωτων και ευπαθών κοινωνικών ομάδων με σκοπό την κοινωνική τους ένταξη για την αποφυγή της κοινωνικής τους περιθωριοποίησης.

Η Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη την περίοδο 2014-2020, η οποία και ολοκληρώθηκε στο τέλος του 2023, είχε ως στόχο να διαχειριστεί τις ιδιαίτερες δυσκολίες που αντιμετώπιζαν οι ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, κυρίως σε μια περίοδο οικονομικής κρίσης, ώστε να εξασφαλιστεί μια αξιοπρεπής διαβίωση.

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων εφαρμόστηκε μια σειρά πρωτοβουλιών, προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα έντονα φαινόμενα κοινωνικής και οικονομικής φτώχειας που προέκυψαν στις ευάλωτες και ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού. Οι διάφορες πολιτικές που εφαρμόστηκαν και οι οποίες θα αναλυθούν στη παρούσα έκθεση, χρηματοδοτήθηκαν κυρίως από τα Διαρθρωτικά Επενδυτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η Ετήσια Έκθεση απολογισμού και αξιολόγησης της πορείας της Περιφερειακής Στρατηγικής, ιδίως σε ζητήματα που άπτονται της ένταξης στην αγορά εργασίας και της ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και της ανάπτυξης /ενημέρωσης πίνακα δεικτών παρακολούθησης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων αναλύει ανά θεματικό άξονα τις παρεμβάσεις που πραγματοποιήθηκαν στις ομάδες των ωφελουμένων, καθώς και την επιμέρους παρέμβαση ανά ειδικό στόχο.

Σημαντικό μέρος των παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης αποτελούν τα Κέντρα Κοινότητας όπου διαφαίνεται η σημαντική θέση που κατέχουν ως τοπικό σημείο αναφοράς κοινωνικών θεμάτων. Τα Κέντρα Κοινότητας αποκτώντας μεγάλη αναγνωρισιμότητα για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας αποτελεί σημείο αναφοράς για την καταγραφή των αναγκών, το δημογραφικό, κοινωνικό και οικονομικό προφίλ των ατόμων που χρήζουν κοινωνικής ένταξης, καθώς και για την ουσιαστική παρέμβαση κοινωνικής ένταξης και συνοχής των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού.

Στην παρούσα έκθεση αναλύεται η ένταξη των δράσεων στην Περιφέρεια ανά Άξονα Προτεραιότητας αλλά και ανά Ειδικό Στόχο, όπως αυτή ορίστηκε από την Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη (ΠΕ.Σ.Κ.Ε.).

Περιεχόμενα

1.	Θεσμικό και Εφαρμοστικό Πλαίσιο Λειτουργίας του ΠΕ.Π.Κ.Ε.Ι.Ν.	9
1.1	Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής – Νόμος 4445/2016	10
1.2	Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2014-2020	11
1.3	Εφαρμοστικό Πλαίσιο του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Ιονίων Νήσων	12
1.4	Βασικές Προτεραιότητες Πολιτικής πεδίο της Κοινωνικής Ένταξης μέσω της Πολιτικής Συνοχής ΕΣΠΑ 2021-2027 – Προώθηση μιας Κοινωνικής Ευρώπης	15
2.	Συνθήκες Διαβίωσης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	22
2.1	Εισόδημα και Εισοδηματική Ανισότητα του Πληθυσμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	23
2.2	Κίνδυνος Φτώχειας και Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	25
2.3	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ)	28
2.4	Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς Απόρους (ΤΕΒΑ)	31
3.	Κοινωνικές Δομές & Φορείς της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με Δράσεις Κοινωνικής Ένταξης	35
3.1	Κέντρα Κοινότητας	36
3.2	Δομές Καταπολέμησης της Φτώχειας	37
3.3	Δομές Αστέγων	40
3.4	Σχολικά Γεύματα	40
3.5	Ξενώνες Φιλοξενίας Δικτύου Δομών της Γ.Γ.Ι.Α.Δ.	43
3.6	Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ)	43
3.7	Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης (ΚΑΑ)	44
3.8	Κέντρα Δημέρευσης και Ημερησίας Φροντίδας (ΚΔΗΦ)	45
3.9	Θεραπευτήρια Χρόνιων Παθήσεων - Οικοτροφεία	46
3.10	Κέντρα Ημερησίας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)	46
3.11	Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένους)	47
3.12	Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένους)	48
3.13	Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με αναπηρία)	49
3.14	Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με αναπηρία)	50
3.15	Λειτουργία Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Ιονίων Νήσων (Ν.Π.Δ.Δ.)	51
3.16	Δομή κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν	

υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε παιδιά).....	51
3.17 Δομή ανοιχτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε παιδιά).....	52
3.18 Δομή κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας στην οικογένεια).....	53
3.19 Δομή ανοιχτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας στην οικογένεια).....	54
4. Έρευνα Πεδίου σε Φορείς	56
Κοινωνικής Ένταξης	56
5. Διαγνωστική Ανάλυση	71
Κοινωνικής Πολιτικής.....	71
6. Εξειδίκευση της Στρατηγικής σε γενικούς στόχους και άξονες προτεραιότητας.....	75
6.1. Προτάσεις ανά άξονα προτεραιότητας.....	77
6.2. Συμπεράσματα και προτάσεις.....	83
ΑΝΑΦΟΡΕΣ	85
ΠΗΓΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	86

Ευρετήριο Πινάκων

Πίνακας 1: Άξονες Προτεραιότητας Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων	13
Πίνακας 2: Στόχοι Πολιτικής 2021 – 2027, Ταμεία χρηματοδότησης και Ειδικοί Στόχοι.....	17
Πίνακας 3: Διαθέσιμο εισόδημα ανά κάτοικο (€), στην Ελλάδα και τις Περιφέρειες της χώρας (2014-2021)	23
Πίνακας 4: Δείκτης κατανομής εισοδήματος (S80/S20), στο σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια (2018-2022)	25
Πίνακας 5: Ποσοστό πληθυσμού (%) υπό τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, στο σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια (2018-2022).....	26
Πίνακας 6: Ποσοστό πληθυσμού (%) με σοβαρή υλική στέρηση, στο σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια (2018-2022).....	27
Πίνακας 7: Ποσοστό πληθυσμού (%) που ζει σε νοικοκυριά πολύ χαμηλής έντασης εργασίας, στο σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια (2018-2022).....	28
Πίνακας 8: Πλήθος δικαιούχων ΕΕΕ σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, έτος αναφοράς 2022	29
Πίνακας 9: Αριθμός αστέγων -δικαιούχων του ΕΕΕ σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, έτος αναφοράς 2022.....	29
Πίνακας 10: αριθμός των ανέργων-δικαιούχων του ΕΕΕ σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, έτος αναφοράς 2022	30
Πίνακας 11: Αιτήσεις και τους ωφελούμενους μονογονεϊκών νοικοκυριών, έτος αναφοράς 2022.....	31
Πίνακας 12: Πλήθος των ωφελούμενων ΤΕΒΑ που είναι ταυτόχρονα δικαιούχοι του ΕΕΕ, σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, έτος αναφοράς 2022.....	31
Πίνακας 13: Πλήθος των νοικοκυριών που υποστηρίχθηκαν αποκλειστικά από το ΤΕΒΑ την περίοδο 2018-2022	32

Πίνακας 14: Ωφελούμενοι-μέλη νοικοκυριών την περίοδο 2018-2022	33
Πίνακας 15: Σύνθεση των νοικοκυριών/ωφελούμενων του ΤΕΒΑ (2018-2022)	33
Πίνακας 16: Πλήθος ωφελούμενων ΤΕΒΑ, άτομα με αναπηρία (2018-2022)	34
Πίνακας 17: Πλήθος ωφελούμενων ΤΕΒΑ, άτομα χαρακτηρισμένα ως «άστεγοι» (2018-2022)	34
Πίνακας 18: Αριθμός ΚΚ και ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και Κατά Περιφερειακή Ενότητα, έτος αναφοράς 2022.....	37
Πίνακας 19: Ποσοστό ωφελούμενων ΚΚ ως προς τον πληθυσμό και τον συνολικό αριθμό ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και κατά Π.Ε., έτος αναφοράς 2022.....	37
Πίνακας 20: Αριθμός, είδος της δομής και αριθμός δικαιούχων σε επίπεδο Περιφέρειας και Π.Ε., έτος αναφοράς 2021	39
Πίνακας 21: Αριθμός δομών αστέγων και φιλοξενούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022.....	40
Πίνακας 22: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2019-2022)	41
Πίνακας 23: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Π.Ε. Κέρκυρας (2019-2022).....	41
Πίνακας 24: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Π.Ε. Ζακύνθου (2019-2022)	42
Πίνακας 25: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης (2019-2022)	42
Πίνακας 26: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Π.Ε. Λευκάδας (2019-2022).....	42
Πίνακας 27: Δομές φιλοξενίας της Γ.Γ.Ι.Α.Δ. και αριθμός φιλοξενούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	43
Πίνακας 28: Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης και αριθμός φιλοξενούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022.....	44
Πίνακας 29: Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης και αριθμός περιθαλπόμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	45
Πίνακας 30: Κέντρα Δημέρευσης και Ημερησίας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) και αριθμός περιθαλπόμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	46
Πίνακας 31: Θεραπευτήρια Χρόνιων Παθήσεων – Οικοτροφεία και αριθμός φιλοξενούμενων στην Πε- ριφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022.....	46
Πίνακας 32: Κέντρα Ημερησίας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) και αριθμός εξυπηρετούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022.....	47
Πίνακας 33: Αριθμός εξυπηρετούμενων «Πρόγραμμα στο Σπίτι» στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	48
Πίνακας 34: Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένους και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος ανα- φοράς 2022	48
Πίνακας 35: Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένους και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος ανα- φοράς 2022	49
Πίνακας 36: Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με αναπηρία και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	50
Πίνακας 37: Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με αναπηρία και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	50
Πίνακας 38: Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε παιδιά και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	

.....	52
Πίνακας 39: Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε παιδιά και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	52
.....	53
Πίνακας 40: Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα στην οικογένεια και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2022	53
.....	54
Πίνακας 41: Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα στην οικογένεια και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2021	54
.....	72
Πίνακας 42: SWOT Ανάλυση στον τομέα της κοινωνικής συνοχής στα Ιόνια Νησιά	72

Ευρετήριο Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Διαθέσιμο εισόδημα ανά κάτοικο (€), στην Ελλάδα και τις Περιφέρειες της χώρας	24
Διάγραμμα 2: Διαχρονική εξέλιξη του διαθέσιμου εισοδήματος ανά κάτοικο (€), στην Ελλάδα και στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2014-2023)	24
Διάγραμμα 3: Γεωγραφική κατανομή των συμμετεχουσών δομών στην έρευνα στις Π.Ε. της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων	56
Διάγραμμα 4: Ποσοστό συμμετεχουσών δομών στην έρευνα ως προς τον τύπο φορέα	57
Διάγραμμα 5: Ποσοστό συμμετεχουσών δομών στην έρευνα που υλοποιούν δράσεις για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες	57
Διάγραμμα 6: Σε ποια κοινωνικά ευπαθή ομάδα αφορούσαν οι δράσεις που υλοποίησε ο φορέας	58
Διάγραμμα 7: Σημαντικότητα των κοινωνικών προβλημάτων (Χαμηλή - Μεσαία - Υψηλή)	59
Διάγραμμα 8: Διαχρονική εξέλιξη ένταξης των κοινωνικών προβλημάτων	61
Διάγραμμα 9: Κύρια αιτία για την εμφάνιση/έξαρση των κοινωνικών προβλημάτων που πλήττουν τον πληθυσμό της Περιφερειακής Ενότητας	63
Διάγραμμα 10: Ποιες από τις παρακάτω ευπαθείς κοινωνικά ομάδες χρήζουν υποστήριξης μέσω σχετικών δράσεων;	64
Διάγραμμα 11: Αποτελεσματικότητα των κάτωθι δράσεων/παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2022 στην Περιφερειακή Ενότητα	66
Διάγραμμα 12: Ποιες δράσεις προτείνετε να υλοποιηθούν τα επόμενα έτη στην Περιφερειακή Ενότητά σας για τις κατωτέρω ομάδες-στόχους;	68

Συντομογραφίες

Συντομογραφία

Ορισμός

ΑΕΠ	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν
ΑΠΑ	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία
ΓΓΙΑΔ	Γενική Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δι- καιωμάτων
ΔΚΜ	Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας
ΕΓΠΣ	Εθνικό Γεωπληροφοριακό Σύστημα
ΕΕΕ	Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα
ΕΜ	Εθνικός Μηχανισμός
ΕΠ	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΕΣΚΕ	Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
ΕΣΠΑ	Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης
ΘΧΠ	Θεραπευτήρια Χρόνιων Παθήσεων
ΚΔΗΦ	Κέντρο Δημέρευσης Ημερήσιας Φροντίδας
ΚΗΦΗ	Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
ΚΚ	Κέντρα Κοινότητας
ΚΚΑ	Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης
ΝΔΙΠ	Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
ΠΕ	Περιφερειακή Ενότητα
ΠΕΠ	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
ΠΕΠΚΕ	Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης
ΠΕΣΚΕ	Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης
ΠΙΝ	Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
ΣΥΔ	Στέγη Υποστηριζόμενης Διαβίωσης
ΤΕΒΑ	Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς Απόρους

1. Θεσμικό και Εφαρμοστικό Πλαίσιο Λειτουργίας του Πε.Π.Κ.Ε.Ι.Ν.

1.1 Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής – Νόμος 4445/2016

Ο Εθνικός Μηχανισμός Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Εθνικός Μηχανισμός, Ε.Μ.), θεσμοθετήθηκε με τον Ν. 4445/2016 και ορίζεται ως ο ενιαίος οργανικός σχηματισμός με αντικείμενο τον σχεδιασμό, την ενημέρωση, τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση οριζόντιων συνεκτικών πολυτομεακών πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής συνοχής. Ο μηχανισμός δρα συνεκτικά μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των λοιπών Υπουργείων που ασκούν κοινωνική πολιτική, χωρίς ωστόσο να μεταβάλλει τις αρμοδιότητες τους ως προς την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της πολιτικής αυτής.

Ο Εθνικός Μηχανισμός συνεπικουρείται από το Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα (Ε.Γ.Π.Σ.), στο οποίο ειδικώς εξουσιοδοτημένοι υπάλληλοι του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καταχωρούν δεδομένα, αναφορές και στατιστικά στοιχεία, που αφορούν σε πολιτικές Κοινωνικής Ένταξης, Κοινωνικής Προστασίας και Κοινωνικής συνοχής, με σκοπό την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών που εξυπηρετούν την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη (Ε.Σ.Κ.Ε.). Ταυτόχρονα, ο Μηχανισμός αποτελεί το βασικό συντονιστικό όργανο για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή οριζόντιων συνεκτικών πολυτομεακών πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης από τα συναρμόδια Υπουργεία, και λειτουργεί στο πλαίσιο μιας αμφίδρομης διαδικασίας – από επάνω προς τα κάτω και ανάδρομα – η οποία:

- Αφενός μεταβιβάζει (από τα κάτω προς τα πάνω: από τις Περιφέρειες προς το Υπουργείο Εργασίας) πληροφορίες για τη χάραξη οριζόντιων πολιτικών και τη λήψη αναγκαίων μέτρων.
- Αφετέρου συνεισφέρει στη χάραξη τυπικών πολιτικών στη βάση των αρχών και των προτεραιοτήτων της ΕΣΚΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές ανάγκες σε περιφερειακό επίπεδο, τις οριζόντιες εθνικές πολιτικές και τα κενά πολιτικής που δημιουργούνται.

Η παρακολούθηση των πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης από τον Μηχανισμό γίνεται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, μέσω του πληροφοριακού συστήματος που αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του Εθνικού Μηχανισμού, με την καθιέρωση συστήματος δεικτών. Οι δείκτες αυτοί επιτρέπουν την παρακολούθηση της προόδου κάθε προτεραιότητας της Ε.Σ.Κ.Ε. και της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των επιμέρους παρεμβάσεων, συμβάλλοντας με αυτόν τον τρόπο στην αξιολόγηση τους.

Στην οργανωτική δομή των υπόχρεων φορέων να συνεισφέρουν δεδομένα στο Ενιαίο Γεωπληροφοριακό Σύστημα (Ε.Γ.Π.Σ.) κεντρικό ρόλο (ενδεικτικά) θα έχουν:

1. Το Τμήμα Σχεδιασμού και Αξιολόγησης της Διεύθυνσης Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εργασίας, το οποίο σύμφωνα με το Άρθρο 18 του ν. 4445/2016: «Εργαλεία Αξιολόγησης του Εθνικού Μηχανισμού», έχει και την ευθύνη εισαγωγής για την αποτελεσματική αξιολόγηση και αποδοτική αποτύπωση των εφαρμοζόμενων πολιτικών, προγραμμάτων και παρεμβάσεων κοινωνικής ένταξης.
2. Η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, η οποία καταχωρεί δεδομένα, αναφορές και στατιστικά στοιχεία, που αφορούν σε πολιτικές κοινωνικής ένταξης, κοινωνικής προστασίας και κοινωνικής συνοχής, με σκοπό την παρακολούθηση των κοινωνικών πολιτικών, των προτεραιοτήτων της Ε.Σ.Κ.Ε. και την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των συναφών παρεμβάσεων σε κυβερνητικό και αυτοδιοικητικό επίπεδο».
3. Οι Περιφέρειες, μέσω των Παρατηρητηρίων Κοινωνικής Ένταξης, οι οποίες εκδίδουν ετήσιες αναφορές για την ενημέρωση των δεικτών του Ε.Γ.Π.Σ. Στο πλαίσιο της παρακολούθησης και αξιολόγησης των δράσεων σε αυτοδιοικητικό επίπεδο, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζουν οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Μέριμνας των Περιφερειών και τα Περιφερειακά Παρατηρητήρια Κοινωνικής Ένταξης.

1.2 Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων 2014-2020

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, βάσει των σχετικών απαιτήσεων αναφορικά με τον σχεδιασμό του ΕΣΠΑ 2014-2020 και στο πλαίσιο του σχεδιασμού του ΠΕΠ Ιονίων Νήσων, προέβη στην κατάρτιση Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης (ΠΕ.Σ.Κ.Ε.), η οποία έχει ως στόχο την ενίσχυση του κοινωνικού ιστού της Περιφέρειας με την ενδυνάμωση των δημόσιων πολιτικών πρόληψης/καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού των κατοίκων της που αντιμετωπίζουν αυξημένα προβλήματα διαβίωσης και κοινωνικής ένταξης.

Ειδικότερα, το 2015 διαμορφώθηκε η Περιφερειακή Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, η οποία έθεσε ένα στρατηγικό πλαίσιο αρχών, προτεραιοτήτων και αξόνων δράσης για τον συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των πολιτικών καταπολέμησης της φτώχειας, του κοινωνικού αποκλεισμού και των διακρίσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Η εν λόγω Στρατηγική αποτέλεσε βασική προϋπόθεση για την ενεργοποίηση δράσεων του Ε.Κ.Τ. στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9: «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης» του Π.Ε.Π. Ιονίων Νήσων 2014-2020.

Οι βασικοί άξονες της Στρατηγικής περιλάμβαναν ένα πλέγμα παρεμβάσεων που καλύπτουν όχι μόνο τις παραδοσιακές ομάδες στόχου των προνοιακών πολιτικών, αλλά και άλλες κατηγορίες προσώπων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό ή αποκλεισμό από την αγορά εργασίας, παρά την ικανότητα και διαθεσιμότητά τους για άσκηση απασχόλησης. Οι γενικοί στόχοι της Περιφερειακής Στρατηγικής

Κοινωνικής Ένταξης Ιονίων Νήσων (ΠΕ.Σ.Κ.Ε. Ι.Ν.) αποκρυσταλλώνονται σε ισάριθμους Άξονες Προτεραιότητας, βάσει των οποίων δομήθηκε το Σχέδιο Δράσης της Περιφέρειας για την καταπολέμηση της φτώχειας και την ενδυνάμωση της Κοινωνικής Ένταξης και οι οποίοι διατυπώνονται όπως περιγράφονται στον παρακάτω πίνακα (Πίνακας 1).

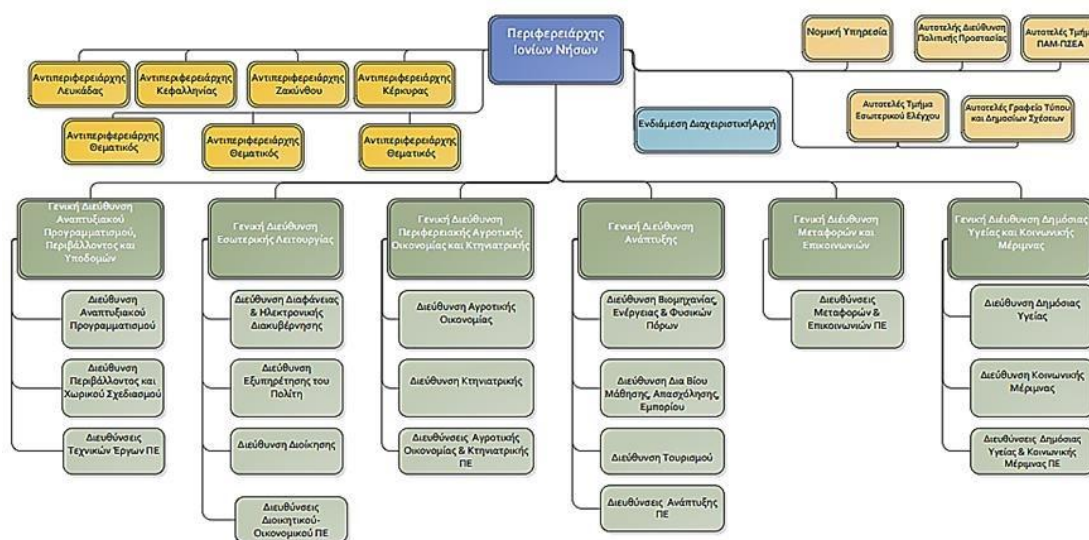
Πίνακας 1: Άξονες Προτεραιότητας Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	1.1 Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (ΕΕΕ) στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων
	1.2 Δομές άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας
ΑΞΟΝΑΣ 2: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	2.1 Δράσεις ένταξης, κοινωνικής ενσωμάτωσης και βασικών κοινωνικών υπηρεσιών
	2.2 Δράσεις φροντίδας
ΑΞΟΝΑΣ 3: ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ	3.1 Δράσεις καταπολέμησης των διακρίσεων λόγω αναπηρίας
	3.2 Δράσεις προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας
	3.3 Δράσεις υποστήριξης κοινοτήτων Ρομά
ΑΞΟΝΑΣ 4: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	4.1 Μηχανισμοί στήριξης κοινωνικής επιχειρηματικότητας
	4.2 Ενισχύσεις υλοποίησης επιχειρηματικού σχεδίου
	4.3 Δράσεις προώθησης στην αγορά εργασίας
ΑΞΟΝΑΣ 5: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ	5.1 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για τα μικρά νησιά
	5.2 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε θυλάκες κοινωνικού αποκλεισμού

1.3 Εφαρμοστικό Πλαίσιο του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Κοινωνικής Ένταξης Ιονίων Νήσων

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Ιονίων Νήσων» (ΠΕ.Π.Κ.Ε. Ι.Ν.) συγκροτείται βάσει του άρθρ. 14 του Ν. 4445/2016. Με βάση τις σχετικές προβλέψεις του «Εθνικού Μηχανισμού για την Κοινωνική Ένταξη» (Ε.Μ.), οι Διευθύνσεις Κοινωνικής Μέριμνας (Δ.Κ.Μ.) των Περιφερειών, αποτελούν λειτουργικό μέρος του Εθνικού Μηχανισμού. Σύμφωνα με τον Οργανισμό της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (Π.Ι.Ν.), το Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης είναι Τμήμα της Γενικής Δ/σης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφέρειας.

Εικόνα 1: Οργανόγραμμα Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Πηγή: ΠεΠ ΠΙΝ 2014-2020

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, στο πλαίσιο της στρατηγικής της για την Κοινωνική Ένταξη και με βάση τον ισχύοντα Ο.Ε.Υ. (άρθρο 18) έχει συγκροτήσει Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Ιόνιων Νησιών (ΠΕ.Π.Κ.Ε.), με στόχο την παρακολούθηση των παρεμβάσεων της στρατηγικής σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, την ανάδειξη περιφερειακών και τοπικών αναγκών και προκλήσεων, την αποτύπωση των χωρικών διαστάσεων της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και την τροφοδότηση του Εθνικού Συντονιστικού Μηχανισμού. Σκοπός της πράξης είναι η υποβοήθηση και ενίσχυση της λειτουργίας του ΠΕ.Π.Κ.Ε. και κατά συνέπεια η υποστήριξη του στόχου της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για την παρακολούθηση της ΠΕ.Σ.Κ.Ε.

Σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 181-17/16.09.2017 απόφαση του Περιφερειακού Συμβουλίου Ιονίων Νήσων¹ η Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας είναι αρμόδια για τον συντονισμό και την παρακολούθηση της λειτουργίας όλων των οργανικών μονάδων που υπάγονται σ' αυτή, την εξασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας τους και την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των υποθέσεων αρμοδιότητάς τους, ιδιαίτερα στους τομείς προαγωγής και προστασίας της δημόσιας υγείας του τοπικού πληθυσμού, της καταπολέμησης της φτώχειας και του αποκλεισμού, της προώθησης της κοινωνικής συνοχής και της προάσπισης των ευπαθών ομάδων, μέσα από ένα αποτελεσματικό δίκτυο υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας και αλληλεγγύης.

Στη Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας εμπίπτει η Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας (με έδρα την Κέρκυρα). Σύμφωνα με τον Ν.4445/2016 (άρθρα 13, 14), η Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας της κάθε Περιφέρειας είναι αρμόδια για:

¹ Με την οποία τροποποιήθηκε ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (ΦΕΚ Τεύχος Β' 4083/23.11.2017).

- Την κατηγοριοποίηση, ιεράρχηση και επεξεργασία παρεμβάσεων, προτάσεων και επιμέρους αναγκών για θέματα κοινωνικής προστασίας.
- Τη διατύπωση εισηγητικών προτάσεων για τη λήψη μέτρων και τη διαμόρφωση σχετικών πολιτικών και την υποβολή τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο για έγκριση.
- Τη σύνταξη της Περιφερειακής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη (ΠΕ.Σ.Κ.Ε.).
- Τον συντονισμό των Δήμων εντός των ορίων της Περιφέρειας σε θέματα κοινωνικής αλληλεγγύης και τη μέριμνα για την εφαρμογή των οριζόντιων μέτρων πολιτικής.
- Την παρακολούθηση σε περιφερειακό επίπεδο της ΠΕ.Σ.Κ.Ε., τόσο σε επίπεδο Περιφέρειας, όσο και σε επίπεδο Δήμων.
- Την αξιοποίηση στοιχείων και πληροφοριών από τα πληροφοριακά συστήματα, καθώς και την εξέταση της μεταβολής των δεικτών κοινωνικού αποκλεισμού.
- Τη διενέργεια τακτικών συναντήσεων με εκπροσώπους της Περιφέρειας, των Δήμων, των κοινωνικών εταίρων κλπ., σχετικά με την υλοποίηση των επιμέρους παρεμβάσεων και γενικότερα τη διενέργεια κοινωνικού διαλόγου διαβούλευσης σε περιφερειακό επίπεδο.
- Τη διαβίβαση στοιχείων, δεδομένων και πληροφοριών προς το Ε.Γ.Π.Σ. του Εθνικού Μηχανισμού.
- Τη σύνταξη και υποβολή Ετήσιας Έκθεσης, κατόπιν έγκρισης από το οικείο Περιφερειακό Συμβούλιο, προς τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας.

Τέλος, το Παρατηρητήριο Κ.Ε. είναι υπεύθυνο για τις εξής ενέργειες:

- Την εκπόνηση ετήσιας Περιφερειακής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης, για τη διαπίστωση των επιπτώσεων συγκεκριμένων πολιτικών στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της Περιφέρειας.
- Την ανάπτυξη και εφαρμογή εργαλείων και δεικτών παρακολούθησης των διαδικασιών κοινωνικής ένταξης των ωφελούμενων της ΠΕ.Σ.Κ.Ε., ιδίως σε ζητήματα που άπτονται της ένταξης στην αγορά εργασίας και της ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας.
- Την παρακολούθηση και καταγραφή κοινωνικών φαινομένων, όπως ακραία φτώχεια, υπερχρεωμένα νοικοκυριά και την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων, ιδιαίτερα των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων.
- Τη δημιουργία διαδικτυακής πύλης για την καταγραφή της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, τη συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση συγκεντρωτικών στοιχείων στατιστικού χαρακτήρα και αναφορών

κοινωνικών φαινομένων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, καθώς και δράσεων της ΠΕ.Σ.Κ.Ε.

1.4 Βασικές Προτεραιότητες Πολιτικής πεδίο της Κοινωνικής Ένταξης μέσω της Πολιτικής Συνοχής ΕΣΠΑ 2021-2027 –Πρώθηση μιας Κοινωνικής Ευρώπης

Τον Ιούνιο 2019 εκδόθηκε από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, η 1^η Εγκύκλιος για το «σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο **Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027** στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού». Η νέα Προγραμματική Περίοδος περιλαμβάνει **5 Στόχους Πολιτικής (ΣΠ)**, οι οποίοι αναλύονται σε 30 ειδικούς στόχους. Όπως προκύπτει από τον κατωτέρω πίνακα, την **Κοινωνική Ένταξη** αναμένεται θα ενισχύσει ο Στόχος Πολιτικής 4 «**Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων**».

Πίνακας 2: Στόχοι Πολιτικής 2021 – 2027, Ταμεία χρηματοδότησης και Ειδικοί Στόχοι

ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΣΠ)		ΤΑΜΕΙΟ	Ειδικοί Στόχοι	
ΣΠ4	Μια πιο κοινωνική Ευρώπη μέσω της υλοποίησης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων	ΕΤΠΑ	i.	Ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των αγορών εργασίας και της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις απασχόλησης μέσω της ανάπτυξης της κοινωνικής καινοτομίας και των υποδομών
			ii.	Βελτίωση της πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης χωρίς αποκλεισμούς μέσω της ανάπτυξης υποδομών
			iii.	Ακόμη μεγαλύτερη κοινωνικοοικονομική ένταξη περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, μεταναστών και των μειονεκτούσων ομάδων, με την εφαρμογή ολοκληρωμένων μέτρων που αφορούν μεταξύ άλλων τη στέγαση και τις κοινωνικές υπηρεσίες
			iv.	Εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης στην υγειονομική περίθαλψη με την ανάπτυξη υποδομών, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβάθμιας υγειονομικής περίθαλψης
		ΕΚΤ+	i.	βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των οικονομικά μη ενεργών ατόμων, προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας
			ii.	εκσυγχρονισμός των θεσμών της αγοράς εργασίας και των υπηρεσιών για την αξιολόγηση και την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες και εξασφάλιση της έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξη της προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, των μεταβάσεων και της κινητικότητας
			iii.	Προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, βελτίωση της ισορροπίας της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής, περιλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα, προώθηση ενός υγιούς και κατάλληλα προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση κινδύνων για την υγεία, προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή και ενεργός και υγιής γήρανση
			iv.	Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας με σκοπό τη στήριξη της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων
			v.	Προώθηση της ίσης πρόσβασης και της ολοκλήρωσης ποιοτικής και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως για μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, μέσω της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και την εκπαίδευση και τη μάθηση ενηλίκων, περιλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους
			vi.	Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως με ευκαιρίες για ευέλικτη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση για όλους, λαμβάνοντας υπόψη τις ψηφιακές δεξιότητες, την καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και τις νέες απαιτήσεις

ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (ΣΠ)		ΤΑΜΕΙΟ	Ειδικοί Στόχοι
			για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκολύνοντας τις μεταβάσεις στη σταδιοδρομία και προωθώντας την επαγγελματική κινητικότητα
		vii.	Πρωώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας
		viii.	Πρωώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά
		ix.	Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης
		x.	Πρωώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών
		xi.	Αντιμετώπιση της υλικής στέρησης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων.
ΣΠ5	Μια Ευρώπη πιο κοντά στους πολίτες της μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ολοκληρωμένης ανάπτυξης των αστικών, αγροτικών και παράκτιων περιοχών, καθώς και μέσω της στήριξης τοπικών πρωτοβουλιών	ΕΤΠΑ	i. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ασφάλειας στις αστικές περιοχές· ii. Ενίσχυση της ολοκληρωμένης κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής τοπικής ανάπτυξης, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών και των παράκτιων περιοχών μέσω της τοπικής ανάπτυξης με πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων

Το χρηματοδοτικό κονδύλιο από τα ΕΤΠΑ, ΕΚΤ+ για τον ΣΠ4 στην Ελλάδα σύμφωνα και με την έγκριση της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2021-2027 μεταξύ της χώρας και της ΕΕ ανέρχεται σε 6,3δισ.€³, εκ των οποίων τα 5,4δισ.€ προέρχονται από το ΕΚΤ+.

Επιπρόσθετα, αναφέρεται ότι με βάση τους Κανονισμών της Ε.Ε και ειδικότερα τον Καν. ΕΚΤ+, για την περίοδο 2021-2027 καθίστανται οι εξής φιλόδοξοι στόχοι:

- Τουλάχιστον το 25 % των εθνικών πόρων του ΕΚΤ+ θα διατεθεί για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την καταπολέμηση της φτώχειας.
- Τουλάχιστον το 2% των πόρων του ΕΚΤ+ θα διατεθεί για μέτρα που στοχεύουν σε άπορους. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι μια ελάχιστη ποσότητα πόρων στοχεύει σε άτομα που έχουν τη μεγαλύτερη ανάγκη βοήθειας.
- Τουλάχιστον το 5% των πόρων του ΕΚΤ+ θα διατεθεί για την υλοποίηση στοχευμένων δράσεων και διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων για την υλοποίηση του Child Guarantee.
- Το 12,5% (903 εκ ευρώ) των πόρων του ΕΚΤ προβλέπεται να κατευθυνθεί σε δράσεις για την υποστήριξη των νέων εκτός Εκπαίδευσης, Απασχόλησης και Κατάρτισης (NEETS).

Εκτός όμως από το ΕΚΤ+ και το ΕΤΠΑ, στο πεδίο της κοινωνικής ένταξης αναμένεται να έχουν και άλλα Ταμεία/Προγράμματα που θα λειτουργήσουν την περίοδο 2021-2027 όπως⁴:

- Το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης.
- Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση
- Προγράμματα χρηματοδοτούμενα απευθείας από την ΕΕ.
- Χρηματοδοτικός Μηχανισμός Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΧΜ ΕΟΧ)

Την παρούσα περίοδο έχει ολοκληρωθεί η έγκριση από την ΕΕ όλων των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της νέας Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027 και των επιμέρους στρατηγικών κειμένων που την απαρτίζουν. Επίσης όπως αναφέρθηκε έχει εγκριθεί η **Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2021-2027**, σύμφωνα με τη οποία σε ότι αφορά τον Στόχο Πολιτικής 4 σημειώνεται ότι Κεντρική επιδίωξη των παρεμβάσεων στον ΣΠ4 είναι μια πιο κοινωνική Ελλάδα μέσω της επένδυσης στο ανθρώπινο δυναμικό και της διασφάλισης ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά.

Με βάση το εγκριθέν νέο ΕΣΠΑ 2021-2027 Προτεραιότητες στο πλαίσιο του ΣΠ4 αποτελούν:

³ Διευκρινίζεται ότι τα ανωτέρω ποσά αφορούν μόνο την κοινοτική συνδρομή και όχι τη συνολική δημόσια δαπάνη που θα προκύψει με την προβλεπόμενη εθνική συμμετοχή.

⁴ Πηγές άντλησης στοιχείων αποτελούν τα σχέδια των κανονισμών της νέας προγραμματικής περιόδου 2021-2027

A) Αύξηση της απασχόλησης και βελτίωση της απασχολησιμότητας και ειδικότερα:

- διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και μείωση της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, με έμφαση στους NEETs 15-29, μακροχρόνια άνεργους, άνεργους με χαμηλό κοινωνικοοικονομικό, μορφωτικό και μεταναστευτικό υπόβαθρο και ΑμεΑ,
- αναβάθμιση των υπηρεσιών εξατομικευμένης υποστήριξης,
- ενίσχυση των μηχανισμών διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας,
- στήριξη της αυτοαπασχόλησης,
- προώθηση της κοινωνικής οικονομίας,
- παρεμβάσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων,
- προώθηση της προσαρμογής αυτοαπασχολούμενων, εργαζομένων και επιχειρήσεων στην αλλαγή και της ενεργού γήρανσης μέσω παρεμβάσεων συμβουλευτικής και κατάρτισης συνυπολογίζοντας τις απαιτήσεις της ψηφιακής και πράσινης οικονομίας,
- προώθηση της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση με μέτρα όπως η εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής και προώθηση καινοτόμων μοντέλων λειτουργίας των επιχειρήσεων,
- για την αντιμετώπιση έκτακτων συνθηκών στην αγορά εργασίας δύναται να υλοποιηθούν μέτρα ενισχύσεων.

B) Αναβάθμιση της ποιότητας και ενίσχυση της εξωστρέφειας και της συνάφειας της εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και της δια βίου μάθησης με την αγορά εργασίας

- βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών ιδιαίτερα σε σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες,
- αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών,
- ενίσχυση των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής,
- βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών,
- ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ),
- βελτίωση των επιδόσεων και ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης με έμφαση σε ευάλωτες ομάδες,
- αναβάθμιση υποδομών, εξοπλισμού
- διασφάλιση της ποιότητας υπηρεσιών, μέσω της βελτίωσης της διακυβέρνησης όλων των βαθμίδων, της ενίσχυσης της αυτονομίας, καθώς και της ολοκλήρωσης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων.

Γ) Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των θεσμών και μηχανισμών κοινωνικής αλληλεγγύης

- διασφάλιση πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες,
- δράσεις για την αντιμετώπιση του εκπαιδευτικού και στεγαστικού διαχωρισμού
- ανάπτυξη υπηρεσιών φροντίδας που βασίζονται στην οικογένεια και την κοινότητα
- εκσυγχρονισμός και δημιουργία υποδομών κοινωνικής προστασίας, αναψυχής και πολιτισμού
- προώθηση παρεμβάσεων αποϊδρυματοποίησης και μετάβασης από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο κοινότητας
- κοινωνική ένταξη για πολίτες περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο, μέσω της αντιμετώπισης των εις βάρος τους διακρίσεων, της επισφαλούς στέγασης και της ένταξής τους στην εκπαίδευση.

Δ) Θεσμική ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών για την ουσιαστική συμμετοχή σε παρεμβάσεις εκπαίδευσης, απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης

Ε) Καθολική υγειονομική κάλυψη

- Η ΠΦΥ βρίσκεται στο επίκεντρο του δικτύου υγείας στη κοινότητα, έμφαση στην πρόληψη, μέριμνα για ευάλωτες ομάδες με συμβολή στην οικονομική – κοινωνική προστασία.
- Προτεραιότητες επίσης αποτελούν:
 - ο η Ψυχική Υγεία,
 - ο η αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού,
 - ο οι νέες υπηρεσίες μακροχρόνιας φροντίδας,
 - ο η προσαρμογή υπηρεσιών, υποδομών και ανθρώπινου κεφαλαίου στις γεωγραφικές, πληθυσμιακές ιδιαιτερότητες, στην ηλεκτρονική υγεία, στην επιστημονική πρόοδο, στην αντιμετώπιση υγειονομικών απειλών.
- Η ανθεκτικότητα του Συστήματος Υγείας ενισχύεται με επενδύσεις για την επείγουσα φροντίδα, τις ειδικές κλίνες, τις δομές Δημόσιας Υγείας.
- Ο ψηφιακός μετασχηματισμός, η βελτίωση της διαχείρισης, της διοίκησης των υπηρεσιών, συμβάλλουν στην καθολική πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες σε ένα αποδοτικότερο σύστημα.

2. Συνθήκες Διαβίωσης στην Πε- ριφέρεια Ιονίων Νήσων

2.1 Εισόδημα και Εισοδηματική Ανισότητα του Πληθυσμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

Ακολουθώντας, παρουσιάζονται τα στοιχεία που σκιαγραφούν τις συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, όπως το διαθέσιμο εισόδημα, η εισοδηματική ανισότητα μεταξύ των κατοίκων της Περιφέρειας, τα ποσοστά του πληθυσμού υπό τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, με σοβαρή υλική στέρηση ή που ζει σε νοικοκυριά πολύ χαμηλής έντασης εργασίας, αλλά και τους δικαιούχους ΕΕΕ και ΤΕΒΑ.

Καταρχάς, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του Πίνακα 3, το διαθέσιμο εισόδημα ανά κάτοικο στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων ανέρχεται στα 15,6 χιλιάδες ευρώ το 2022⁵, ένα από τα υψηλότερα μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, 17% υψηλότερο από αυτό του συνόλου της χώρας (Διάγραμμα 1). Μάλιστα, το 2022 σημείωσε αύξηση κατά 16,2% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (Διάγραμμα 2).

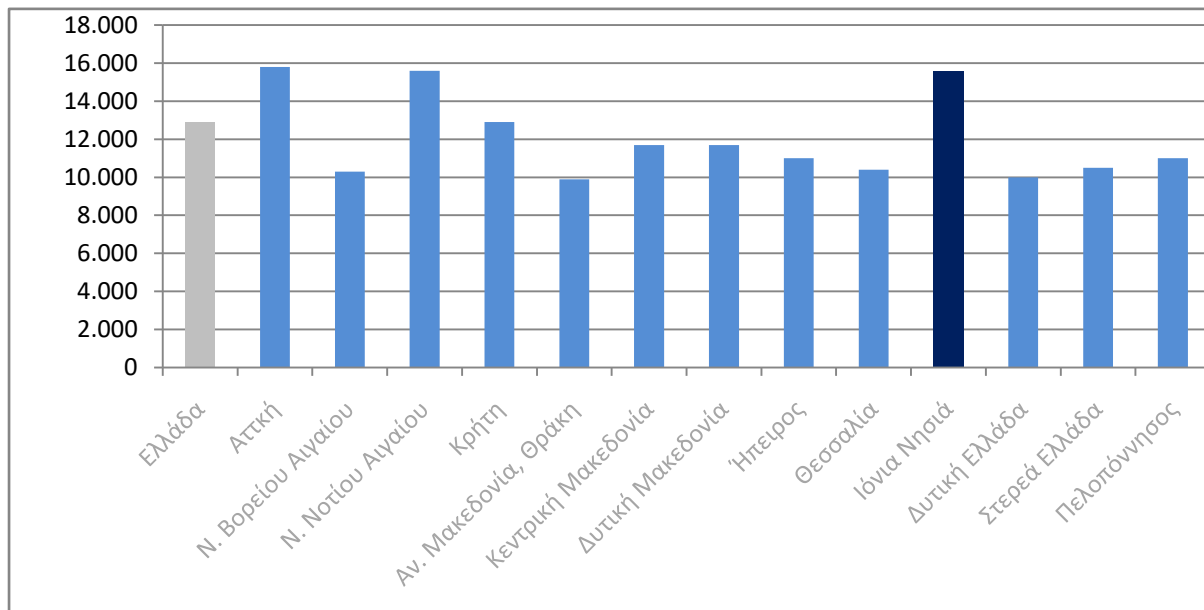
Πίνακας 3: Διαθέσιμο εισόδημα ανά κάτοικο (€), στην Ελλάδα και τις Περιφέρειες της χώρας (2014-2022)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ελλάδα	10.200	10.200	10.200	10.700	10.600	11.400	10.700	12.000	12.900
Αττική	12.400	12.200	12.500	13.000	12.800	13.600	13.100	14.700	15.800
Ν. Βορείου Αιγαίου	9.300	9.400	9.300	9.500	9.000	9.500	8.800	9.700	10.300
Ν. Νοτίου Αιγαίου	13.000	13.500	11.700	12.600	13.000	14.600	10.800	13.500	15.600
Κρήτη	10.300	10.500	9.900	10.600	10.600	11.600	9.800	11.500	12.900
Αν. Μακεδονία, Θράκη	8.000	8.000	8.100	8.500	8.500	9.100	8.500	9.500	9.900
Κεντρική Μακεδονία	9.100	9.100	9.200	9.600	9.500	10.200	9.700	10.900	11.700
Δυτική Μακεδονία	9.900	9.900	9.500	10.000	9.900	10.600	10.200	11.200	11.700
Ήπειρος	8.700	8.600	8.800	9.200	9.200	9.900	9.400	10.500	11.000
Θεσσαλία	8.600	8.500	8.300	8.800	8.800	9.400	9.000	10.000	10.400
Ιόνια Νησιά	11.100	11.100	11.300	12.000	12.500	14.000	11.400	13.700	15.600
Δυτική Ελλάδα	7.900	7.800	7.900	8.400	8.200	8.800	8.600	9.400	10.000
Στερεά Ελλάδα	8.700	8.500	8.500	8.800	8.600	9.300	8.900	9.800	10.500
Πελοπόννησος	8.700	8.700	8.700	9.100	9.000	9.800	9.400	10.300	11.000

Πηγή: Eurostat, 2025 – Επεξεργασία συγγραφικής ομάδας

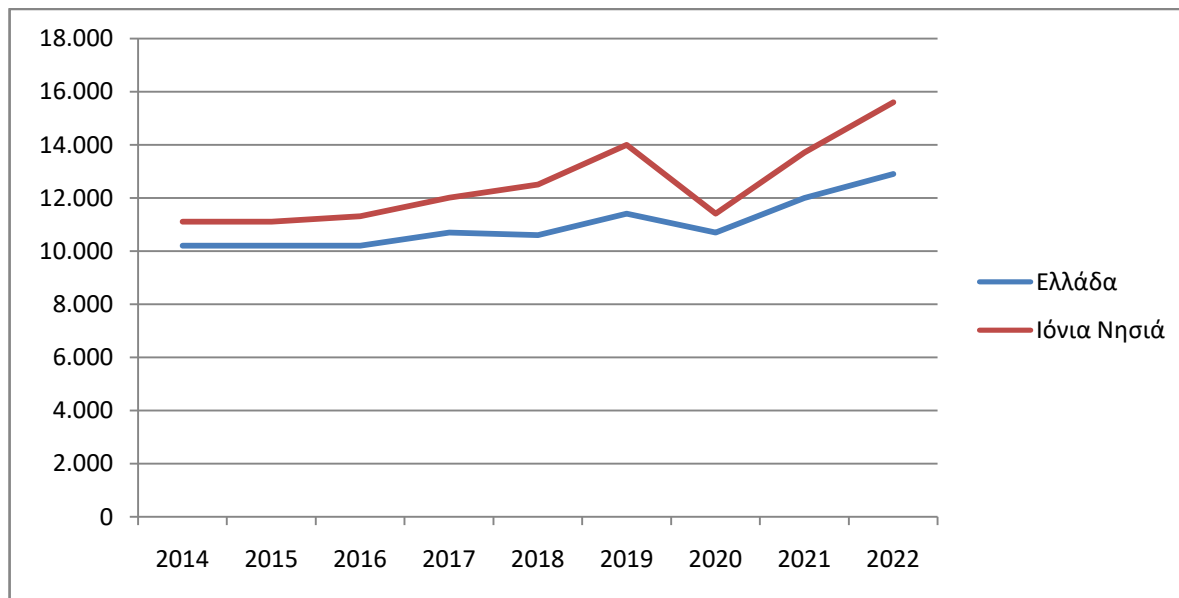
⁵ Το τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν στο διαθέσιμο κατά κεφαλήν εισόδημα.

Διάγραμμα 1: Διαθέσιμο εισόδημα ανά κάτοικο (€), στην Ελλάδα και τις Περιφέρειες της χώρας, έτος αναφοράς 2022

Πηγή: Eurostat, 2025, Επεξεργασία: ομάδα μελέτης

Διάγραμμα 2: Διαχρονική εξέλιξη του διαθέσιμου εισοδήματος ανά κάτοικο (€), στην Ελλάδα και στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2014-2022)

Πηγή: Eurostat, 2025, Επεξεργασία: ομάδα μελέτης

Όσον αφορά την εισοδηματική ανισότητα στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων – όπως αυτή αποτυπώνεται από τον δείκτη S80/S20⁶ – από τον Πίνακα 4 προκύπτει ότι καταγράφηκε μικρή αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας το 2021 σε σχέση με το 2020, η οποία ωστόσο εξαλείφθηκε το 2022 και 2023, χαμηλό Εντούτοις, η τιμή του δείκτη S80/S20 δεν ξεπερνά την αντίστοιχη τιμή του σε εθνικό επίπεδο την περίοδο 2018-2023.

Πίνακας 4: Δείκτης κατανομής εισοδήματος (S80/S20), στο σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια (2018-2023)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ελλάδα	5,5	5,1	5,2	5,8	5,2	5,3
Αττική	6,2	5,4	5,4	5,7	5,3	5,6
Ν. Βορείου Αιγαίου	5,7	5,8	4,9	5,8	4,4	5,5
Ν. Νοτίου Αιγαίου	5,3	6,0	5,5	5,9	5,3	5,2
Κρήτη	4,5	4,3	4,1	4,4	3,7	4,4
Αν. Μακεδονία, Θράκη	5,2	5,1	5,3	5,2	5,5	5,6
Κεντρική Μακεδονία	5,1	4,7	5,3	6,1	5,2	5,7
Δυτική Μακεδονία	5,8	4,8	5,2	5,4	4,2	4,2
Ήπειρος	4,9	4,2	5,0	6,1	4,3	4,0
Θεσσαλία	5,2	4,5	4,5	4,5	4,1	4,0
Ιόνια Νησιά	4,8	4,5	4,3	5,6	4,3	4,9
Δυτική Ελλάδα	4,7	4,6	4,8	5,3	4,9	4,3
Στερεά Ελλάδα	4,4	4,0	4,2	5,5	4,5	4,3
Πελοπόννησος	4,6	4,6	4,5	5,7	4,9	5,6

Πηγή: Eurostat, 2025, Επεξεργασία: ομάδα μελέτης

2.2 Κίνδυνος Φτώχειας και Κοινωνικού Αποκλεισμού στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Για τη διερεύνηση του κινδύνου φτώχειας⁷ και κοινωνικού αποκλεισμού εντός του πληθυσμού της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, εξετάζονται οι δείκτες της Έρευνας

⁶ Ο δείκτης S80/S20 συγκρίνει το ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα που κατέχει το 20% του πλουσιότερου πληθυσμού με αυτό του φτωχότερου 20% και επηρεάζεται από τις ακραίες τιμές της κατανομής του εισοδήματος. Επί της ουσίας, περιγράφει την κατανομή του συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος μιας οικονομίας στον πληθυσμό και υπολογίζεται σε επίπεδο νοικοκυριού (βάσει του συνολικού εισοδήματος όλων των μελών της οικογένειας) και σταθμίζεται προς το συνολικό αριθμό των μελών του.

⁷ Ως άτομα που βρίσκονται υπό τον κίνδυνο φτώχειας είναι αυτά τα οποία ζουν σε νοικοκυριά με συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα χαμηλότερο από το όριο φτώχειας, ήτοι το 60% του εθνικού μέσου σταθμισμένου διαθέσιμου εισοδήματος.

Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC), όπως το ποσοστό του πληθυσμού υπό τον κίνδυνο φτώχειας⁸, το ποσοστό του πληθυσμού με σοβαρή υλική στέρηση⁹, το ποσοστό πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας¹⁰.

Από τα στοιχεία του Πίνακα 5, προκύπτει ότι, την τριετία 2018-2020, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταγράφει το χαμηλότερο ποσοστό πληθυσμού, το οποίο βρίσκεται υπό τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού. Το έτος 2020, το ποσοστό του πληθυσμού της Περιφέρειας το οποίο βρίσκεται υπό τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ανέρχεται μόλις στο 15,7%, όταν, για το ίδιο έτος, το αντίστοιχο ποσοστό σε εθνικό επίπεδο είναι 27,4%. Εντούτοις, το ποσοστό αυτό υπερδιπλασιάζεται τη τριετία 2020-2023.

Πίνακας 5: Ποσοστό πληθυσμού (%) υπό τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, στο σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια (2018-2023)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ελλάδα	30,3	29,0	27,4	28,3	26,3	26,1
Αττική	27,0	24,5	21,8	21,6	21,8	22,7
Ν. Βορείου Αιγαίου	31,9	30,7	28,5	28,1	27,8	30,4
Ν. Νοτίου Αιγαίου	31,6	30,1	23,3	23,2	22,6	20,5
Κρήτη	34,8	30,5	26,5	28,8	17,8	18,5
Αν. Μακεδονία, Θράκη	33,5	34,0	33,5	35,3	32,3	31,9
Κεντρική Μακεδονία	29,3	30,6	29,5	33,7	30,4	29,6
Δυτική Μακεδονία	36,5	33,6	32,8	28,9	29,8	32,7
Ήπειρος	31,1	26,8	26,2	28,0	19,7	20,1
Θεσσαλία	32,9	28,3	28,5	26,1	24,2	24,7
Ιόνια Νησιά	26,2	22,3	15,7	29,4	31,8	27,7
Δυτική Ελλάδα	41,1	39,8	43,7	42,0	37,2	35,2
Στερεά Ελλάδα	28,7	28,3	28,3	30,8	31,8	22,8
Πελοπόννησος	29,2	35,1	33,4	35,8	36,9	35,7

Πηγή: Eurostat, 2025, Επεξεργασία: ομάδα μελέτης

⁸ Ορίζεται ως το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά με συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα χαμηλότερο από το όριο φτώχειας (δηλαδή το 60% του διάμεσου ισοδύναμου συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού).

⁹ Ορίζεται ως το ποσοστό των ατόμων που στερείται τέσσερα από τα ακόλουθα εννιά αγαθά και υπηρεσίες: ανταπόκριση στην πληρωμή πάγιων λογαριασμών, μια εβδομάδα διακοπών, διατροφή με κρέας, κοτόπουλο, ψάρι ή λαχανικά ίσης θρεπτικής αξίας κάθε δεύτερη ημέρα, αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών δαπανών περίπου 550 €, τηλέφωνο, έγχρωμη τηλεόραση, πλυντήριο ρούχων, ΙΧ επιβατηγό αυτοκίνητο, ικανοποιητική θέρμανση.

¹⁰ Ορίζεται ως το ποσοστό του πληθυσμού, ηλικίας 0-59 ετών, που ζουν σε νοικοκυριά, των οποίων τα ενήλικα μέλη εργάστηκαν το προηγούμενο έτος ίσο ή λιγότερο χρόνο του 20% του εν δυνάμει συνολικού χρόνου εργασίας τους. Για το νοικοκυριό, ένταση εργασίας ορίζεται ως ο λόγος του συνολικού αριθμού μηνών που όλα τα ενήλικα μέλη του έχουν εργασθεί εντός του έτους αναφοράς εισοδήματος, προς το συνολικό αριθμό μηνών που τα μέλη του ίδιου νοικοκυριού θα μπορούσαν θεωρητικά να είχαν εργασθεί κατά την ίδια περίοδο.

Αντίστοιχα, την περίοδο 2018-2021, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων βρίσκεται ανάμεσα στις Περιφέρειες της χώρας με τα χαμηλότερα ποσοστά πληθυσμού με σοβαρή υλική στέρηση (Πίνακας 6). Μάλιστα, το 2020 το ποσοστό αυτό είναι το χαμηλότερο μεταξύ των Περιφερειών της χώρας (7,1%), σχεδόν το μισό από το αντίστοιχο ποσοστό σε εθνικό επίπεδο (14,9%). Εντούτοις, το 2022 το ποσοστό αυτό υπερδιπλασιάζεται, φτάνοντας το 17% και το 2023 κατεβαίνει στο 14,8%, όταν το αντίστοιχο ποσοστό σε εθνικό επίπεδο ήταν 13,9% και 13,5% αντίστοιχα.

Πίνακας 6: Ποσοστό πληθυσμού (%) με σοβαρή υλική στέρηση, στο σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια (2018-2023)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ελλάδα	16,1	15,8	14,9	13,9	13,9	13,5
Αττική	15,6	14,0	13,5	12,2	12,5	14,6
Ν. Βορείου Αιγαίου	15,3	16,1	12,7	10,0	12,0	9,3
Ν. Νοτίου Αιγαίου	17,1	16,8	10,7	7,0	12,2	9,0
Κρήτη	17,4	17,5	15,3	17,0	10,9	9,8
Αν. Μακεδονία, Θράκη	20,3	18,3	13,8	14,0	12,5	12,6
Κεντρική Μακεδονία	13,4	15,2	15,1	15,5	15,5	15,3
Δυτική Μακεδονία	18,3	15,2	13,3	7,5	10,2	15,0
Ήπειρος	14,9	11,5	12,4	11,7	4,8	4,4
Θεσσαλία	16,9	15,4	14,9	10,4	10,1	6,3
Ιόνια Νησιά	9,1	8,7	7,1	8,5	17,0	14,8
Δυτική Ελλάδα	25,2	25,4	27,4	26,8	24,1	20,2
Στερεά Ελλάδα	13,1	11,8	13,0	11,7	15,4	9,1
Πελοπόννησος	15,9	21,2	19,2	19,2	22,4	17,9

Πηγή: Eurostat, 2025, Επεξεργασία: ομάδα μελέτης

Τέλος, με εξαίρεση το 2021, στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων καταγράφεται το χαμηλότερο ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριά πολύ χαμηλής έντασης εργασίας (Πίνακας 7). Ωστόσο, το 2021, το εν λόγω ποσοστό για την Περιφέρεια εκτοξεύεται στο 21,9%, από 4,4% που ήταν το προηγούμενο έτος, σημειώνοντας αύξηση της τάξεως του 397%. Στην αύξηση αυτή συντέλεσε η πανδημία του COVID-19 και η μείωση της τουριστικής δραστηριότητας της διετίας 2020-2021. Το 2022 το ποσοστό του πληθυσμού που ζει σε νοικοκυριά χαμηλής έντασης εργασίας ανέρχεται στο 7,9%, 17% χαμηλότερο (1,6 ποσοστιαίες μονάδες) από το αντίστοιχο ποσοστό στο σύνολο της χώρας, υψηλότερο μόνο από το αντίστοιχο ποσοστό των υπόλοιπων νησιωτικών Περιφερειών της Ελλάδας, ήτοι των Νησιών Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και της Κρήτης και το 2023 πέφτει στο 4,6% το δεύτερο χαμηλότερο της χώρας μετά το Ν. Αιγαίο.

Πίνακας 7: Ποσοστό πληθυσμού (%) που ζει σε νοικοκυριά πολύ χαμηλής έντασης εργασίας, στο σύνολο της χώρας και ανά Περιφέρεια (2018-2023)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ελλάδα	13,6	12,7	11,8	12,1	9,5	8,3
Αττική	13,8	12,9	9,8	9,4	8,9	7,7
Ν. Βορείου Αιγαίου	16,0	12,7	13,9	13,0	5,9	6,3
Ν. Νοτίου Αιγαίου	8,5	9,6	8,6	8,6	5,8	3,2
Κρήτη	10,5	8,4	8,5	12,3	5,0	5,6
Αν. Μακεδονία, Θράκη	16,9	15,5	15,1	14,3	10,7	9,7
Κεντρική Μακεδονία	13,0	12,8	13,6	14,9	12,3	10,2
Δυτική Μακεδονία	19,1	16,1	19,5	16,1	13,6	14,2
Ήπειρος	13,7	12,1	10,6	11,1	8,2	5,6
Θεσσαλία	14,7	13,8	12,7	11,9	8,3	9,9
Ιόνια Νησιά	10,6	8,0	4,4	21,9	7,9	4,6
Δυτική Ελλάδα	16,4	14,0	17,4	16,2	13,2	9,4
Στερεά Ελλάδα	12,9	12,6	11,9	15,3	10,2	8,1
Πελοπόννησος	11,8	11,2	10,8	9,3	8,0	8,9

Πηγή: Eurostat, 2025, Επεξεργασία: ομάδα μελέτης

2.3 Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ)

Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ) αποτελεί προνοιακό πρόγραμμα, δικαιούχοι του οποίου είναι τα άτομα που πλήττονται από την ακραία φτώχεια. Συνιστά ένα αναγκαίο δίκτυο προστασίας για την αντιμετώπιση των συνεπειών της φτώχειας και την αποφυγή του κοινωνικού αποκλεισμού.

Το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα περιλαμβάνει 3 διακριτούς πυλώνες:

- Ο πρώτος πυλώνας του προγράμματος ταυτίζεται με την εισοδηματική ενίσχυση των δικαιούχων και συνιστά μέτρο επιδοματικής πολιτικής. Με αυτό, εξασφαλίζεται ελάχιστο εισόδημα 200 ευρώ μηνιαίως για το μονοπρόσωπο νοικοκυριό, το οποίο χορηγείται στο σύνολό του για όσους έχουν μηδενικό εισόδημα, είτε κατά ένα μέρος, συμπληρωματικό (π.χ. 150 ευρώ για κάποιον που έχει εισόδημα 50 ευρώ) μηνιαίως.
- Ο δεύτερος πυλώνας ταυτίζεται με τις υπηρεσίες που παρέχονται στον δικαιούχο. Μόλις ένας πολίτης καταστεί δικαιούχος, αυτόματα γίνεται δικαιούχος του συνόλου των παροχών πρόνοιας, όπως: α) Δωρεάν κάλυψη σε όλα τα νοσοκομεία, β) πρόσβαση στις κρατικές δομές κατά της φτώχειας (κοινωνικά φαρμακεία, κοινωνικά παντοπωλεία, κλπ.), γ) πρόσβαση στο ΤΕΒΑ (Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς Απόρους), δ) Κοινωνικό τιμολόγιο για ηλεκτρική ενέργεια, ε) κοινωνικό τιμολόγιο για ύδρευση, και στ) πρόσβαση στους παιδικούς σταθμούς.
- Τρίτον, όλοι οι δικαιούχοι αυτόματα αποκτούν φάκελο στην ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ), εφόσον δεν διαθέτουν ήδη, και καλούνται να εμφανιστούν στο οικείο κατάστημα. Εκεί,

δημιουργείται προφίλ με τα προσόντα τους και τις επιμορφωτικές τους ανάγκες, ώστε να προωθηθούν στην αγορά εργασίας.

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, το 2022, οι δικαιούχοι του ΕΕΕ ήταν 2.384 άτομα ενώ τα μέλη των νοικοκυριών αυτών ήταν 3.693 (Πίνακας 31). Το πλήθος των δικαιούχων αντιστοιχεί στο 1,17% του συνολικού πληθυσμού της και εμφανίζεται σαφώς μειωμένο, σε σχέση με το 2021, όπου το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 1,5%.

Πίνακας 8: Πλήθος δικαιούχων ΕΕΕ σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, έτη αναφοράς 2022

Έτος	Μόνιμος Πληθυσμός	Αιτήσεις ΕΕΕ	Μέλη ΕΕΕ
Περιφέρεια Ι.Ν.			
2022	204.532	2.384	3.693
Π.Ε. Κέρκυρας			
2022	101.600	1.185	1.774
Π.Ε. Ζακύνθου			
2022	41.180	542	862
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης			
2022	38.926	403	652
Π.Ε. Λευκάδας			
2022	22.826	254	405

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση δικαιούχων εμφανίζεται στην Π.Ε. Κέρκυρας ενώ η μικρότερη σε αυτή της Λευκάδας, κατ' αναλογία με τον μόνιμο πληθυσμό τους. Συγκεκριμένα, το 49,66 των δικαιούχων διαμένουν στην Π.Ε. Κέρκυρας, 22,73% στην Π.Ε. Ζακύνθου, 16,90% στην Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης και 10,65% στην Π.Ε. Λευκάδας. Συγκριτικά με το 2021, η μείωση των ποσοστών το 2022, στις Περιφερειακές Ενότητες κυμαίνεται από 1,9 (Π.Ε. Λευκάδας) έως 9 ποσοστιαίες μονάδες (Π.Ε. Κέρκυρας).

Πίνακας 9: Αριθμός αστέγων -δικαιούχων του ΕΕΕ σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, έτη αναφοράς 2022

Έτος	Αιτήσεις ΕΕΕ	Μέλη ΕΕΕ	Αιτήσεις Αστέγων	Μέλη αιτήσεων Αστέγων
Περιφέρεια Ι.Ν.				
2022	2.384	3.693	143	174
Π.Ε. Κέρκυρας				
2022	1.185	1.774	38	40
Π.Ε. Ζακύνθου				
2022	542	862	65	90
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης				
2022	403	652	23	25
Π.Ε. Λευκάδας				
2022	254	405	17	19

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

Στην Περιφέρεια, το 2022, ο αριθμός των δικαιούχων του ΕΕΕ που ανήκουν στην κατηγορία των αστέγων αυξήθηκε συγκριτικά με το 2021 (131) και ανήλθαν στους 143 (Πίνακας 33). Η πλειοψηφία αυτών εντοπίζεται στην Π.Ε. Ζακύνθου και ακολουθούν η Π.Ε. Κέρκυρας, Κεφαλληνίας-Ιθάκης και Λευκάδας. Λαμβάνοντας υπόψη πως η πλειοψηφία εντοπίζεται στην Π.Ε. Ζακύνθου, προκαλεί εντύπωση η παρουσία και λειτουργία ημερήσιας δομής αστέγων στην Π.Ε. Κέρκυρας και η απουσία αντίστοιχης δομής στην Ζάκυνθο. Πιθανή ερμηνεία είναι πως οι δικαιούχοι δεν είναι άστεγοι του δρόμου, αλλά άτομα σε συνθήκες αστεγίας/ επισφάλειας στέγης (διαμένοντες σε καταυλισμούς, πρόχειρα καταλύματα).

Οι αιτήσεις των ανέργων-δικαιούχων του ΕΕΕ αποτελούν εικόνα του αριθμού των ωφελομένων, για τους οποίους η ενεργοποίηση και αξιοποίηση του 3^{ου} πυλώνα του ΕΕΕ έχει βαρύνουσα σημασία. Η προσέγγιση αυτών των ατόμων δεν αφορά αποκλειστικά και μόνο την παθητική διάσταση του κράτους πρόνοιας, αλλά προσιδιάζει στο ενεργητικό μοντέλο της κοινωνικής ένταξης που σκοπό έχει την ένταξη/επανένταξη του ατόμου στην αγορά εργασίας. Το 2022, ο αριθμός των ανέργων – δικαιούχων του ΕΕΕ ήταν 1.685, μειωμένος κατά 552 άτομα, σε σχέση με το 2021. Αντίστοιχη μείωση εμφανίζουν και τα μέλη των νοικοκυριών των δικαιούχων ανέργων (από 2.566 το 2021 σε 1.928 το 2022).

Πίνακας 10: Αριθμός των ανέργων-δικαιούχων του ΕΕΕ σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, έτη αναφοράς 2022

Έτος	Αιτήσεις ΕΕΕ	Μέλη ΕΕΕ	Αιτήσεις Ανέργων	Μέλη αιτήσεων Ανέργων
Περιφέρεια Ι.Ν.				
2022	2.384	3.693	1.685	1.928
Π.Ε. Κέρκυρας				
2022	1.185	1.774	924	1.058
Π.Ε. Ζακύνθου				
2022	542	862	320	358
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης				
2022	403	652	268	313
Π.Ε. Λευκάδας				
2022	254	405	173	199

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

Πίνακας 11: Αιτήσεις και τους ωφελούμενους μονογονεϊκών νοικοκυριών, έτη αναφοράς 2022

Έτος	Αιτήσεις ΕΕΕ	Μέλη ΕΕΕ	Αιτήσεις Μονογονεϊκών Νοικοκυριών
Περιφέρεια Ι.Ν.			
2022	2.384	3.693	198
Π.Ε. Κέρκυρας			
2022	1.185	1.774	100
Π.Ε. Ζακύνθου			
2022	542	862	53
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης			
2022	403	652	31
Π.Ε. Λευκάδας			
2022	254	405	14

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, το έτος 2022, καταγράφεται ενθαρρυντική μείωση των μονογονεϊκών ωφελούμενων του ΕΕΕ. Το 2021, ο αριθμός ήταν 337 μονογονεϊκοί ωφελούμενοι του ΕΕΕ ενώ το 2022, 198. Η πλειοψηφία αυτών διαμένει στο νησί της Κέρκυρας. Η πρόσθετη υπηρεσία των σχολικών γευμάτων που ξεκίνησε στις Περιφερειακές Ενότητες Ζακύνθου και Κεφαλληνίας – Ιθάκης, το ίδιο έτος, πλην της Περιφερειακής Ενότητας Λευκάδας, όπως θα δούμε παρακάτω, αποτελεί σημαντικό βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση. Ωστόσο, προβληματισμό προκαλεί η απουσία φορέων/ΝΠΙΔ που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας στο Παιδί, στις Π.Ε. Ζακύνθου, Κεφαλληνίας – Ιθάκης και Λευκάδας, όπως επίσης, αναφέρεται παρακάτω.

2.4 Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς Απόρους (ΤΕΒΑ)

Το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ), κατά την περίοδο 2014-2020, στήριξε δράσεις παροχής υλικής βοήθειας προς τους απόρους (διανομή τροφίμων, ρουχισμού και άλλων αναγκαίων ειδών ατομικής χρήσης), οι οποίες συνοδεύονται από μέτρα κοινωνικής ένταξης, όπως καθοδήγηση και στήριξη των ατόμων αυτών.

Πίνακας 12: Πλήθος των ωφελούμενων ΤΕΒΑ που είναι ταυτόχρονα δικαιούχοι του ΕΕΕ, σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας, έτη αναφοράς 2022

Έτος	Αιτήσεις ΕΕΕ	Μέλη ΕΕΕ	Αιτήσεις ΕΕΕ με ΤΕΒΑ	Μέλη αιτήσεων που λαμβάνουν ΤΕΒΑ
Περιφέρεια Ι.Ν.				
2022	2.384	3.693	1.756	2.783
Π.Ε. Κέρκυρας				
2022	1.185	1.774	911	1.391
Π.Ε. Ζακύνθου				
2022	542	862	382	613
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης				
2022	403	652	299	509
Π.Ε. Λευκάδας				
2022	254	405	164	270

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

Ομοίως, ενθαρρυντική για το έτος 2022, είναι η μείωση του αριθμού δικαιούχων ΤΕΒΑ/ΕΕΕ, σε σχέση με το 2021. Το 2022, οι δικαιούχοι ήταν 1.756 ενώ το 2021, 2.125. Η μεγαλύτερη συγκέντρωση ωφελούμενων ΤΕΒΑ/ΕΕΕ εμφανίζεται στην Π.Ε. Κέρκυρας, ενώ η μικρότερη σε αυτή της Λευκάδας. Μικρή διαφορά εντοπίζεται στους ωφελούμενους ΤΕΒΑ/ΕΕΕ των Π.Ε. Κέρκυρας και Ζακύνθου (μόλις 104 αιτήσεις), ενώ σε επίπεδο μελών νοικοκυριών, η Π.Ε. της Ζακύνθου, με εξαίρεση την Π.Ε. Κέρκυρας, προηγείται των υπολοίπων, γεγονός που καταδεικνύει πως εκεί ο αριθμός των μονοπρόσωπων νοικοκυριών είναι μικρότερος.

Εξετάζοντας τα δεδομένα των παρακάτω πινάκων (Πίνακες 35 και 36), διαπιστώνουμε πως και στις δύο περιπτώσεις, των ωφελούμενων ΤΕΒΑ/ΕΕΕ και των αποκλειστικά ωφελούμενων ΤΕΒΑ, η μεγαλύτερη συγκέντρωση εμφανίζεται στην Π.Ε. Κέρκυρας, ενώ η μικρότερη σε αυτή της Λευκάδας, κατά αναλογία με τον μόνιμο πληθυσμό τους. Διαπιστώνονται, επίσης, μικρές αυξομειώσεις μεταξύ των ετών, με ουσιώδη, ωστόσο, αύξηση μεταξύ των ετών 2018-2021, μόνο στις Π.Ε. Κέρκυρας και Ζακύνθου.

Συγκριτικά με το έτος 2021, κατά το έτος 2022, παρουσιάζεται μείωση των αποκλειστικά ωφελούμενων ΤΕΒΑ κατά 268 άτομα, ενώ η μείωση αυτή καταγράφεται σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας, πλην της Π.Ε. Λευκάδας, στην οποία εμφανίζονται 17 νέοι ωφελούμενοι.

Πίνακας 13: Πλήθος των νοικοκυριών που υποστηρίχθηκαν αποκλειστικά από το ΤΕΒΑ την περίοδο 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Κερκυραίων	1.280	1.323	1.373	1.460	1.411
Ζακύνθου	574	379	676	945	842
Κεφαλλονιάς	676	618	575	595	487
Λευκάδας	319	278	226	238	255
Ιθάκης	113	106	91	98	74
Γενικό Άθροισμα ΠΙΝ	2.954	2.682	2.929	3.333	3.065

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

Πίνακας 14: Ωφελούμενοι-μέλη νοικοκυριών την περίοδο 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Κερκυραίων	2.610	2.480	2.395	2.534	2.392
Ζακύνθου	1.265	811	1.374	1.862	1.559
Κεφαλλονιάς	1.665	1.352	1.147	1.230	957
Λευκάδας	747	574	413	473	471
Ιθάκης	284	254	195	208	147
Γενικό Άθροισμα ΠΙΝ	6.560	5.437	5.502	6.302	5.519

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

Συγκριτικά με το έτος 2021, κατά το έτος 2022, ομοίως, παρουσιάζεται μείωση των αποκλειστικά ωφελούμενων – μελών νοικοκυριών ΤΕΒΑ κατά 783 μέλη ενώ η μείωση αυτή καταγράφεται σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες. Ο αριθμός των ωφελούμενων – μελών νοικοκυριών προσεγγίζει τον αντίστοιχο αριθμό του 2020. Ως σημαντική επισήμανση κρίνεται η αναφορά στα μεγέθη των ετών 2019 και 2020. Με βάση τα παραπάνω δεδομένα αποδεικνύεται πως παρά το γεγονός πως κατά την εν λόγω χρονική περίοδο, καθολικά στη χώρα εφαρμόστηκαν περιοριστικά μέτρα για την αποφυγή μετάδοσης του ιού covid-19, η συνέχιση του προγράμματος, κατά τα έτη 2019 και 2020, υπήρξε αδιάλειπτη προς όφελος των κοινωνικά ευπαθών ομάδων του πληθυσμού που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Πίνακα 40, η μεγαλύτερη συγκέντρωση εμφανίζεται, στην Π.Ε. Κέρκυρας, ενώ η μικρότερη σε αυτή της Ιθάκης.

Πίνακας 15: Σύνθεση των νοικοκυριών/ωφελούμενων του ΤΕΒΑ (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Μέλη Μονοπρόσωπων Νοικοκυριών που λαμβάνουν βοήθεια από το ΤΕΒΑ.	1.304	1.329	1.562	1.767	1.709
Μέλη νοικοκυριών αποτελούμενων από δύο ενήλικα μέλη (19 +) που λαμβάνουν βοήθεια από το ΤΕΒΑ.	1.510	1.326	1.360	1.526	1.384
Μέλη νοικοκυριών αποτελούμενων από δύο μέλη που λαμβάνουν βοήθεια από το ΤΕΒΑ.	1.077	1.025	1.214	1.337	1.290
Μέλη νοικοκυριών αποτελούμενων από τρία μέλη	1.383	1.110	1.086	1.287	1.095
Μέλη νοικοκυριών αποτελούμενων από τέσσερα μέλη	1.628	1.140	1.036	1.176	936
Μέλη νοικοκυριών αποτελούμενων από 5 μέλη και πάνω	1.168	833	604	735	936

Μονογονεϊκά Νοικοκυριά (Ερώτημα: Πλήθος Νοικοκυριών με ένα μόνο Μέλος 18+ και υπόλοιπα μέλη 0-17 ετών)	91	178	167	167	142
---	----	-----	-----	-----	-----

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

Τα μονοπρόσωπα νοικοκυριά, από το 2019 και εντεύθεν, παραμένουν ως η κατηγορία με τη μεγαλύτερη συγκέντρωση δικαιούχων και τα μονογονεϊκά νοικοκυριά με την μικρότερη (Πίνακας 16). Σημαντική είναι η διαπίστωση πως, σύμφωνα με τα στοιχεία του 2022, όσο αυξάνεται το πλήθος των μελών του νοικοκυριού, τόσο μειώνεται ο αριθμός των δικαιούχων ΤΕΒΑ. Ωστόσο, η διαπίστωση αυτή δεν ίσχυε κατά το έτος 2018.

Πίνακας 16: Πλήθος ωφελούμενων ΤΕΒΑ, άτομα με αναπηρία (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Κερκυραίων	80	78	78	85	106
Ζακύνθου	45	34	59	77	80
Κεφαλλονιάς	37	53	50	54	39
Λευκάδας	27	24	22	27	33
Ιθάκης	1	1	2	5	3
Γενικό Άθροισμα ΠΙΝ	190	189	211	248	261

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

Πίνακας 17: Πλήθος ωφελούμενων ΤΕΒΑ, άτομα χαρακτηρισμένα ως «άστεγοι» (2018-2022)

	2018	2019	2020	2021	2022
Κερκυραίων	77	98	82	99	136
Ζακύνθου	27	65	126	77	70
Κεφαλλονιάς	61	73	80	72	61
Λευκάδας	45	28	18	22	25
Ιθάκης	-	-	-	1	2
Γενικό Άθροισμα ΠΙΝ	210	263	305	271	294

Πηγή: ΟΠΕΚΑ

3. Κοινωνικές Δομές & Φορείς της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με δράσεις Κοινωνικής Ένταξης

3.1 Κέντρα Κοινότητας

Τα Κέντρα Κοινότητας (ΚΚ) θεσμοθετήθηκαν με τον ν. 4368 (ΦΕΚ 21 Α') και αποτελούν όργανα αυτοδιοικητικού επιπέδου (άρθρο 16 ν.4445/2016, ΦΕΚ 236 Α') του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού, Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής. Στην με α.π. 49744/16.05.2023 (ΦΕΚ 3322 Β') Κοινή Υπουργική Απόφαση καθορίζονται οι προδιαγραφές λειτουργίας τους. Τα Κέντρα Κοινότητας, μαζί με τα Παραρτήματα (Παραρτήματα Ρομά και ΚΕΜ) και τις Κινητές Μονάδες τους, αποτελούν τον βασικό «πυρήνα» διευρυμένων υπηρεσιών τύπου "One Stop Shop", με εξατομικευμένη ολιστική προσέγγιση, τα οποία, υποστηρίζοντας ή συνεργώντας με τη Δ/νση Κοινωνικών Υπηρεσιών του κάθε ΟΤΑ, παρέχουν υπηρεσίες, οι οποίες ανταποκρίνονται και ενισχύουν τις εθνικές πολιτικές. Αποτελούν δομές συμπληρωματικές των κοινωνικών υπηρεσιών των αντίστοιχων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' βαθμού και εποπτεύονται από αυτές. Σκοπός της λειτουργίας των Κέντρων Κοινότητας στο πλαίσιο του Εθνικού Μηχανισμού είναι η περαιτέρω υποστήριξη των Δήμων στην εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και η ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με κοινωνικά προγράμματα και υπηρεσίες προνοιακού χαρακτήρα, που υλοποιούνται σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο αυτό, υποδέχονται, ενημερώνουν και υποστηρίζουν τους πολίτες στη διαδικασία υποβολής αιτήσεων τους για την λήψη παροχών σε χρήμα και είδος, ενώ συνεργάζονται με δομές και υπηρεσίες που λειτουργούν στα γεωγραφικά όρια του οικείου Δήμου τους, προκειμένου να παραπέμπουν σε αυτά τους ωφελούμενους. Οι ωφελούμενοι των ΚΚ, κατά προτεραιότητα, είναι άτομα και οικογένειες που διαβιών σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και μεταξύ άλλων, παιδιά που βιώνουν καταστάσεις αποκλεισμού. Κατά τη νέα Προγραμματική Περίοδο και σύμφωνα με το άρθρο 101 του Ν. 5041/2023 «Φαρμακευτικοί Σύλλογοι-Πανελλήνιος Φαρμακευτικός Σύλλογος-Ινστιτούτο Φαρμακευτικών Επιστημονικών Ερευνών και άλλες επείγουσες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ 87 τ. Α'), τα Κέντρα Κοινότητας ως συγχρηματοδοτούμενη από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) Πράξη της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020 αποτελεί συνεχιζόμενη πράξη της Προγραμματικής Περιόδου ΕΣΠΑ 2021-2027. Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, το 2022, ομοίως με το 2021, λειτουργούσαν 5 Κέντρα Κοινότητας, εκ των οποίων τα 3, με Παράρτημα Ρομά (Πίνακας 18).

Πίνακας 18: Αριθμός ΚΚ και ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και Κατά Περιφερειακή Ενότητα, έτη αναφοράς 2022 και 2023

Έτος	Αριθμός ΚΚ	Αριθμός ωφελούμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.		
2022	5	7.582
2023	7	10.286
Π.Ε. Κέρκυρας		
2022	1 με Παράρτημα Ρομά	3.355
2023	3 (1 με Παράρτημα Ρομά)	5.766
Π.Ε. Ζακύνθου		
2022	1 με Παράρτημα Ρομά	2.078
2023	1 με Παράρτημα Ρομά	2.256
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης		
2022	2 (1 στο Αργοστόλι με Παράρτημα Ρομά και 1 στην Ιθάκη)	1023
2023	2 (1 στο Αργοστόλι με Παράρτημα Ρομά και 1 στην Ιθάκη)	1.181
Π.Ε. Λευκάδας		
2022	1	1.126
2023	1	1.083

Πηγή: Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, Παρατηρητήριο Κ.Ε.

Το πλήθος των ωφελούμενων αντιστοιχεί στο 1,69% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας, σύμφωνα με τα Αποτελέσματα της Απογραφής Πληθυσμού και Κατοικιών της ΕΛΣΤΑΤ (ημερομηνία δημοσίευσης: 17.03.2023).

3.2 Δομές Καταπολέμησης της Φτώχειας

Στις λειτουργούσες δομές Καταπολέμησης της Φτώχειας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων περιλαμβάνονται τα κοινωνικά παντοπωλεία, με ή χωρίς την παροχή συσσιτίου και τα κοινωνικά φαρμακεία. Οι δομές αυτές απευθύνονται σε άτομα και μέλη νοικοκυριών που διαβιούν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας και βρίσκονται σε καθεστώς υλικής και κοινωνικής στέρησης. Σκοπός τους είναι η παροχή βασικών ειδών διαβίωσης (γεύμα, τρόφιμα, ρούχα, φάρμακα κ.α.). Στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 20) αποτυπώνεται ο αριθμός, το είδος της δομής και ο αριθμός των δικαιούχων σε επίπεδο Περιφέρειας και Περιφερειακής Ενότητας.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα στοιχεία, το έτος 2022, στην Περιφέρεια λειτουργούσαν 9 συνολικά δομές και παρείχαν βασικά είδη διαβίωσης σε 1.918 δικαιούχους που αντιστοιχούν στο 1,03% του πληθυσμού της Περιφέρειας. Εξ αυτών, το 47% ήταν άνδρες και το 53% γυναίκες. Αν και εμφανίζονται επιμέρους διαφοροποιήσεις ως προς τον αριθμό των δικαιούχων στις Περιφερειακές Ενότητες, στο σύνολο της Περιφέρειας, η εικόνα δεν διαφοροποιείται μεταξύ των ετών 2022 και 2023. Ως σημαντική διαπίστωση παραμένει η απουσία δομών στην Περιφερειακή Ενότητα

Κεφαλληνίας-Ιθάκης.

Πίνακας 20: Αριθμός, είδος της δομής και αριθμός δικαιούχων σε επίπεδο Περιφέρειας και Π.Ε., έτη αναφοράς 2023

	ΠΙΝ	ΠΕ Κέρκυρας		ΠΕ Ζακύνθου			ΠΕ Κεφαλληνίας-Ιθάκης			ΠΕ Λευκάδας		
		Παντ/λεία και παρο- χή συσσιτίου	Φαρμα- κεία	Παντ/λεία	Φαρμακεία	Παροχή συσσιτίου	Παντ/λεία	Φαρμακεία	Παροχή συσσιτίου	Παντ/λεία	Φαρμακεία	Παροχή συσσιτίου
Αριθμός Δομών	9	2	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1
Αριθμός Δικαιούχων	1.918	479	339	155	249	155	0	0	0	440	135	121
Σύνολο Δικαιούχων	1.918	818		404			0			696		

Πηγή: Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, Παρατηρητήριο Κ.Ε.

3.3 Δομές Αστεγών

Σε έξι Περιφέρειες της χώρας (Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Ηπείρου, Θεσσαλίας και Κρήτης) λειτουργούν 20 δομές αστέγων (υπνωτήρια/ ξενώνες). Ωστόσο, καμία δεν υφίσταται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Η έλλειψη στεγαστικής δομής μπορεί να δικαιολογηθεί μόνο στην περίπτωση απουσίας καταγεγραμμένων αστέγων του δρόμου.

Αντίθετα, σε σύνολο 10 ημερήσιων δομών, μία λειτουργεί στην Π.Ε. Κέρκυρας, με φορέα υλοποίησης την Equal Society. Πρόκειται για ανοικτή δομή και όχι κλειστή (Υπνωτήρια/ξενώνες που εκεί οι φιλοξενούμενοι διανυκτερεύουν) και οι ωφελούμενοι κατά το έτος αναφοράς 2023 ήταν 347 (Πίνακας 21).

Πίνακας 21: Αριθμός δομών αστέγων και φιλοξενούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2023

	Αριθμός δομών	Αριθμός φιλοξενούμενων
	Περιφέρεια Ι.Ν.	
2023	1	347
	Π.Ε. Κέρκυρας	
2023	1	347
	Π.Ε. Ζακύνθου	
2023	0	0
	Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	
2023	0	0
	Π.Ε. Λευκάδας	
2023	0	0

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

3.4 Σχολικά Γεύματα

3.4.1 Σε επίπεδο Περιφέρειας

Το 2021, στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων οι εγγεγραμμένοι μαθητές στα 104 Δημοτικά Σχολεία ανέρχονταν σε 12.730 μαθητές¹¹. Την ίδια χρονιά, το Πρόγραμμα επεκτάθηκε στην Περιφέρεια, σε σημαντικό βαθμό, καλύπτοντας το 37% των εγγεγραμμένων μαθητών. Συγκεκριμένα, κατά το ίδιο έτος, διανέμονταν καθημερινά 3.385 σχολικά γεύματα σε 38 Δημοτικά Σχολεία, έναντι 1.713 σε 18, αντίστοιχα, το 2020. Μεταξύ των ετών 2021 και 2022, η εικόνα της υλοποίησης του Προγράμματος των Σχολικών Γευμάτων δεν διαφοροποιείται. Ο αριθμός των σχολικών μονάδων

¹¹ Σύμφωνα με το Δελτίο Τύπου της ΕΛΣΤΑΤ «Έρευνες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Νηπιαγωγεία και Δημοτικά) Λήξης σχολικού έτους 2020/2021», με ημερομηνία δημοσίευσης 21.10.2022.

(38), το 2022, παρέμεινε ο ίδιος, χωρίς ουσιώδη μεταβολή. Η ελάχιστη μείωση των 195 γευμάτων μπορεί να αποδοθεί στη μείωση των εγγεγραμμένων μαθητών μεταξύ των δύο σχολικών ετών (Πίνακας 22).

Πίνακας 22: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (2019-2022)

	2019	2020	2021	2022
Αριθμός Σχολικών Μονάδων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	18	18	38	38
Αριθμός ημερήσιων σχολικών γευμάτων	1.713	1.713	3.385	3.580

Πηγή: ΟΠΕΚΑ, Διακηρύξεις με αριθμ. 4/2019/238/Ζ2/17.05.2019 και 6/2021/144/Ζ2/20.04.2021

3.4.2 Σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας

3.4.2.1 Περιφερειακή Ενότητα Κέρκυρας

Πίνακας 23: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Π.Ε. Κέρκυρας (2019-2022)

	2019	2020	2021	2022
Αριθμός Σχολικών Μονάδων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	0	0	9	9
Αριθμός ημερήσιων σχολικών γευμάτων	0	0	677	670

Πηγή: ΟΠΕΚΑ, Διακηρύξεις με αριθμ. 4/2019/238/Ζ2/17.05.2019 και 6/2021/144/Ζ2/20.04.2021

3.4.2.2 Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου

Πίνακας 24: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Π.Ε. Ζακύνθου (2019-2022)

	2019	2020	2021	2022
Αριθμός Σχολικών Μονάδων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	0	0	10	10
Αριθμός ημερήσιων σχολικών γευμάτων	0	0	1.001	1.015

Πηγή: ΟΠΕΚΑ, Διακηρύξεις με αριθμ. 4/2019/238/Ζ2/17.05.2019 και 6/2021/144/Ζ2/20.04.2021

3.4.2.3 Περιφερειακή Ενότητα Κεφαλληνίας-Ιθάκης

Πίνακας 25: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης (2019-2022)

	2019	2020	2021	2022
Αριθμός Σχολικών Μονάδων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	19	19	19	19
Αριθμός ημερήσιων σχολικών γευμάτων	1.713	1.713	1.707	1.895

Πηγή: ΟΠΕΚΑ, Διακηρύξεις με αριθμ. 4/2019/238/Ζ2/17.05.2019 και 6/2021/144/Ζ2/20.04.2021

3.4.2.4 Περιφερειακή Ενότητα Λευκάδας

Πίνακας 26: Αριθμός σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στα σχολικά γεύματα και ημερήσιων γευμάτων στην Π.Ε. Λευκάδας (2019-2022)

	2019	2020	2021	2022
Αριθμός Σχολικών Μονάδων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα	0	0	0	0
Αριθμός ημερήσιων σχολικών γευμάτων	0	0	0	0

Πηγή: ΟΠΕΚΑ, Διακηρύξεις με αριθμ. 4/2019/238/Ζ2/17.05.2019 και 6/2021/144/Ζ2/20.04.2021

3.5 Ξενώνες Φιλοξενίας Δικτύου Δομών της Γ.Γ.Ι.Α.Δ.

Όπως φαίνεται στον Πίνακα 27, η δυνατότητα πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης που αφορούν στη φιλοξενία γυναικών θυμάτων βίας και θυμάτων πολλαπλών διακρίσεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων είναι μηδενική.

Πίνακας 27: Δομές φιλοξενίας της Γ.Γ.Ι.Α.Δ. και αριθμός φιλοξενούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2023

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός φιλοξενούμενων γυναικών	Αριθμός φιλοξενούμενων παιδιών
Περιφέρεια Ι.Ν.			
2023	1	(δεν καταγράφηκαν)	(δεν καταγράφηκαν)
Π.Ε. Κέρκυρας			
2023	1	(δεν καταγράφηκαν)	(δεν καταγράφηκαν)
Π.Ε. Ζακύνθου			
2023	0	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης			
2023	0	0	0
Π.Ε. Λευκάδας			
2023	0	0	0

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

Αν και στη χώρα και δη στις υπόλοιπες δώδεκα Περιφέρειες λειτουργούν συνολικά 19 ξενώνες φιλοξενίας της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (18 λειτουργούν Δήμοι και 2 το ΕΚΚΑ), στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων λειτουργεί μια δομή, στην Κέρκυρα προσφέροντας τη δυνατότητα πρόσβασης σε υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης σε εν δυνάμει γυναίκες θύματα έμφυλης/ενδοοικογενειακής βίας, πρόσφυγες, μετανάστριες, γυναίκες με αναπηρία, τοξικοεξαρτημένες, μακροχρόνια άνεργες, άστεγες, μονογονείς κ.α.

3.6 Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ)

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, φυσικά ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα δύνανται να ιδρύουν Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ), προκειμένου να παρέχουν οργανωμένα όλες τις απαραίτητες υπηρεσίες για την αξιοπρεπή διαβίωση των ατόμων με αναπηρία. Οι ΣΥΔ αποτελούν χώρους που διατίθενται για την μόνιμη διαβίωση, κατοικία των ατόμων με αναπηρία με οργανωμένη υποστήριξη από τον Φορέα, έτσι ώστε να

διασφαλίζονται συνθήκες κατάλληλες για ύπνο, σωματική υγιεινή, καθαριότητα και αξιοπρεπή καθημερινή διαβίωση.

Λαμβάνοντας υπόψη πως η υποστηριζόμενη διαβίωση ενισχύει το θεμελιώδες δικαίωμα για ανεξάρτητη διαβίωση κάθε ατόμου με αναπηρία, καθώς επίσης στοχεύει και συντελεί αποφασιστικά στην αποϊδρυματοποίηση του, η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων διαθέτει μια ΣΥΔ στην Κεφαλονιά όπου εξυπηρετεί τα άτομα που χρήζουν υποστήριξης.

Οι ωφελούμενοι είναι άτομα με νοητική αναπηρία (Π.Ν.Ο.Υ). Ο στόχος των στεγών υποστηριζόμενης διαβίωσης (ΣΥΔ) είναι η παροχή χώρων για τη μόνιμη διαβίωση - κατοικία ατόμων με νοητική αναπηρία (Π.Ν.Ο.Υ) με κατάλληλα οργανωμένη υποστήριξη εκ μέρους φορέα και υπηρεσιών όπως διαβίωσης, φροντίδας (διαμονή, διατροφή, μέριμνα για πρόσβαση σε ιατρική και νοσοκομειακή φροντίδα, όποτε απαιτείται, μετακίνηση, κτλ).

Πίνακας 28: Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης και αριθμός φιλοξενούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2023

	Αριθμός δομών	Αριθμός φιλοξενούμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.	1	5
Π.Ε. Κέρκυρας	0	0
Π.Ε. Ζακύνθου	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	1	5
Π.Ε. Λευκάδας	0	0

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

3.7 Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης (ΚΑΑ)

Τα ΚΑΑ προσφέρουν υπηρεσίες φυσικής αποκατάστασης και αποθεραπείας σε όσους χρήζουν νοσηλείας. Η εισαγωγή τους αποτελεί συνέχιση θεραπείας και γίνεται μόνο έπειτα από νοσηλεία σε δημόσιο νοσοκομείο ή ιδιωτική κλινική ή ιδιωτικό θεραπευτήριο, μετά την έξοδο από το νοσοκομείο ή την κλινική.

Όπως στην περίπτωση των ΣΥΔ, έτσι και στην περίπτωση των δημόσιων Κέντρων Αποκατάστασης και Αποθεραπείας (ΚΑΑ) η απουσία τους από την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων δημιουργεί προβληματισμό (Πίνακας 29). Ο προβληματισμός ενισχύεται, αν

αναλογιστεί κανείς πως στην υπόλοιπη χώρα λειτουργούν συνολικά 54 ΚΑΑ και η απουσία των συγκεκριμένων δομών παρουσιάζεται σε δύο μόλις Περιφέρειες, των Ιονίων Νήσων και της Δυτικής Μακεδονίας. Η εικόνα μεταξύ των ετών 2021 και 2022 παραμένει αμετάβλητη.

Πίνακας 29: Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης και αριθμός περιθαλπόμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

	Αριθμός δομών	Αριθμός περιθαλπόμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.	0	0
Π.Ε. Κέρκυρας	0	0
Π.Ε. Ζακύνθου	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	0	0
Π.Ε. Λευκάδας	0	0

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

3.8 Κέντρα Δημέρευσης και Ημερησίας Φροντίδας (ΚΔΗΦ)

Ο ΕΟΠΥΥ, για την παροχή φροντίδας σε άτομα με αναπηρία, συμβάλλεται με Κέντρα Δημέρευσης-Ημερήσιας Φροντίδας (ΚΔΗΦ). Στις παρεχόμενες υπηρεσίες περιλαμβάνονται η διήμευση, όλο το πρόγραμμα πράξεων θεραπείας που έχουν ανάγκη οι ωφελούμενοί του (Άτομα με Αναπηρία), οι δράσεις κοινωνικοποίησης, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, η δημιουργική απασχόληση, η ψυχαγωγία, η ιατρική παρακολούθηση και η μεταφορά τους από το σπίτι στο Κέντρο και το αντίστροφο.

Στην περίπτωση αυτού του είδους συγχρηματοδοτούμενης δομής, η κατάσταση διαφοροποιείται σε σχέση με την απουσία λειτουργίας ΣΥΔ και ΚΑΑ. Δύο (2) ΚΔΗΦ λειτουργούν στην Περιφέρεια, ένα στην Π.Ε. Κέρκυρας και ένα στην Π.Ε. Κεφαλληνίας – Ιθάκης. Αν λάβουμε υπόψη πως πανελλαδικά λειτουργούν 95 ΚΔΗΦ, φαίνεται πως ο αριθμός των ΚΔΗΦ της Περιφέρειας υπολείπεται σε σχέση με το μέσο όρο ανά Περιφέρεια. Ωστόσο, αν λάβουμε υπόψη το πληθυσμιακό κριτήριο και την αναλογία πληθυσμού/ΚΔΗΦ ανά Περιφέρεια, τότε δικαιολογείται εν μέρει ο μικρός αριθμός (Πίνακας 30)

Πίνακας 30: Κέντρα Δημέρευσης και Ημερησίας Φροντίδας (ΚΔΗΦ) και αριθμός περιθαλπόμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός περιθαλπόμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.		
2022	2	40
2023	2	41
Π.Ε. Κέρκυρας		
2022	1	24
2023	1	25
Π.Ε. Ζακύνθου		
2022	0	0
2023	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης		
2022	1	16
2023	1	16
Π.Ε. Λευκάδας		
2022	0	0
2023	0	0

Πηγή: Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, Παρατηρητήριο Κ.Ε.

3.9 Θεραπευτήρια Χρόνιων Παθήσεων - Οικοτροφεία

Σε επίπεδο Περιφέρειας λειτουργεί ένα Οικοτροφείο στην Π.Ε. Κέρκυρας. Το Οικοτροφείο, ως δημόσια δομή, αποτελεί μονάδα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης, στην οποία φιλοξενούνται για διαβίωση, υποστήριξη και θεραπεία άτομα με ψυχικές διαταραχές. Οι υπηρεσίες που παρέχονται στους ωφελούμενους της δομής είναι στέγη, διατροφή, ιατροφαρμακευτική φροντίδα και θεραπευτικές και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που σκοπό έχουν την κοινωνική τους ένταξη και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής τους. Μεταξύ των ετών 2021 και 2022 δεν παρατηρείται μεταβολή.

**Πίνακας 31: Θεραπευτήρια Χρόνιων Παθήσεων – Οικοτροφεία και αριθμός φιλοξε-
νουμένων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023**

	ΠΙΝ	Π.Ε. Κέρκυρας	Π.Ε. Ζακύνθου	Π.Ε. Κεφαλληνίας- Ιθάκης	Π.Ε. Λευκάδας
Αριθμός δομών	1	1	0	0	0

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, 2021-2027

3.10 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ)

Τα Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) είναι μικρές μονάδες ημερήσιας φιλοξενίας και απευθύνονται σε ηλικιωμένα άτομα μη δυνάμενα να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα (κινητικές δυσκολίες, κλπ.), των οποίων το

οικογενειακό περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή τα άτομα που τα φροντίζουν αντιμετωπίζουν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας και δεν μπορούν να ανταποκριθούν στη φροντίδα που έχουν αναλάβει.

Πίνακας 32: Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων (ΚΗΦΗ) και αριθμός εξυπηρετούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

	Αριθμός δομών	Αριθμός εξυπηρετούμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.	4	100
Π.Ε. Κέρκυρας	2	50
Π.Ε. Ζακύνθου	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	1	25
Π.Ε. Λευκάδας	1	25

Πηγή: Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, Παρατηρητήριο Κ.Ε.

Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων το 2023, ομοίως με το 2022, λειτουργούσαν τέσσερα ΚΗΦΗ παρέχοντας τις προβλεπόμενες υπηρεσίες σε εξήντα έξι (100) ηλικιωμένα άτομα (Πίνακας 32). Ο αριθμός αυτός, αν εξεταστεί σε σχέση με το σύνολο των λειτουργούντων ΚΗΦΗ στη χώρα που είναι 78, εκτιμάται ως ικανοποιητικός, δεδομένου του πληθυσμιακού κριτηρίου ανά Περιφέρεια. Περαιτέρω ανάλυση και εκτίμηση απαιτεί προγενέστερη καταγραφή των ηλικιωμένων ατόμων που χρήζουν των υπηρεσιών των ΚΗΦΗ.

3.11 Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένους)

(Οι κλειστές δομές παρέχουν κλειστή φροντίδα στους ωφελουμένους τους, δηλαδή τα άτομα διαμένουν/διανυκτερεύουν στη δομή)

- Ίδρυμα Χρονίως Πασχόντων «Η Πλατυτέρα»
- ΜΦΗ Ληξουρίου (φιλανθρωπικό ίδρυμα)
- Οίκος Ευγηρίας Αργοστολίου
- Οίκος Πρόνοιας Λευκάδας (Γηροκομείο)

Πίνακας 34: Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένους και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός ωφελούμενων
	Περιφέρεια Ι.Ν.	
2022	4	191
2023	?	?

Π.Ε. Κέρκυρας		
2022	1	60
2023	?	?
Π.Ε. Ζακύνθου		
2022	0	0
2023	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης		
2022	2	90
2023	?	?
Π.Ε. Λευκάδας		
2022	1	41
2023	?	?

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Δ/ση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ε.Γ.Π.Σ)

Σύμφωνα με τα στοιχεία που τηρούνται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα του Ενιαίου Γεωπληροφοριακού Συστήματος του Εθνικού Μηχανισμού, στο μητρώο φορέων ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες κλειστής φροντίδας, στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, το 2022, ήταν εγγεγραμμένοι 4 φορείς και ο συνολικός αριθμός ωφελούμενων τους ήταν 191 ηλικιωμένα άτομα. Εξ αυτών, 1 ΝΠΙΔ βρίσκεται στην Π.Ε. Κέρκυρας με 60 ωφελούμενους, 2 στην Π.Ε. Κεφαλληνίας – Ιθάκης με 90 ωφελούμενους και 1 στην Π.Ε. Λευκάδας με 41 ωφελούμενους. Απουσία ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες κλειστής φροντίδας εντοπίζεται στην Περιφερειακή Ενότητα Ζακύνθου. Η εικόνα δεν μεταβλήθηκε σημαντικά το έτος 2022. Ο αριθμός των φορέων παρέμεινε ο ίδιος με το 2021 και διαφοροποιήθηκε μόνο ο αριθμός των φιλοξενούμενων, ο οποίος μειώθηκε κατά 10 ηλικιωμένα άτομα, λόγω θανάτου (Πίνακας 34).

3.12 Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένους)

(Οι ανοιχτές δομές παρέχουν υπηρεσίες στους ωφελούμενούς τους, αλλά οι ωφελούμενοι δεν διαμένουν εντός αυτών)

- ΙΑΤΡΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ' ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
- Ένωση Πολυτέκνων Κέρκυρας
- ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (Δ.Ε.Π.Ο.Κ.Α.Λ.)
- Φιλανθρωπικά Ιδρύματα Ληξουρίου
- Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών

Στις αντίστοιχες δομές ανοικτής φροντίδας, το 2022, λειτουργούσαν 5 φορείς, ομοίως με το 2021. Ο συνολικός αριθμός ωφελούμενων τους δεν μπορεί να προσδιοριστεί, καθώς πρόκειται για ανοικτές δομές, με πλήθος ωφελούμενων που μεταβάλλεται. 2 εκ των φορέων εντοπίζονται στην Π.Ε. Κέρκυρας, 2 στην Κεφαλληνίας - Ιθάκης και 1 στην Π.Ε. Λευκάδας. Απουσία ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας καταγράφεται στην Π.Ε.

Ζακύνθου (Πίνακας 35).

Πίνακας 35: Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε ηλικιωμένους και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός ωφελούμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.	5	Άνω των 59 /Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια
Π.Ε. Κέρκυρας	2	Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια
Π.Ε. Ζακύνθου	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	2	37
Π.Ε. Λευκάδας	1	22

Πηγές: ΥΚΟΙΣΟ, Δ/ση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΓΠ.Σ.) και Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

3.13 Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με αναπηρία)

Δεδομένης της απουσίας ΣΥΔ, ΚΑΑ και ΘΧΠ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, ο προβληματισμός για την έλλειψη δομών για τα άτομα με αναπηρία εντείνεται με την διαπίστωση της απουσίας ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες κλειστής φροντίδας στα άτομα αυτά. Η εικόνα παραμένει αμετάβλητη το 2022 (Πίνακας 36).

Πίνακας 36: Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με αναπηρία και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός ωφελούμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.		
2022 & 2023	0	0
Π.Ε. Κέρκυρας		
2022 & 2023	0	0
Π.Ε. Ζακύνθου		
2022 & 2023	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης		
2022 & 2023	0	0
Π.Ε. Λευκάδας		
2022 & 2023	0	0

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Δ/ση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΓΠ.Σ.)

3.14 Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με αναπηρία)

- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΕΡΚΡΑΣ
- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΚΛΗΡΥΝΣΗ ΚΑΤΑ ΠΛΑΚΑΣ, ΓΡΑΦΕΙΟ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
- Ένωση Πολυτέκνων Κέρκυρας
- ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ "ΟΙ ΠΟΠΟΛΑΡΟΙ"
- <<ΦΙΛΟΞΕΝΟΣ>> ΑΘΛΗΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
- ΜΕΤΑΒΑΣΗ (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΖΑΚΥΝΘΟΥ)
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΝΕΩΝ ΚΑΙ ΚΗΔΕΜΟΝΩΝ ΑΜΕΑ Ν. ΖΑΚΥΝΘΟΥ
- Ένωση Προστασίας της Ισότητας και των Δικαιωμάτων Ατόμων με Αναπηρία - ΥΠΕΡΙΩΝ
- ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΗΜΕΡΕΥΣΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΑμεΑ "ΥΠΕΡΙΩΝ"
- ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (Δ.Ε.Π.Ο.Κ.Α.Λ.)

Πίνακας 37: Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε άτομα με αναπηρία και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός ωφελούμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.	10	Άνω των 1.391/Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια
Π.Ε. Κέρκυρας	3	38
Π.Ε. Ζακύνθου	4	Πλέον των 650
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	2	Πλέον των 403
Π.Ε. Λευκάδας	1	300

Πηγές: ΥΚΟΙΣΟ, Δ/ση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΓΠ.Σ.) και Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Ενθαρρυντική εμφανίζεται η εικόνα για τα ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας στα άτομα με αναπηρία. Στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, το 2021, παρείχαν υπηρεσίες 10 φορείς με το συνολικό αριθμό

ωφελοúμενων να μην μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια, καθώς πρόκειται για ανοικτές δομές, με πλήθος ωφελοúμενων που μεταβάλλεται. Σε κάθε περίπτωση, οι ωφελοúμενοι ξεπερνούν τους 1.461. Εξίσου ενθαρρυντική όμως είναι και η κατανομή των φορέων που εντοπίζονται και στις 4 Περιφερειακές Ενότητες (3 στην Π.Ε. Κέρκυρας, 4 Π.Ε. Ζακύνθου, 2 στην Π.Ε. Κεφαλληνίας – Ιθάκης, 1 στην Π.Ε. Λευκάδας) (Πίνακας 37).

3.15 Λειτουργία Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Ιονίων Νήσων (Ν.Π.Δ.Δ.)

Στο σημείο αυτό, σημαντική κρίνεται η αναφορά στη λειτουργία του Κέντρου Κοινωνικής Πρόνοιας Ιονίων Νήσων (Κ.Κ.Π.Π.Ι.Ν.). Το Κ.Κ.Π.Π.Ι.Ν. είναι Ν.Π.Δ.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που εποπτεύεται από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Το Κ.Κ.Π.Π.Ι.Ν. περιθάλπει στο Τμήμα Χρονίως Πασχόντων ηλικιωμένα άτομα και χρόνια πάσχοντες σε 24ωρη βάση. Στα άτομα αυτά προσφέρεται πλήρης ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ψυχολογική υποστήριξη από το νοσηλευτικό - ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό.

Στο Τμήμα Ατόμων με Αναπηρία προσφέρεται σίτιση, ψυχολογική υποστήριξη, εκπαίδευση, και εργοθεραπεία από εξειδικευμένο προσωπικό, καθώς και μεταφορά από και προς το Κέντρο, με ιδία μέσα. Δεδομένης, όπως προαναφέρθηκε, της απουσίας ΣΥΔ, ΚΑΑ, ΘΧΠ και ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες κλειστής φροντίδας στα Άτομα με Αναπηρία, στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, η λειτουργία του Κέντρου, με τα Τμήματα αυτού στη **Ζάκυνθο (πρώην Ο.Δ.Α.Ζ.)**, λειτουργούν ως σημαντικό αντιστάθμισμα. Τα Τμήματα του Κέντρου καλύπτουν σε ένα βαθμό την απουσία των παραπάνω δομών παρέχοντας στους ηλικιωμένους και τα Άτομα με Αναπηρία, τις υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας που χρειάζονται.

Ακριβής εκτίμηση του βαθμού κάλυψης των αναγκών απαιτεί προγενέστερη καταγραφή των ηλικιωμένων ατόμων και των Ατόμων με Αναπηρία που χρήζουν υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας.

3.16 Δομή κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε παιδιά)

Ο τομέας της παιδικής προστασίας κατά τα τελευταία έτη έχει τεθεί σε προτεραιότητα, σε εθνικό επίπεδο και σημαντικά βήματα έχουν γίνει για την προστασία των ανηλίκων, σε επίπεδο εθνικών μέτρων και πολιτικών, με κυρίαρχο την εκπόνηση του Εθνικού Σχεδίου για την Ευρωπαϊκή Εγγύηση για το παιδί. Υπό αυτό το πρίσμα, διαπιστώνουμε πως στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, το 2022, λειτουργούν δύο ΝΠΙΔ που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας (ένα στην

Π.Ε. Κέρκυρας και ένα στην Π.Ε. Κεφαλληνίας – Ιθάκης) (Πίνακας 38). Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση απουσίας περιστατικών κακοποιημένων παιδιών, θυμάτων βίας και παιδιών σε κίνδυνο στις υπόλοιπες Π.Ε.. Καμία μεταβολή δεν επήλθε μεταξύ των ετών 2022 και 2023.

Πίνακας 38: Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε παιδιά και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

- Σπίτι Κέρκυρας (Χαμόγελο του Παιδιού)
- Ορφανοτροφείο Κεφαλληνίας Ο ΣΩΤΗΡ

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός ωφελούμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.		
2022	2	44
2023	2	44
Π.Ε. Κέρκυρας		
2022	1	26
2023	1	26
Π.Ε. Ζακύνθου		
2022	0	0
2023	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης		
2022	1	18
2023	1	18
Π.Ε. Λευκάδας		
2022	0	0
2023	0	0

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Δ/ση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΓΠ.Σ.)

3.17 Δομή ανοιχτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας σε παιδιά)

- ΙΑΤΡΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
- ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ – ΚΕΡΚΥΡΑ
- Ένωση Πολυτέκνων Κέρκυρας
- ΟΚΑΝΑ ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΩΝ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΛΕΥΚΑΔΑΣ
- ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ «ΚΑΤΑΦΥΓΗ»

Πίνακας 39: Δομές ανοιχτής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα σε παιδιά και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός ωφελούμενων
------	---------------	---------------------

Περιφέρεια Ι.Ν.	5	Άνω των 630/ Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια
Π.Ε. Κέρκυρας	3	Άνω των 50/ Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια
Π.Ε. Ζακύνθου	0	0
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	0	0
Π.Ε. Λευκάδας	2	Άνω των 580

Πηγές: ΥΚΟΙΣΟ, Δ/ση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΓΠ.Σ.) και Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

Αντίστοιχα, πέντε φορείς/ΝΠΙΔ που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής φροντίδας δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και συγκεκριμένα τρεις στην Π.Ε. Κέρκυρας και δύο στην Λευκάδα (Πίνακας 39). Η παντελής έλλειψη στις υπόλοιπες Π.Ε., έστω και σε επίπεδο λειτουργίας συλλόγων, επιτείνει το διαπιστωθέν κοινωνικό έλλειμμα. Ο ακριβής αριθμός των ωφελούμενων παιδιών, δεδομένης της φύσης των παρεχόμενων υπηρεσιών και της φύσης και χαρακτηριστικών της ανοικτής δομής, δεν μπορεί να προσδιοριστεί, καθώς και σε αυτήν την περίπτωση μεταβάλλεται κατά τη διάρκεια του έτους.

3.18 Δομή κλειστής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας στην οικογένεια)

Απουσία λειτουργίας ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες κλειστής κοινωνικής φροντίδας στην Οικογένεια καταγράφεται στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, κατά το έτος 2022. Δεδομένων των κοινωνικών-οικονομικών συνθηκών της Περιφέρειας, εγείρεται έντονος προβληματισμός ως προς το κοινωνικό έλλειμμα που εντοπίζεται σε αυτή την κατηγορία προστασίας (Πίνακας 40).

Πίνακας 40: Δομές κλειστής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα στην οικογένεια και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτη αναφοράς 2022 & 2023

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός ωφελούμενων
	Περιφέρεια Ι.Ν.	
2022 & 2023	0	0
	Π.Ε. Κέρκυρας	
2022 & 2023	0	0
	Π.Ε. Ζακύνθου	
2022 & 2023	0	0
	Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	
2022 & 2023	0	0
	Π.Ε. Λευκάδας	
2022 & 2023	0	0

Πηγή: ΥΚΟΙΣΟ, Δ/νση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΓΠ.Σ.)

3.19 Δομή ανοικτής φροντίδας – ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας στην οικογένεια)

Τέλος, η εικόνα που αφορά στη λειτουργία ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες ανοικτής κοινωνικής φροντίδας στην Οικογένεια, διαφοροποιείται αρκετά συγκριτικά με τα αντίστοιχα ΝΠΙΔ κλειστής φροντίδας. Στα όρια χωρικής αρμοδιότητας της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, το 2022, λειτουργούν 11 φορείς, 4 στην Π.Ε. Κέρκυρας, 2 στην Π.Ε. Ζακύνθου, 2 στην Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης και 3 στην Π.Ε. Λευκάδας (Πίνακας 41).

Όπως και σε προηγούμενες περιπτώσεις ΝΠΙΔ ανοικτής φροντίδας, ο αριθμός των ωφελούμενων δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια, καθώς συχνά μεταβάλλεται, κατά τη διάρκεια του έτους και καθορίζεται από τις αναφερόμενες κάθε φορά ανάγκες που προκύπτουν από την πλευρά των ωφελούμενων. Ωστόσο, με ακρίβεια γνωρίζουμε πως ξεπερνά τα 2.158 άτομα. Η μείωση, σε σχέση με το 2021 (2.598 άτομα), δεν αξιολογείται ως σημαντική, καθώς ενδέχεται να είναι παροδική και ευμετάβλητη.

- 'ΙΑΤΡΕΙΟ ΚΕΡΚΥΡΑΣ' ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ
- ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ – ΚΕΡΚΥΡΑ
- Ένωση Πολυτέκνων Κέρκυρας
- Κοινωνική Υπηρεσία Περιφερειακού Τμήματος ΕΕΣ Κέρκυρας
- ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
- ΣΤΗΡΙΖΩ ΟΜΙΛΟΣ ΕΘΕΛΟΝΤΩΝ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ
- ΕΝΩΣΗ ΠΟΛΥΤΕΚΝΩΝ ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΙΘΑΚΗΣ
- ΑΜΚΕ ΜΕΤΑΒΑΣΗ Π.Ε. ΚΕΦΑΛΟΝΙΑΣ-ΙΘΑΚΗΣ
- ΚΟΙΝΩΦΕΛΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΔΗΜΟΥ ΛΕΥΚΑΔΑΣ (Δ.Ε.Π.Ο.Κ.Α.Λ.)
- ΚΕΝΤΡΟ ΝΕΟΤΗΤΑΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ «ΚΑΤΑΦΥΓΗ»
- ΓΕΝΙΚΟ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΤΑΜΕΙΟ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

Πίνακας 41: Δομές ανοικτής φροντίδας – ΝΔΙΠ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν φροντίδα στην οικογένεια και αριθμός ωφελούμενων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων και στις Π.Ε., έτος αναφοράς 2021

Έτος	Αριθμός δομών	Αριθμός ωφελούμενων
Περιφέρεια Ι.Ν.	11	Άνω των 2.158/Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια
Π.Ε. Κέρκυρας	4	Άνω των 630

Π.Ε. Ζακύνθου	2	Άνω των 23/Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια
Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης	2	63
Π.Ε. Λευκάδας	3	Άνω των 1.442/Δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια

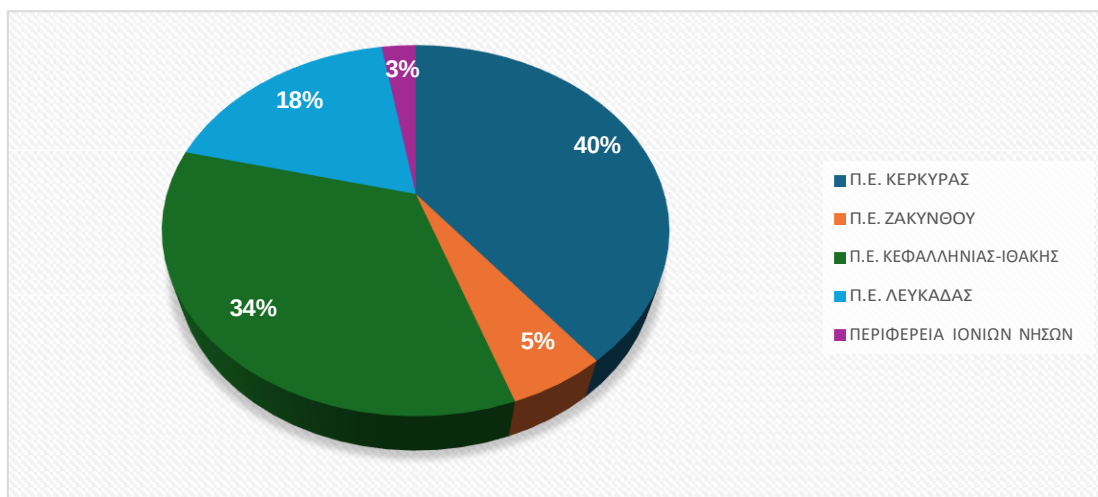
Πηγές: ΥΚΟΙΣΟ, Δ/ση Κοινωνικής Ένταξης και Κοινωνικής Συνοχής (Ε.ΓΠ.Σ.) και Περιφέρεια Ιονίων Νήσων

4. Έρευνα Πεδίου σε Φορείς Κοινωνικής Ένταξης

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα ευρήματα από την έρευνα πεδίου σε ΟΤΑ Α' βαθμού και ιδιωτικούς φορείς κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής ένταξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων για τη συλλογή δεδομένων και στοιχείων ως προς: α) την ένταση των κοινωνικών προβλημάτων στην Π.Ε. στην οποία εδρεύει ο εκάστοτε ερωτώμενος φορέας, β) τον εντοπισμό των εν λόγω κοινωνικών προβλημάτων, γ) την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων που υλοποιήθηκαν κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 για την αντιμετώπιση ή/και την άμβλυνσή τους και δ) την ανάδειξη προτάσεων δράσεων κοινωνικής ένταξης κατά την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027.

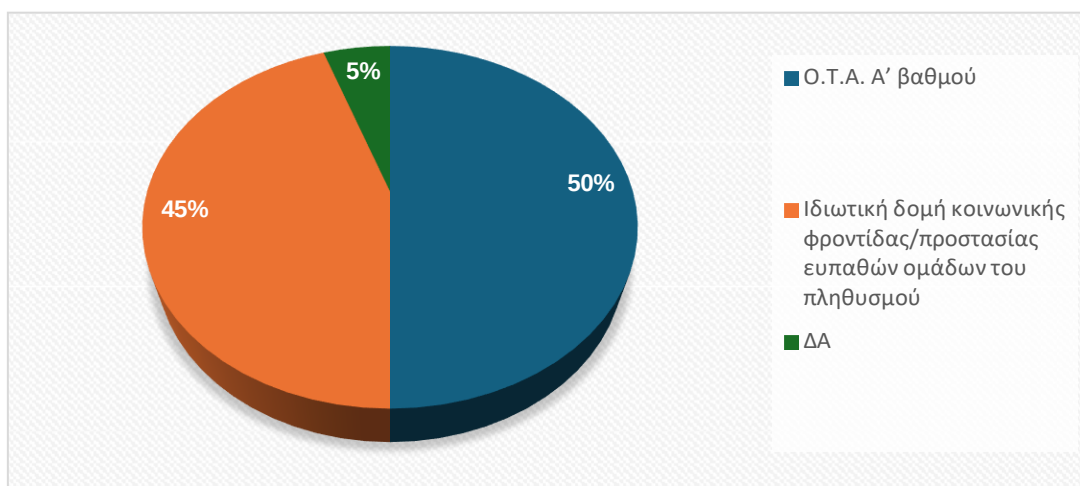
Ως προς τις συμμετέχουσες στην έρευνα δομές, η πλειονότητά τους δραστηριοποιείται στην Π.Ε. Κέρκυρας (40%), ακολουθούμενες από τις δομές που εδρεύουν στην Π.Ε. Κεφαλληνίας-Ιθάκης (34%). Οι Π.Ε. Λευκάδας και Ζακύνθου έχουν σημαντικά χαμηλότερη συμμετοχή, με 18% και 5% αντίστοιχα (Διάγραμμα 3)¹². Το 50% των συμμετεχουσών δομών είναι Ο.Τ.Α. Α' Βαθμού, ακολουθούμενες από ιδιωτικούς φορείς κοινωνικής φροντίδας/προστασίας των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού (45%) (Διάγραμμα 4), ενώ το 89% των συμμετεχουσών δομών υλοποιεί δράσεις για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες, ενώ το 11% υλοποιεί τέτοιες δράσεις κατά περίπτωση (Διάγραμμα 5).

Διάγραμμα 3: Γεωγραφική κατανομή των συμμετεχουσών δομών στην έρευνα στις Π.Ε. της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων

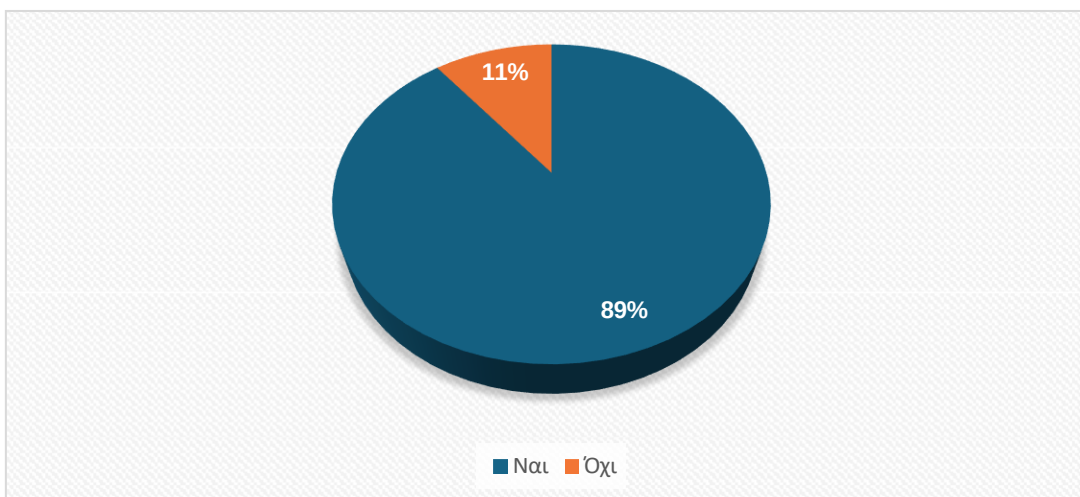

¹² Το 3% των δομών που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι δε δραστηριοποιούνται συγκεκριμένα σε κάποια εκ των Π.Ε. της Περιφέρειας, αλλά συνολικά σε όλη την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων.

Διάγραμμα 4: Ποσοστό συμμετεχουσών δομών στην έρευνα ως προς τον τύπο φορέα

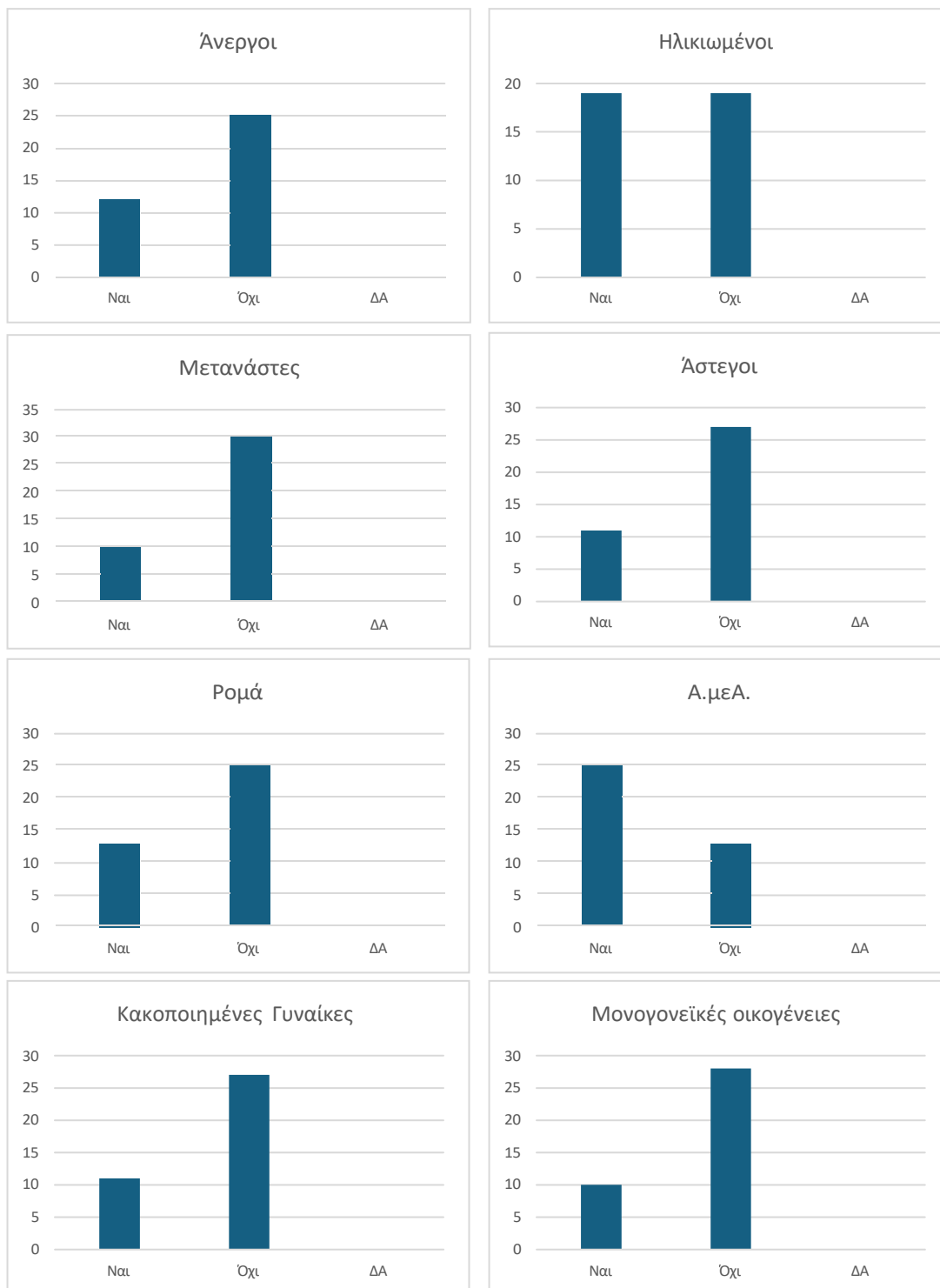

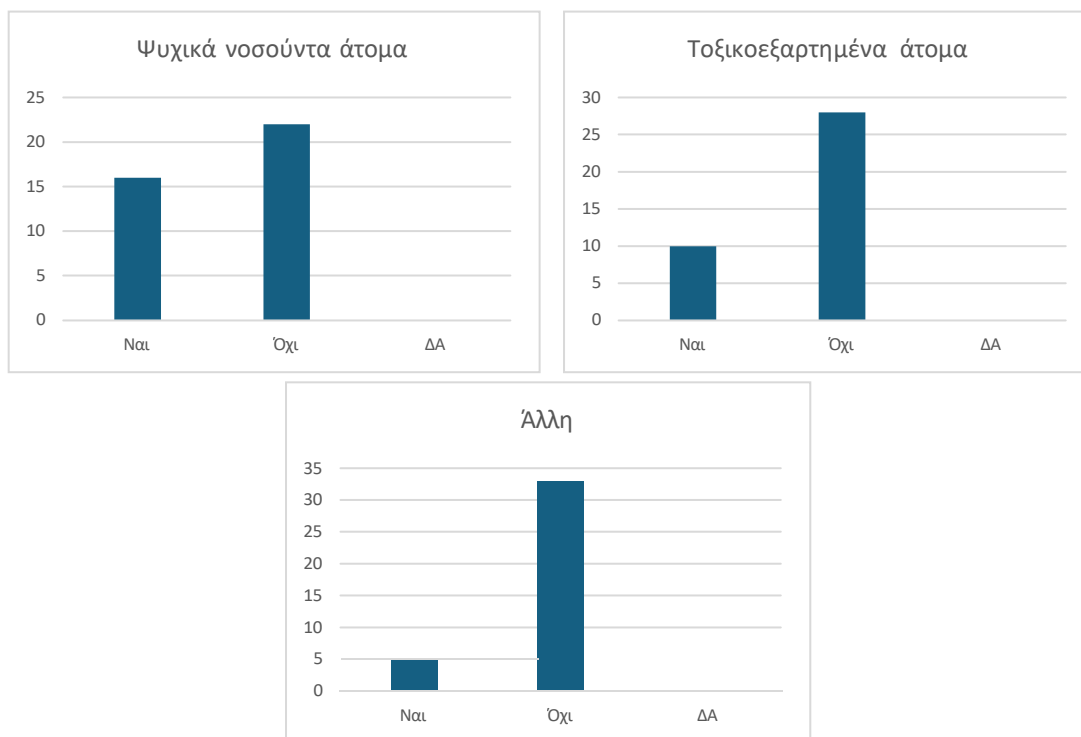
Διάγραμμα 5: Ποσοστό συμμετεχουσών δομών στην έρευνα που υλοποιούν δράσεις για ευπαθείς κοινωνικά ομάδες

Σε ό,τι αφορά τις ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού που δραστηριοποιούνται οι φορείς/δομές που συμμετείχαν στην έρευνα, οι πιο συχνά αναφερόμενες ομάδες είναι τα άτομα με αναπηρία [Α.μεΑ.] (65,7%), οι ηλικιωμένοι (50%), τα ψυχικά νοσούντα άτομα (42%) και, τέλος, οι Ρομά (34%)(Διάγραμμα 6).

**Διάγραμμα 6: Σε ποια κοινωνικά ευπαθή ομάδα αφορούσαν οι δράσεις που υλο-
ποίησε ο φορέας**

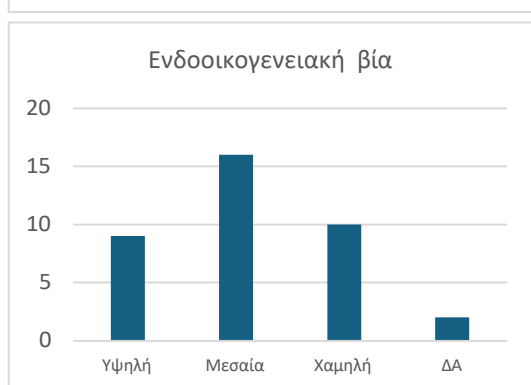
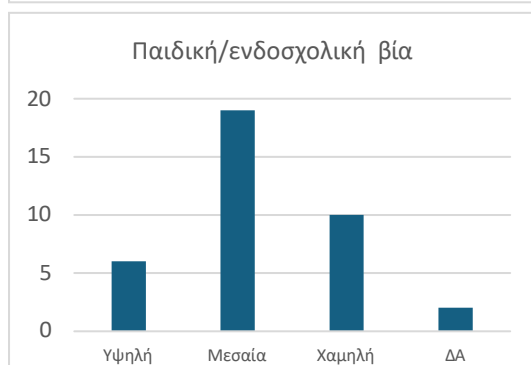
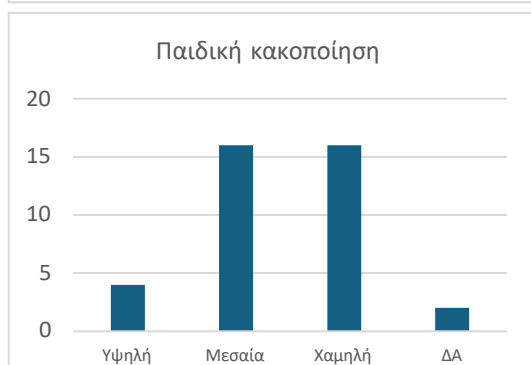
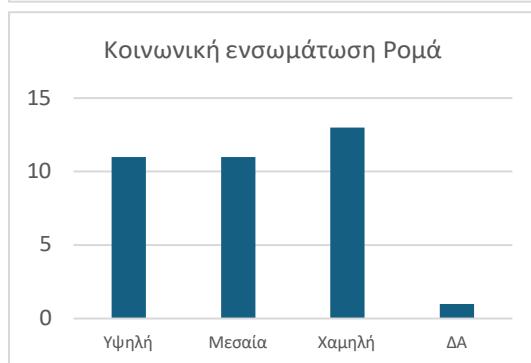
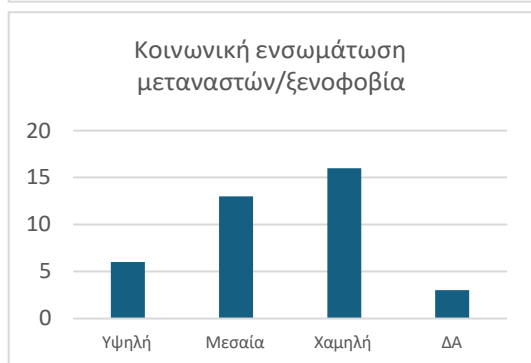
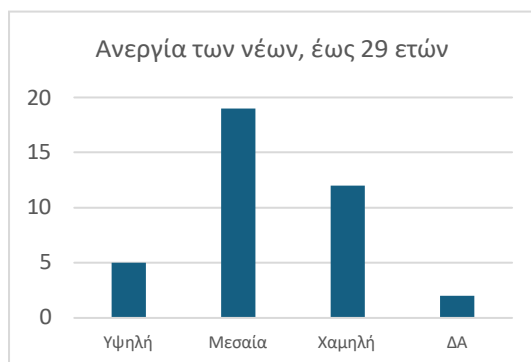
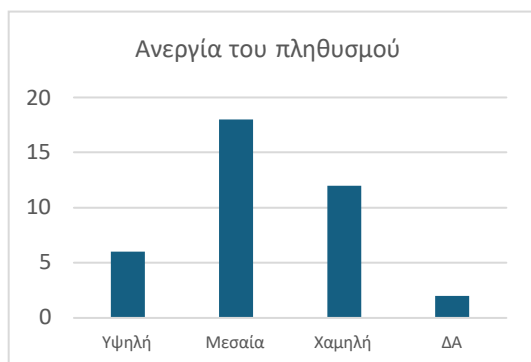

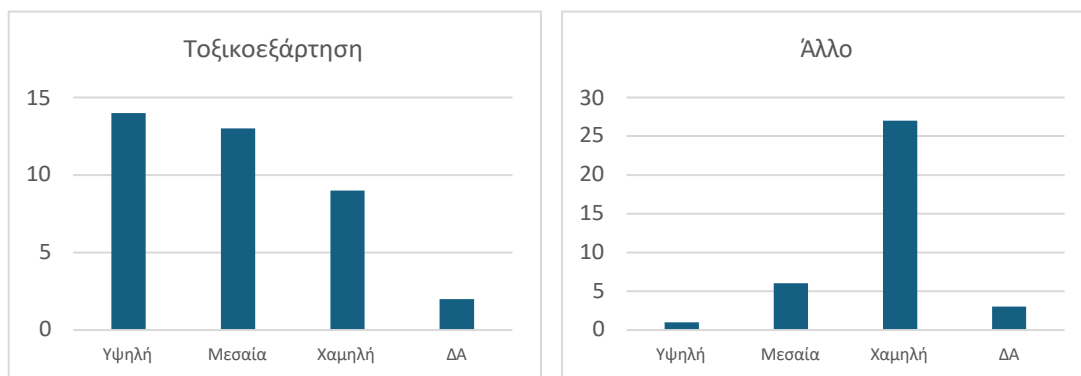

Στο παρακάτω διάγραμμα (Διάγραμμα 7) παρουσιάζονται οι απαντήσεις των συμμετεχόντων φορέων περί των κοινωνικών προβλημάτων της Π.Ε. δραστηριοποίησης τους. Τα προβλήματα με την υψηλότερη σημαντικότητα είναι η βεβαρημένη ψυχική υγεία του πληθυσμού (42,1%), η τοξικοεξάρτηση (36,8%) και η κοινωνική ενσωμάτωση των Ρομά (28,9%). Αυτό καταδεικνύει πως αυτά τα προβλήματα θεωρούνται μείζονος σημασίας από τους ερωτηθέντες και πιθανώς απαιτούν άμεση αντιμετώπιση με την ανάλογη ανακατεύθυνση πόρων για την υλική στήριξη της υλοποίησης ερειστικών έργων.

Διάγραμμα 7: Σημαντικότητα των κοινωνικών προβλημάτων (Χαμηλή - Μεσαία - Υψηλή)

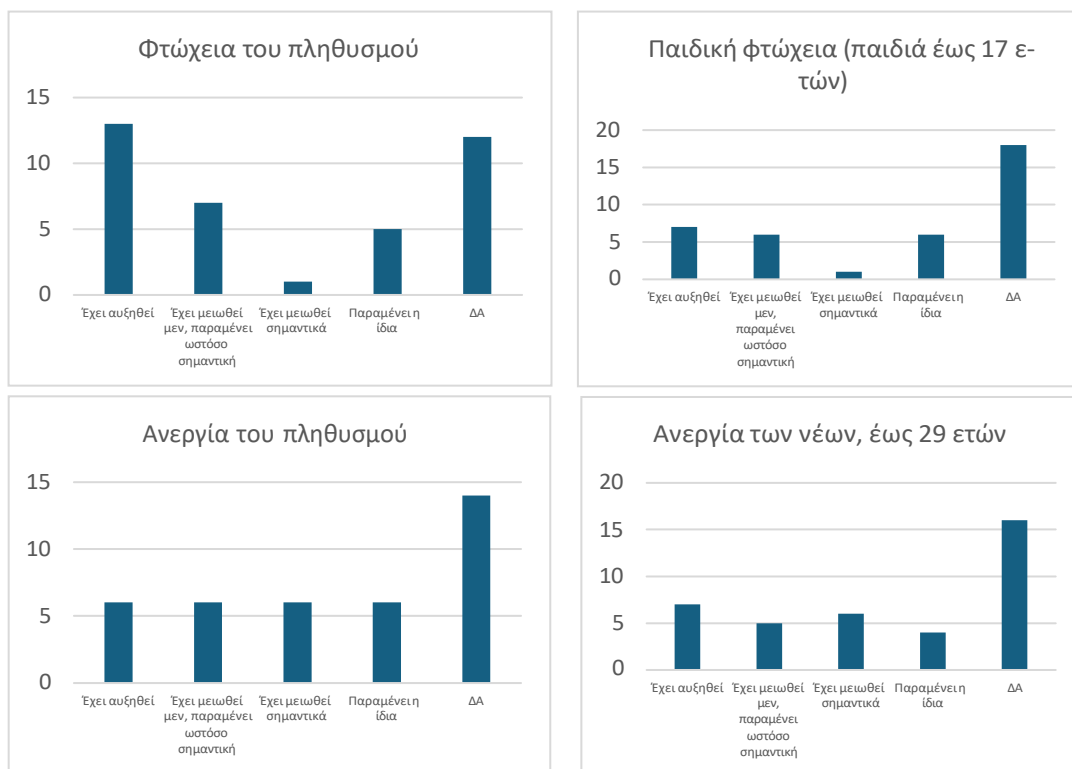

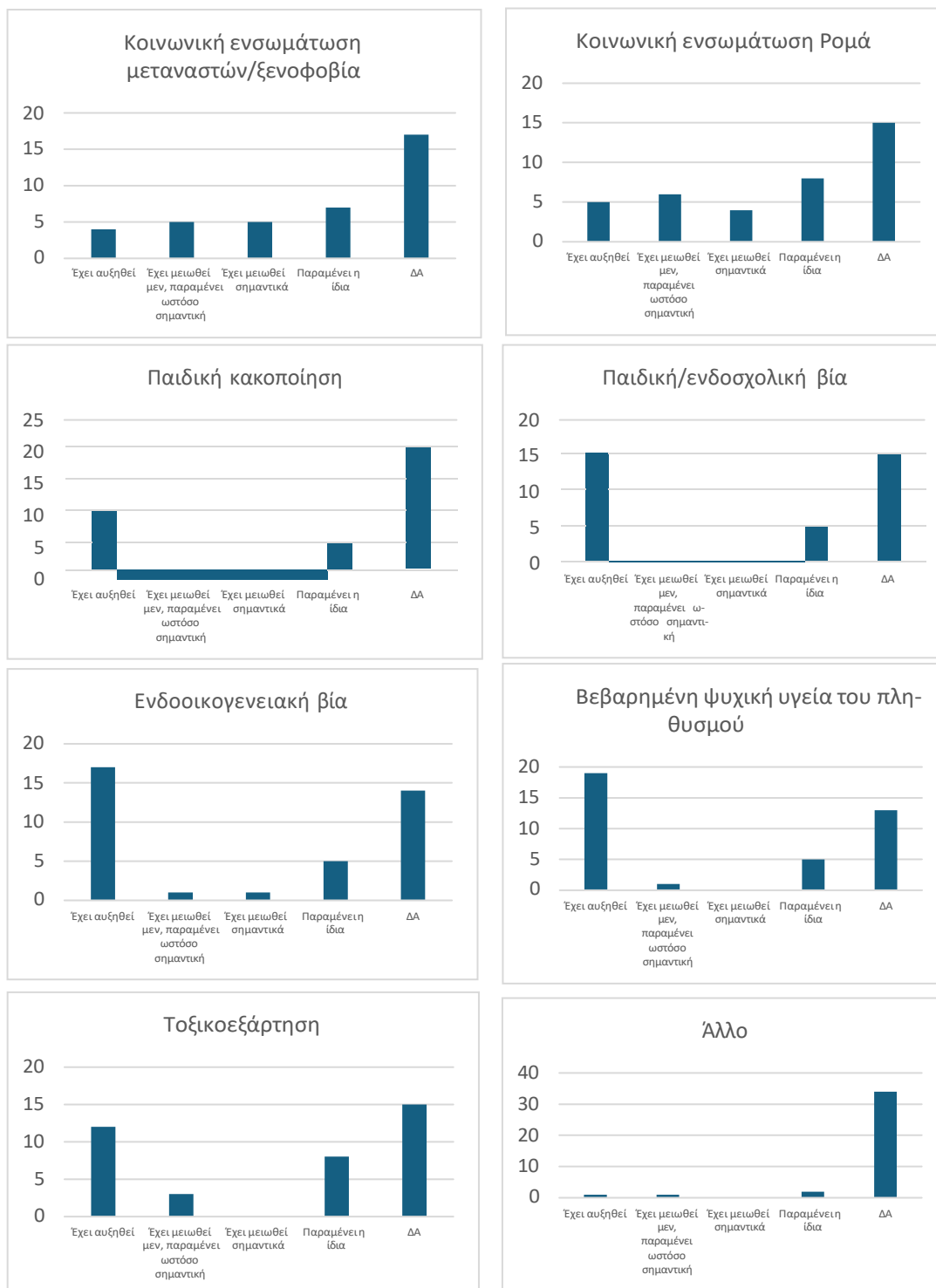

Η ένταση της πλειονότητας των κοινωνικών προβλημάτων θεωρείται από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ότι έχει αυξηθεί, με τη φτώχεια του πληθυσμού, την παιδική κακοποίηση, την παιδική/ενδοσχολική και την ενδοοικογενειακή βία, τη βεβαρημένη ψυχική υγεία και την τοξικοεξάρτηση του πληθυσμού να είναι τα προβλήματα εκείνα για τα οποία συγκλίνει η μεγαλύτερη πλειονότητα των συμμετεχόντων ότι η έντασή τους έχει αυξηθεί κατά την τελευταία περίοδο (Διάγραμμα 8). Αντιθέτως, μοιρασμένες είναι οι απόψεις όσον αφορά την εξέλιξη των προβλημάτων της παιδικής φτώχειας και της ανεργίας του πληθυσμού, ενώ η κοινωνική ενσωμάτωση των μεταναστών και δη των ρομά εκτιμάται ότι έχουν μειωθεί, η έντασή τους ωστόσο παραμένει ακόμα σημαντική.

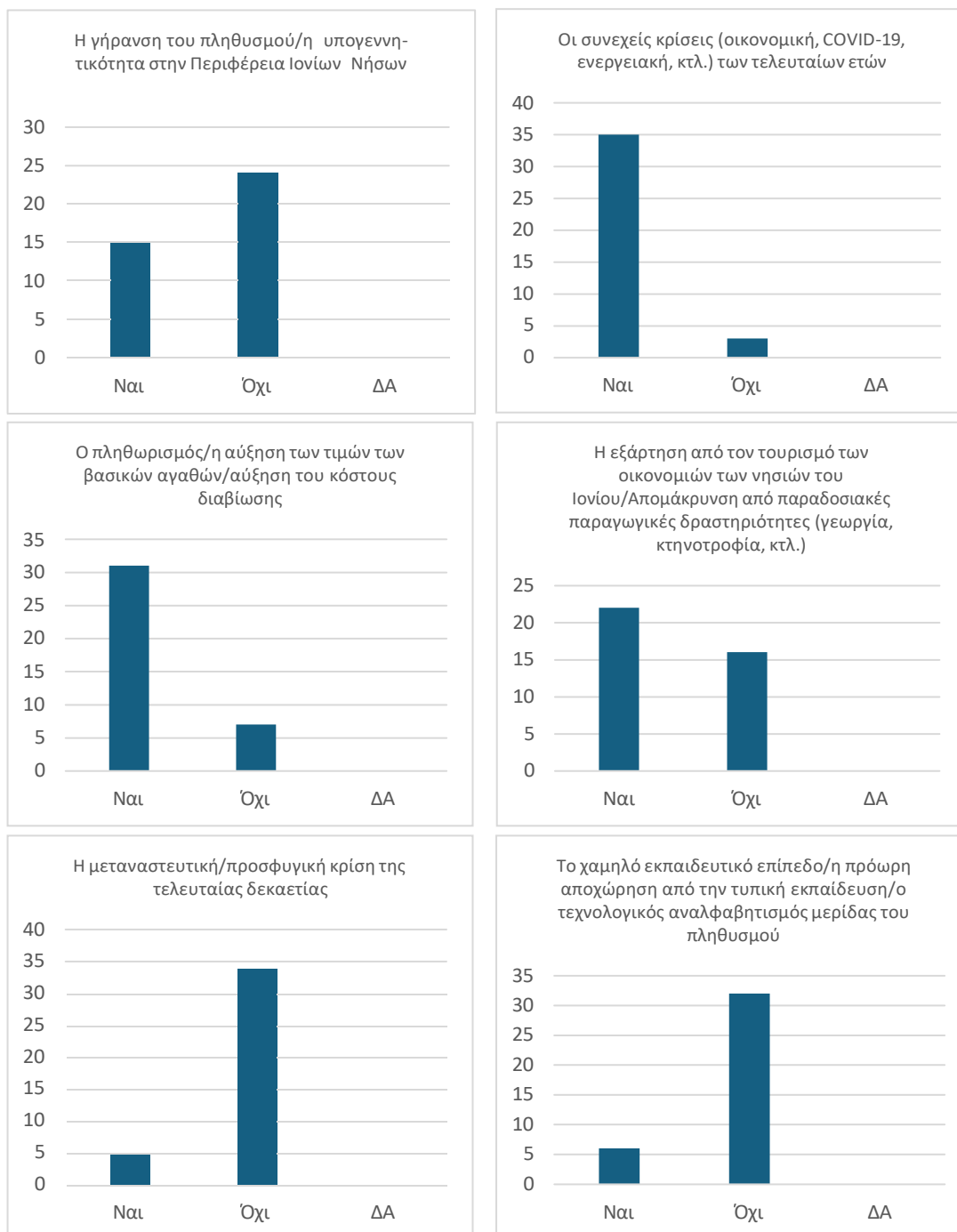
Διάγραμμα 8: Διαχρονική εξέλιξη έντασης των κοινωνικών προβλημάτων

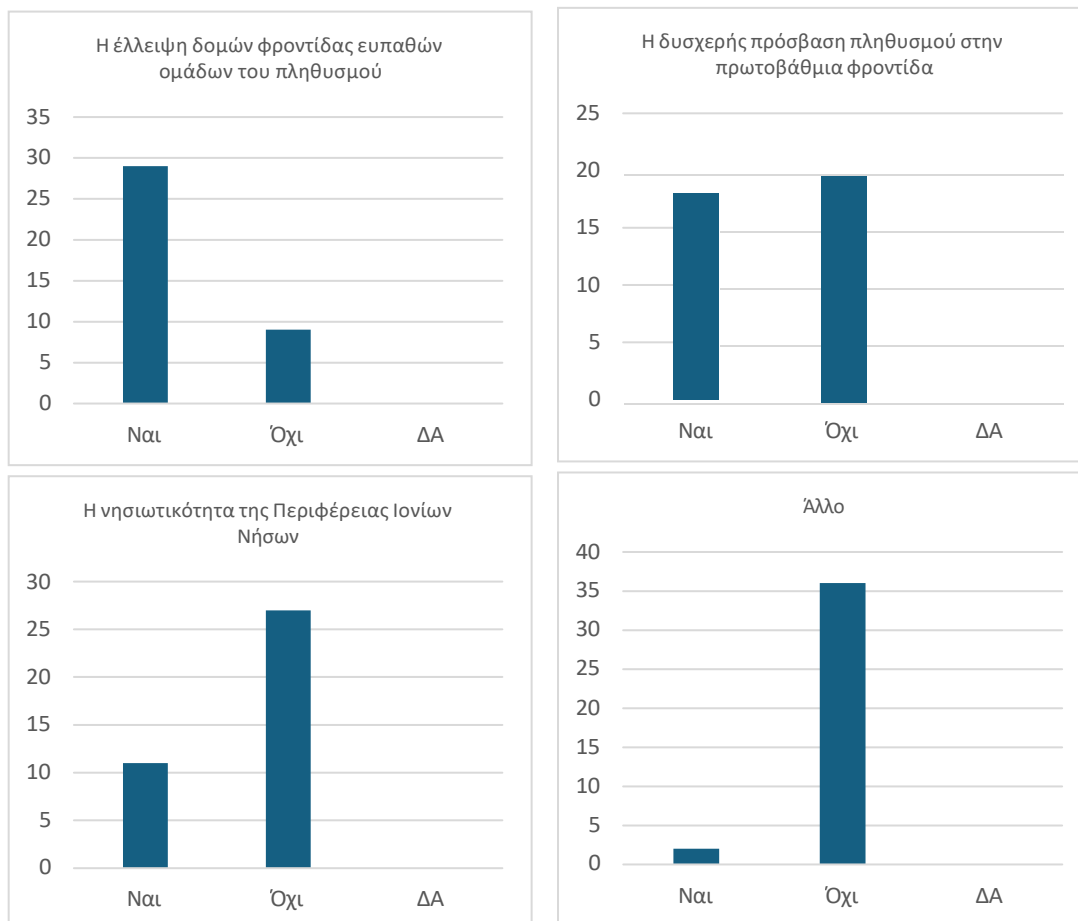

Στο Διάγραμμα 9 εντοπίζεται πως, σωρευτικά, η κύρια αιτία για την εμφάνιση/έξαρση των κοινωνικών προβλημάτων είναι οι συνεχείς κρίσεις (οικονομική, COVID-19, ενεργειακή, κτλ.) των τελευταίων ετών (92,1%), καθώς και ο πληθωρισμός [η αύξηση των τιμών των βασικών αγαθών/αύξηση του κόστους διαβίωσης], ο οποίος αποτελεί τη δεύτερη σημαντικότερη αιτία (81,5%). Η έλλειψη δομών φροντίδας ευπαθών ομάδων του πληθυσμού διαδραματίζει επίσης κεντρικό ρόλο, καταλαμβάνοντας την τρίτη θέση (76,3%).

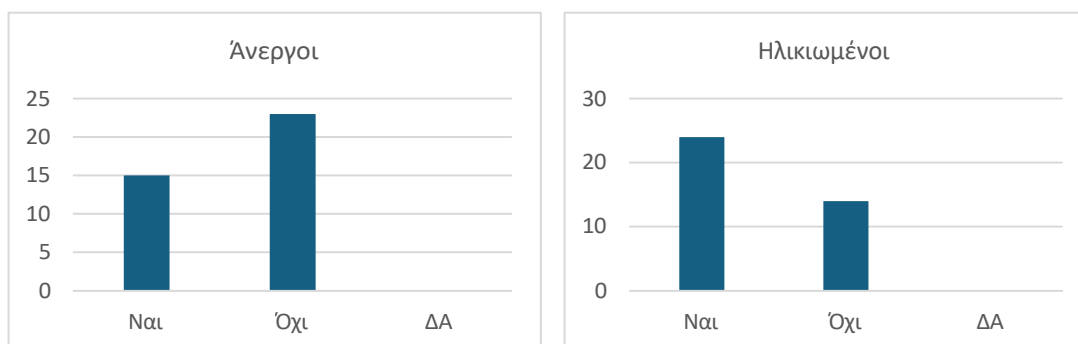
Διάγραμμα 9: Κύρια αιτία για την εμφάνιση/έξαρση των κοινωνικών προβλημάτων που πλήττουν τον πληθυσμό της Περιφερειακής Ενότητας

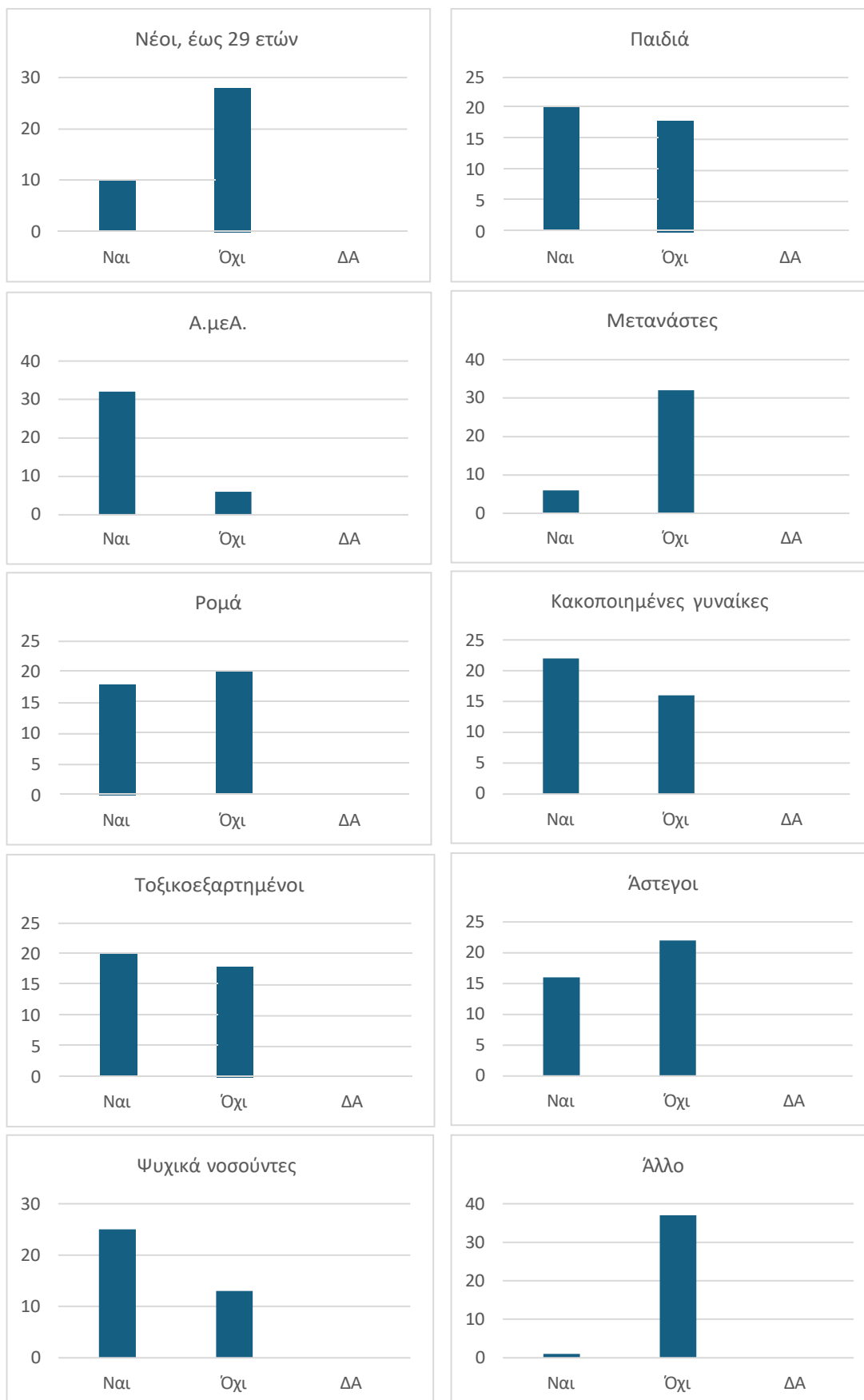

Βάσει των ευρημάτων της έρευνας επιβεβαιώνεται ότι τα άτομα με αναπηρία [Α.μεΑ.] (84,2%), οι ψυχικά νοσούντες (65,7%) και οι ηλικιωμένοι (63,1%) θεωρούνται ως οι ομάδες που χρήζουν μεγαλύτερης υποστήριξης (Διάγραμμα 10).

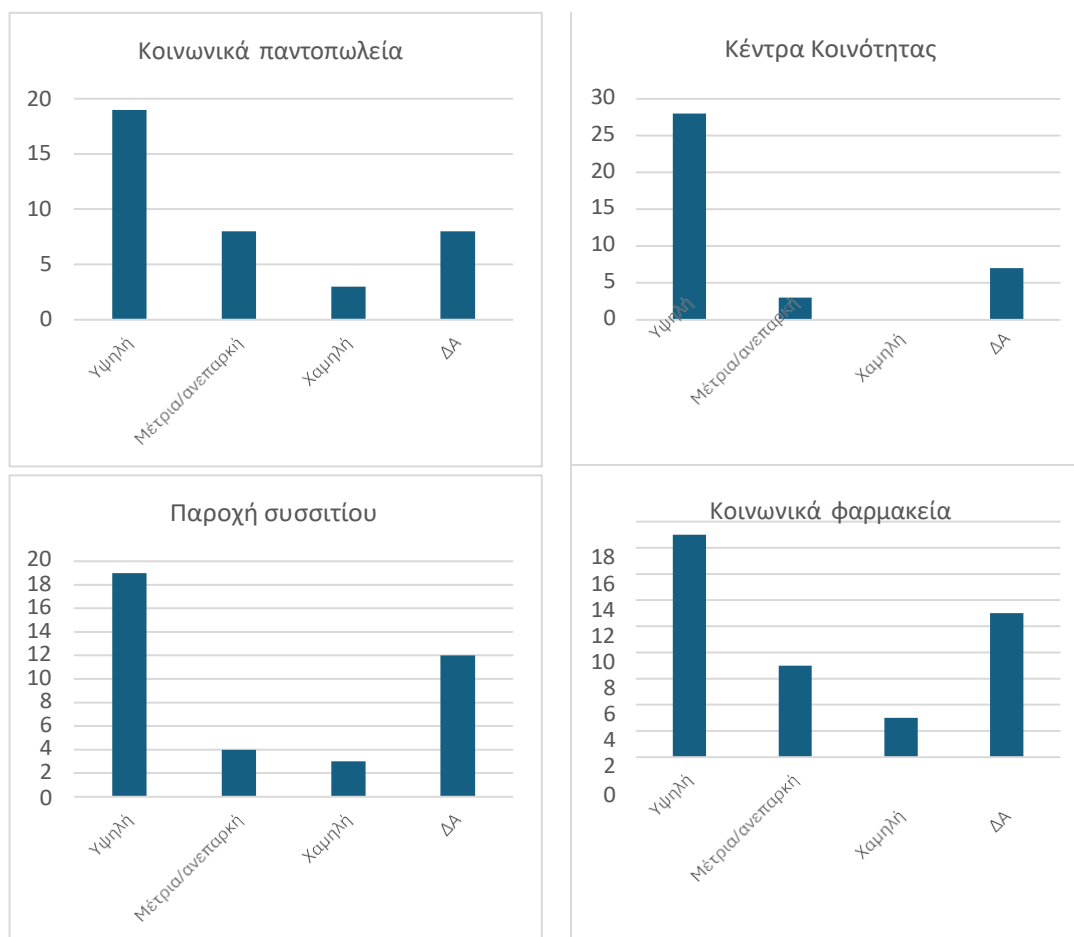
Διάγραμμα 10: Ποιες από τις παρακάτω ευπαθείς κοινωνικά ομάδες χρήζουν υποστήριξης μέσω σχετικών δράσεων;

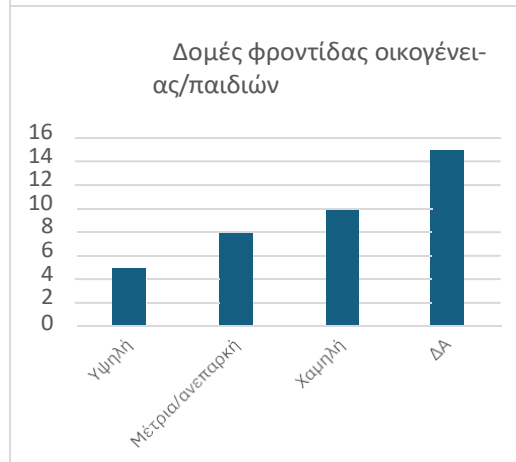
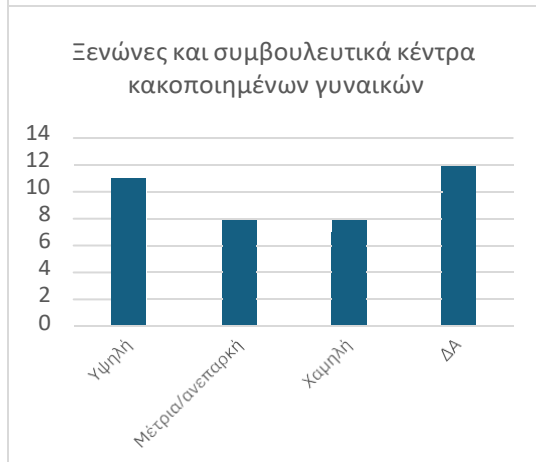
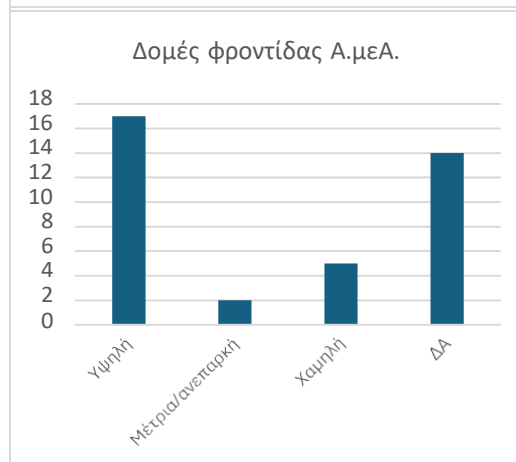
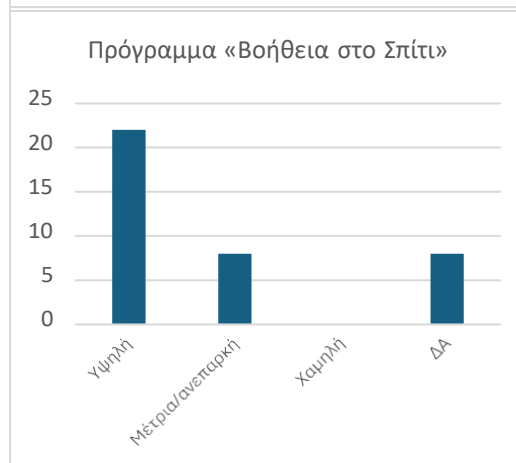
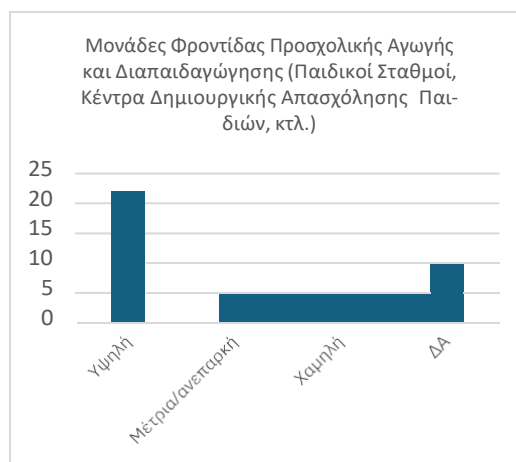
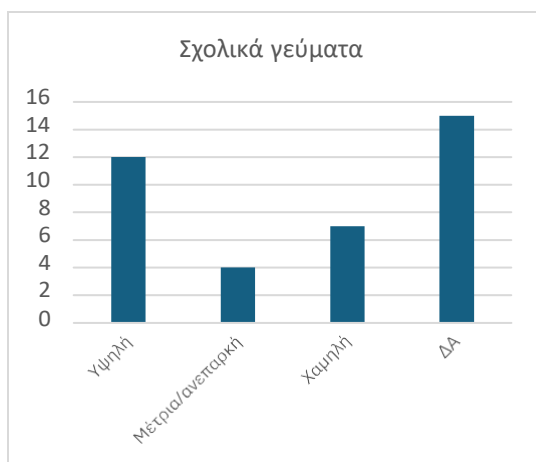

Οι περισσότερες δράσεις που υλοποιήθηκαν κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020 στις κατά τόπους Π.Ε. αξιολογήθηκαν από τους συμμετέχοντες στην έρευνα ως υψηλά αποτελεσματικές (Διάγραμμα 11). Οι δράσεις που σχετίζονται με την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων έλαβαν τις υψηλότερες βαθμολογίες αποτελεσματικότητας. Συγκεκριμένα, την πιο υψηλή αποτελεσματικότητα λαμβάνουν τα Κέντρα Κοινότητας (73,6%), οι Μονάδες Φροντίδας Προσχολικής Αγωγής και Διαπαιδαγώγησης (*Παιδικοί Σταθμοί, Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, κτλ.*) (57,8%), το Πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» (57,8%), τα Κοινωνικά Παντοπωλεία (50%), η Παροχή Συσσιτίου (50%).

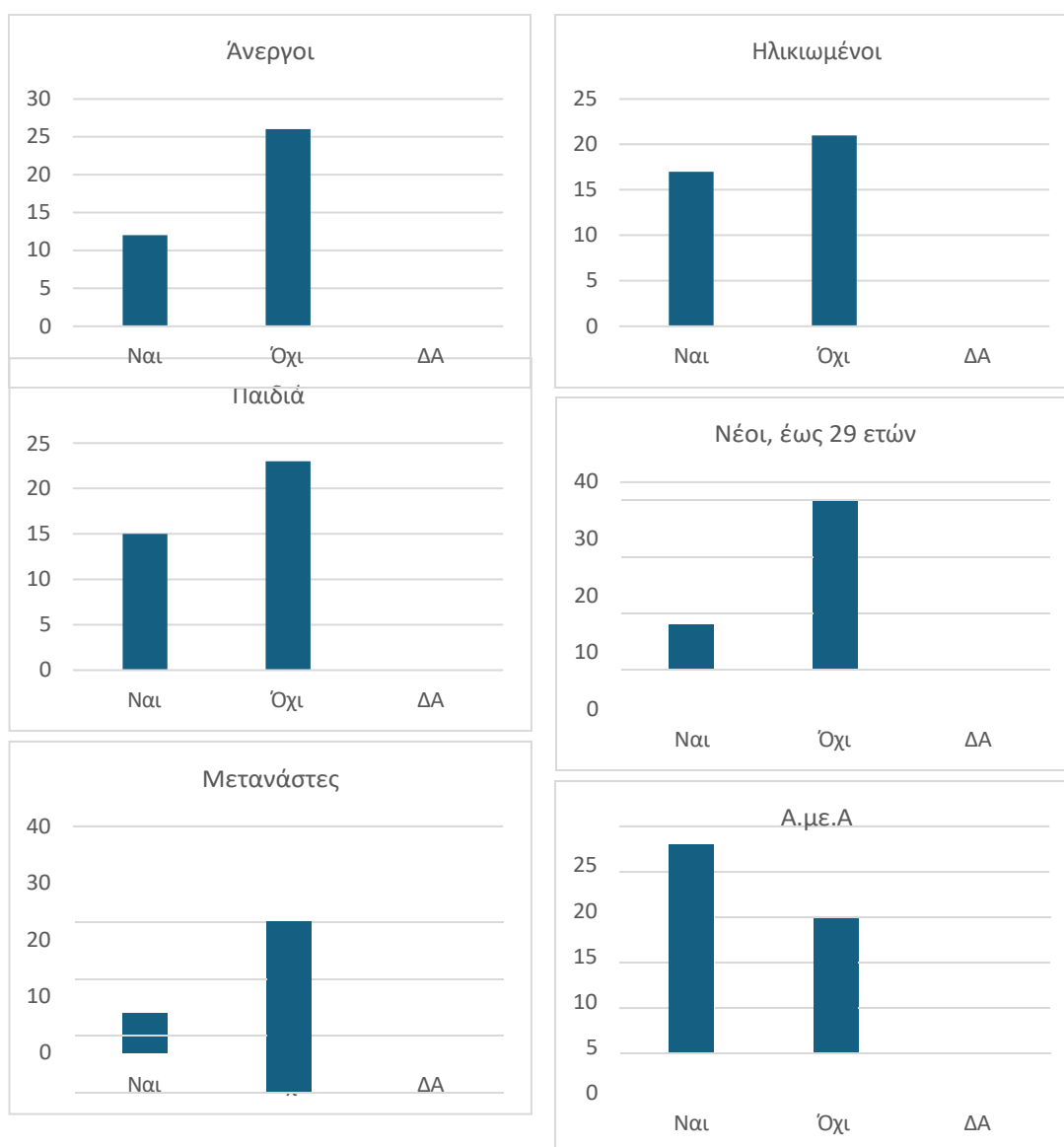
Διάγραμμα 11: Αποτελεσματικότητα των κάτωθι δράσεων/παρεμβάσεων που υλοποιήθηκαν κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2022 στην Περιφερειακή Ενότητα

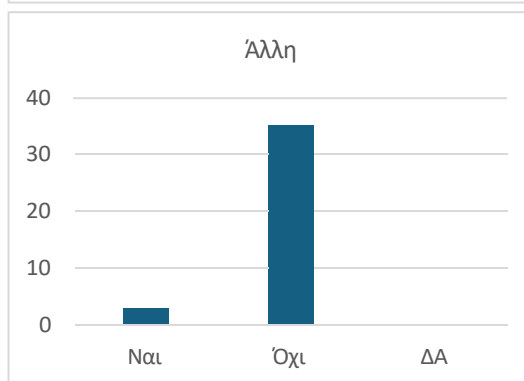
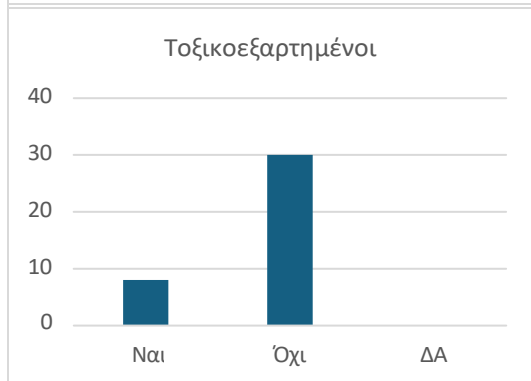
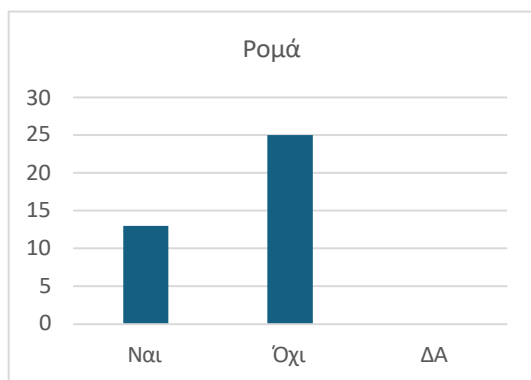

Τέλος, ως προς τις προτεινόμενες δράσεις για την Π.Π. 2021-2027, αυτές αφορούν στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας, την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού και την παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας (Διάγραμμα 12). Αυτό υποδηλώνει ότι οι ερωτηθέντες θεωρούν αυτές τις δράσεις ως κρίσιμες για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων στην Π.Ε. στην οποία δραστηριοποιούνται. Αναφορικά, θεωρούνται εξαιρετικά σημαντικές προς υλοποίηση στο εγγύς μέλλον οι δράσεις που αφορούν τις εξής ομάδες-στόχους: τα άτομα με αναπηρία Α.μεΑ. (60,5%), οι ηλικιωμένοι (44,7%), οι κακοποιημένες γυναίκες (44,7%), τα ψυχικά νοσούντα άτομα (39,4%) και τα παιδιά (39,4%).

Διάγραμμα 12: Ποιες δράσεις προτείνετε να υλοποιηθούν τα επόμενα έτη στην Περιφερειακή Ενότητά σας για τις κατωτέρω ομάδες-στόχους;

5. Διαγνωστική Ανάλυση Κοινωνικής Πολιτικής

Για τη διαμόρφωση μίας ολοκληρωμένης και ει δυνατόν αντικειμενικής εικόνας για τις συνθήκες διαβίωσης του πληθυσμού, τη σημαντικότητα των κοινωνικών προβλημάτων που πλήττουν τις ευπαθείς κοινωνικά ομάδες για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των εφαρμοζόμενων κοινωνικών πολιτικών, πραγματοποιείται SWOT ανάλυση, ώστε να γίνει μια συνθετική/συμπερασματική καταγραφή των πορισμάτων στο πεδίο της κοινωνικής συνοχής στη Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, τα οποία συστηματοποιούνται σε Δυνατά σημεία, Αδυναμίες, Ευκαιρίες και Απειλές (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) του τομέα Κοινωνικής Ένταξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, αντίστοιχα. Για την πραγματοποίηση της SWOT ανάλυσης (Πίνακας 42), αξιοποιούνται τα στοιχεία που συλλέχθηκαν για τη σύνταξη της 1^{ης} και της 2^{ης} Περιφερειακής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων (για τα έτη 2021 και 2022), καθώς και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τις αντίστοιχες έρευνες πεδίου που πραγματοποιήθηκαν σε φορείς κοινωνικής φροντίδας και κοινωνικής ένταξης της Περιφέρειας.

Πίνακας 42: SWOT Ανάλυση στον τομέα της κοινωνικής συνοχής στα Ιόνια Νησιά

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
• Η λειτουργία του Περιφερειακού Παρατηρητηρίου κοινωνικής ένταξης, το οποίο παρακολουθεί και αξιολογεί τις παρεμβάσεις Κοινωνικής Ένταξης στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. • Το ιδιαίτερα χαμηλό ποσοστό ανεργίας που καταγράφεται την τελευταία δεκαετία, το οποίο διατηρείται και το 2022. • Το διαχρονικά χαμηλό ποσοστό μακροχρόνια ανέργων στην Περιφέρεια, ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά μεταξύ των Περιφερειών της χώρας, το οποίο μειώνεται επιπλέον το 2022. • Το υψηλό κατά κεφαλή διαθέσιμο εισόδημα στην Περιφέρεια, το υψηλότερο στην χώρα το 2022, 17% υψηλότερο από το αντίστοιχο σε επίπεδο χώρας, αυξανόμενο μάλιστα κατά 16% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. • Η χαμηλή τιμή του δείκτη S80/S20 στην Περιφέρεια, σταθερά χαμηλότερη του αντίστοιχου δείκτη για το σύνολο της χώρας καθόλη την περίοδο 2018-2022. • Το χαμηλό ποσοστό αστέγων, των ατόμων που διαβιούν υπό τον κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, με σοβαρή υλική στέρηση ή/και σε νοικοκυριά χαμηλής έντασης εργασίας.	• Η έλλειψη δομών/ξενώνων φιλοξενίας αστέγων/υπνωτήρια σε όλες τις Π.Ε. της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων. Η εν λόγω έλλειψη διατηρήθηκε και το 2022. • Η διαχρονική απουσία Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (ΣΥΔ), Κέντρων Αποθεραπείας και Αποκατάστασης (ΚΑΑ), Θεραπευτηρίων Χρόνιων Παθήσεων (ΘΧΠ) και Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (ΝΠΙΔ) μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες κλειστής κοινωνικής φροντίδας στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. • Η έλλειψη δομών ΝΠΙΔ μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που παρέχουν υπηρεσίες κλειστής φροντίδας σε άτομα με αναπηρία. • Η έλλειψη υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης φιλοξενίας γυναικών θυμάτων βίας και θυμάτων πολλαπλών διακρίσεων στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων. Η μοναδική δομή της Γενικής Γραμματείας Ισότητας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στην Π.Ε. Κέρκυρας παραμένει ανενεργή και το 2022. • Η έλλειψη κέντρων υποστήριξης εξαρτημένων ατόμων, αλλά και δομών υποστήριξης ψυχικά νοσούντων ατόμων, ατόμων με νοητική υστέρηση είτε με αναπτυξιακή διαταραχή.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

- Η ύπαρξη ολοκληρωμένης περιφερειακής στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη (ΠΕ.Σ.Κ.Ε.).
- Η δυνατότητα αξιοποίησης των ευρωπαϊκών πόρων, οι οποίοι μπορούν να συμβάλουν σημαντικά στην ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και της κοινωνικής συνοχής στην Περιφέρεια. Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων έχει πρόσβαση σε πόρους από την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω προγραμμάτων όπως το ΕΣΠΑ, το ΕΚΤ+ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Αυτοί οι πόροι μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την υλοποίηση νέων δράσεων κοινωνικής ένταξης, όπως προγράμματα για την προώθηση της απασχόλησης, της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της κοινωνικής καινοτομίας.
- Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΕΠ) «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση», το οποίο χρηματοδοτείται από το ΕΚΤ+, το οποίο περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν στη βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, τη στήριξη της απασχόλησης και την προώθηση της κοινωνικής συνοχής.
- Η αυξανόμενη ΑΠΑ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων την τελευταία δεκαετία.
- Ο τουρισμός ως βασικός μοχλός της οικονομικής ανάπτυξης της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων.

ΑΠΕΙΛΕΣ

- Η γήρανση του πληθυσμού και ο συνεχώς αυξανόμενος δείκτης γήρανσής (σταθερά υψηλότερος της μονάδας), καθόλη τη διάρκεια της περιόδου 2014-2020, τόσο στο σύνολο της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων όσο και στις επιμέρους τέσσερις Π.Ε. της.
- Η διαχρονική μείωση του πληθυσμού ατόμων ηλικίας <14 ετών.
- Η διαχρονική μείωση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ηλικίας 15-64 ετών, και η διαχρονική αύξηση του δείκτη εξάρτησης/ηλικιωμένων ατόμων.
- Το σημαντικό χάσμα που καταγράφεται μεταξύ των ποσοστών απασχόλησης/ανεργίας ανδρικού και γυναικείου πληθυσμού, το οποίο αυξάνεται περαιτέρω το 2022.
- Το σταθερά χαμηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ στην Περιφέρεια Ιονίων Νήσων σε σχέση με το κατά κεφαλήν ΑΕΠ στο σύνολο της χώρας.

6. Εξειδίκευση της Στρατηγικής σε γενικούς στόχους και άξονες προτεραιότητας

1ος Γενικός Στόχος: Ενίσχυση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά και υπηρεσίες κοινωνικών ομάδων που πλήττονται από φτώχεια

2ος Γενικός Στόχος: Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος

3ος Γενικός Στόχος: Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών

4ος Γενικός Στόχος: Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, με έμφαση στις ευπαθείς και λοιπές ομάδες πληθυσμού που απειλούνται ή πλήττονται από φτώχεια και κοινωνικό αποκλεισμό.

5ος Γενικός Στόχος: Διευκόλυνση της πρόσβασης στην απασχόληση ευπαθών και λοιπών ομάδων πληθυσμού των μικρών νησιών & γενικά των απομονωμένων περιοχών της Περιφέρειας.

Οι Γενικοί Στόχοι αποκρυσταλλώνονται σε ισάριθμους Άξονες Προτεραιότητας, βάσει των οποίων δομείται το Σχέδιο Δράσης της Περιφέρειας για καταπολέμηση της φτώχειας και ενδυνάμωση της κοινωνικής ένταξης και οι οποίοι διατυπώνονται ως εξής:

Άξονας Προτεραιότητας 1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ

Άξονας Προτεραιότητας 2: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Άξονας Προτεραιότητας 3: ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ

Άξονας Προτεραιότητας 4: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Άξονας Προτεραιότητας 5: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ

Πίνακας 1: Άξονες Προτεραιότητας Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης στην ΠΙΝ

ΑΞΟΝΑΣ 1: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΚΑΤΟΧΥΡΩΣΗ ΑΞΙΟΠΡΕΠΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ	1.1 Ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα (ΕΕΕ) στην ΠΙΝ
	1.2 Δομές άμεσης αντιμετώπισης της φτώχειας
ΑΞΟΝΑΣ 2: ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΟΙΟΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	2.1 Δράσεις ένταξης, κοινωνικής ενσωμάτωσης και βασικών κοινωνικών υπηρεσιών
	2.2 Δράσεις φροντίδας
ΑΞΟΝΑΣ 3: ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΟΡΦΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ	3.1 Δράσεις καταπολέμησης των διακρίσεων λόγω αναπηρίας
	3.2 Δράσεις προς όφελος των γυναικών και για την καταπολέμηση της βίας
	3.3 Δράσεις υποστήριξης κοινοτήτων Ρομά
ΑΞΟΝΑΣ 4: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ	4.1 Μηχανισμοί στήριξης κοινωνικής επιχειρηματικότητας
	4.2 Ενισχύσεις υλοποίησης επιχειρηματικού

ΑΞΟΝΑΣ 5: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ	σχεδίου
	4.3 Δράσεις προώθησης στην αγορά εργασίας
	5.1 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για τα μικρά νησιά 5.2 Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε θύλακες κοινωνικού αποκλεισμού

6.1. Προτάσεις ανά άξονα προτεραιότητας

Κατά την τρέχουσα προγραμματική περίοδο στο επίκεντρο βρίσκεται η ενίσχυση της λειτουργίας Κοινωνικών Δομών για διάφορες κατηγορίες υπηρεσιών (π.χ. Κέντρα Κοινότητας) και ευάλωτων Κοινωνικών ομάδων (π.χ. ΚΔΗΦ ΑμΕΑ, Κέντρα Συμβουλευτικής Γυναικών, ΚΗΦΗ) καθώς και η υλοποίηση προγραμμάτων κοινωνικής υποστήριξης (π.χ. Εναρμόνιση οικογενειακής-επαγγελματικής ζωής, εκπαιδευτική στήριξη μαθητών ΑμΕΑ, προγράμματα για την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας, προγράμματα για τους Ρομά κλπ).

Οι συνθήκες για την ενεργοποίηση των πολιτικών και μέχρι τώρα δράσεων για την αντιμετώπιση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη, δεν έχουν εκλείψει, οπότε η συνέχιση της χρηματοδότησης των περισσότερων προγραμμάτων είναι αναγκαία μέσω των διαδικασιών επικαιροποίησης της ΠΕΣΚΕ και επιβεβλημένης προσαρμογής της κατόπιν αξιολόγησης.

6.1.1. Άξονας 1: Πρόσβαση σε βασικά αγαθά και κατοχύρωση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης

Με αφορμή την επανέναρξη του προγράμματος διανομών από το Ταμείο Επισιτιστικής Βοήθειας για τους Απόρους (**ΤΕΒΑ**) προτείνεται:

- η διοργάνωση ανώνυμης έρευνας μεταξύ των ωφελούμενων, με πιθανές θεματικές:
 - την χωρική κάλυψη των διανομών,
 - των κοινωνικών υπηρεσιών ανά δήμο,
 - την πρόσβαση σε νοσοκομειακές και ιατροφαρμακευτικές υπηρεσίες,
 - την εξατομικευμένη κάλυψη των αναγκών,
 - την βελτίωση της γραφειοκρατικής υποστήριξης των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Κοινωνικά Παντοπωλεία

Ο θεσμός παρέχει πολύ σημαντικές υπηρεσίες, συμπληρωματικές του ΤΕΒΑ, βοηθώντας νοικοκυριά σε ανάγκη τα οποία εισοδηματικά βρίσκονται στο Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα (ΕΕΕ ή ΚΕΑ) ή λίγο πάνω από τα όρια του ΕΕΕ με αδυναμία λήψης του για διαφορετικούς λόγους.

Προτείνεται η εξέταση της πιθανότητας επέκτασης του μέτρου, στους νεοσύστατους περιφερειακούς Δήμους της ΠΙΝ, καθώς θα βοηθήσει την ιδιαιτέρως νοικοκυριά τα οποία αδυνατούν για πρακτικούς λόγους (μεγάλη απόσταση από τα σημεία διανομής), να επωφεληθούν από το πρόγραμμα διανομών του ΤΕΒΑ.

Πρόσβαση σε στέγη

Το μέτρο αφορά στην επιδότηση ενοικίου, σε προγράμματα στέγασης αστέγων, γυναικών που έχουν υποστεί βία, όπως κέντρα αστέγων, ξενώνες και άλλες μορφές κατοικίας για την υποστήριξη κοινωνικών ομάδων και ατόμων.

Η πολιτική για την κάλυψη ενοικίου καθίσταται συνεπώς όλο και πιο σημαντική για την έμμεση εισοδηματική ενίσχυση των νοικοκυριών.

Υπηρεσίες και προγράμματα στέγασης και επανένταξης για άστεγους, γυναίκες-θύματα βίας και τους μετανάστες είναι πολύ περιορισμένες.

Συχνά η αστεγία κάποιων περιοχών συνδέεται με τον μεταναστευτικό πληθυσμό που εργάζεται σε εποχικές εργασίες στον τουρισμό και στην αγροτική παραγωγή και πιθανότατα δεν καταγράφεται επισήμως.

Υπάρχει επίσης ανάγκη για περισσότερες στέγες αυτόνομης διαβίωσης για ΑμεΑ και στέγες αυτόνομης διαβίωσης για παιδιά προνοιακών δομών, οι οποίες δεν υφίστανται. Οι δομές αυτές είναι σημαντικές για την ενεργό ένταξη και ένταξη στην εργασία, ειδικών και ευάλωτων ομάδων.

Προτείνεται:

- Έρευνα για τα ποσοστά κάλυψης των αιτούντων στεγαστική συνδρομή σε σχέση με τον αριθμό αιτήσεων.
- Διερεύνηση δυνατότητας δημιουργίας ξενώνων ανά δήμο.
- Έρευνα καταγραφής των αχρησιμοποίητων κτιριακών εγκαταστάσεων, τα οποία ανήκουν στην διαχείριση Δημόσιων φορέων, για αξιοποίηση τους ως ξενώνες
- Στα πλαίσια της αποϊδρυματοποίησης των παιδιών που διαβιούν σε δημόσιες και ιδιωτικές δομές κλειστής φροντίδας, ανάπτυξη δράσεων για την κάλυψη στέγασης με πλήρη επιδότηση ενοικίου, για ανεξάρτητη ή και υποστηριζόμενη διαβίωση.

Πρόσβαση στην ενέργεια

Η ενεργειακή ένδεια στις μέρες μας αποτελεί ένα ιδιαίτερα έντονο πρόβλημα με πολλαπλές αρνητικές επιπτώσεις για την υγεία, την ευημερία και τη δραστηριοποίηση των ανθρώπων που ζουν κάτω από τέτοιες συνθήκες. Το φαινόμενο προκύπτει ως συνέπεια πολλών παραγόντων, όπως είναι για παράδειγμα τα χαμηλά επίπεδα εισοδήματος, η ανεργία και ο υψηλός πληθωρισμός, οι οικονομικές ανισότητες, οι υψηλές τιμές ενέργειας και οι στρεβλώσεις στην αγορά ενέργειας, τα χαμηλά επίπεδα ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων, η παλαιότητα των ενεργειακών υποδομών, η κλιματική αλλαγή και οι λοιπές κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές συνθήκες (Coronvessi, 2024).

Σύμφωνα με έρευνα του ΚΕΠΕ για την περίοδο 2020-2021, όταν ξεκίνησε η ενεργειακή

κρίση τα νοικοκυριά της περιφέρειας Ιονίων Νήσων επλήγησαν σημαντικά στην ικανότητα θέρμανσης τον χειμώνα, με το ποσοστού αυτών με οικονομική αδυναμία για ικανοποιητική θέρμανση να αυξάνεται κατά 14,4 ποσοστιαίες μονάδες.

Η ενεργειακή φτώχεια είναι άμεσα συνδεδεμένη με την συνολική αποστέρηση, ακολουθώντας όμοια κατανομή. Συνεπώς όσο πιο αποστερημένη είναι μια περιοχή τόσο μεγαλύτερο ποσοστό των νοικοκυριών που στερείται της θέρμανσης.

Το δε νερό είναι το κλειδί για την βιώσιμη ανάπτυξη. Η αύξηση του τουριστικού πληθυσμού, η συνεχής υποβάθμιση των υδάτινων αποθεμάτων και άλλα περιβαλλοντικά προβλήματα, προκαλούν τεράστιες δυσκολίες ώστε να διασφαλιστεί η πρόσβαση σε ποσιτό, καθαρό πόσιμο νερό και η βιώσιμη διαχείριση των πόρων. Το ζητούμενο είναι η παροχή ικανοποιητικών ποσοτήτων καλής ποιότητας νερού, υιοθετώντας ανθρώπινες δραστηριότητες μέσα στα όρια των Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης της Ατζέντας 2030.

Προτείνεται:

- Διεξαγωγή έρευνας για την ενεργειακή ένδεια σε σχέση με θύλακες αποστέρησης στην ΠΙΝ και συμπληρωματικά για την επάρκεια νερού
- Δωρεάν παροχή υπηρεσιών για την υποβολή δικαιολογητικών για την πρόσβαση νοικοκυριών χαμηλών εισοδημάτων (πχ. δικαιούχοι επιδόματος στέγασης) στο πρόγραμμα εξοικονομώ κατ' οίκον.

6.1.2. Άξονας 2: Πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες ένταξης και φροντίδας

Ενίσχυση του δημόσιου δικτύου κατ' οίκον φροντίδας και πρωτοβάθμιας φροντίδα

Η παρουσία των Κέντρων Κοινότητας (ΚΚ) και της υπηρεσίας Βοήθεια στο Σπίτι, στο σύστημα της κοινωνικής διοίκησης στην Ελλάδα σε τοπικό επίπεδο είναι πολύ σημαντική για τη διάγνωση αναγκών, την ανάπτυξη δράσεων στην κοινότητα, την δικτύωση με κοινωνικές υπηρεσίες και την πρόσβαση στην τοπική αγορά εργασίας ειδικών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Πόσο μάλλον όταν οι νεοσύστατοι Δήμοι της ΠΙΝ δεν διαθέτουν ακόμα οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες.

Προτείνεται:

- Επέκταση του δικτύου κινητών μονάδων των ΚΚ για την εξυπηρέτηση απομακρυσμένων από την έδρα του δήμου περιοχών και παροχή βέλτιστων υλικοτεχνικών υποδομών αυτών.
- Πρόσθετη στελέχωση των ΚΚ με διοικητικούς υπαλλήλους για την υποστήριξη του μεγάλου όγκου λειτουργιών διεκπεραίωσης που συνδέονται με την υποβολή αιτήσεων για τη λήψη επιδομάτων.
- Βελτιστοποίηση της αξιοποίησης των προσωπικού των κοινωνικών επιστημόνων με ανάληψη δράσεων σε ζητήματα που σχετίζονται με την τοπική αγορά εργασίας. Στην περίπτωση αυτή προτείνονται η πρόσληψη προσωπικού ειδικοτήτων Κοινωνιολογίας, Εργασιακών Συμβούλων ή και

Οικονομικών Επιστημών καθώς και η εκπαίδευση προσωπικού σε θέματα απασχόλησης και αγοράς εργασίας.

- Τήρηση και καταγραφή στα μητρώα ωφελούμενων και προγραμμάτων. Στην περίπτωση αυτή απαιτείται βελτίωση της καταγραφής στα μητρώα ωφελούμενων και προγραμμάτων και ομογενοποίηση του τρόπου καταγραφής προκειμένου τα στοιχεία αυτά να είναι αξιόπιστα και αξιοποιήσιμα και προσβάσιμα από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς Υπηρεσίες Πρόνοιας των Δήμων (Κέντρα Κοινότητας) και των Περιφερειών (Παρατηρητήρια) με απώτερο στόχο την ενοποίηση τους και την δυνατότητα τροφοδότησης του Εθνικού Μηχανισμού.
- Ο σχεδιασμός με χωροταξικά κριτήρια και επέκταση των ανοικτών δομών φροντίδας ηλικιωμένων όπως τα ΚΗΦΗ σε όλους τους Νέους Δήμους της ΠΙΝ.
- Ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας (Κ.Α.Λ.Ο.) σε θέματα παροχής υπηρεσιών κατ' οίκον φροντίδα, μετακίνησης ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ.

Σχετικά με την ανάπτυξη του τομέα της Ενεργούς Γήρανσης

Προτείνονται:

- Η δυνατότητα μετακίνησης των κοινωνικών υπηρεσιών (Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι και Κέντρα Κοινότητας,) σε απομακρυσμένες περιοχές είναι κρίσιμη οπότε η συνέχιση της υποστήριξή τους σε ανάλογο προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή κρίνεται απαραίτητη (οδηγούς, αυτοκίνητα, φορητούς υπολογιστές).
- Δράσεις ψηφιακής εκπαίδευσης και δωρεάν παροχή διαδικτύου σε όλες τις δομές (ανοικτές και κλειστές) και στην κοινότητα.
- Ενίσχυση της ενεργού γήρανσης μέσω προώθηση προγραμμάτων δημιουργικής απασχόλησης και ανάπτυξης φορέων Κ.Α.Λ.Ο. με αντικείμενο σχετικές δράσεις.
- Έρευνα για την επάρκεια των δομών φροντίδας ηλικιωμένων σε σχέση με τις αιτούμενες ανάγκες και με χωρομετρικά κριτήρια.

6.1.3. Άξονας 3: Καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων

Πρόσβαση σε υπηρεσίες προσχολικής αγωγής

Το μέτρο αφορά στην πρόσβαση των παιδιών σε δομές προσχολικής αγωγής όπως βρεφικοί, βρεφονηπιακοί και παιδικοί σταθμοί, πρόσβαση ευπαθών ομάδων σε δωρεάν αντίστοιχες υπηρεσίες και υποστήριξη των γονέων στο ρόλο των κύριων εκπαιδευτών των παιδιών τους κατά τη διάρκεια των πρώτων χρόνων.

Προτείνονται:

- Έρευνα για να εξετάσουμε κατά πόσο καλύπτεται ο αριθμός των αιτουμένων για την εξυπηρέτησή τους από τις υφιστάμενες δημόσιες υποδομές, για την επάρκεια των υφιστάμενων κτιριακών υποδομών καθώς και τις πιθανές ελλείψεις προσωπικού.
- Επέκταση του δικτύου ΚΔΑΠ και ΚΔΑΠ ΑμεΑ σε αποστερημένες περιοχές.

- Ανάπτυξη οικονομικών και άλλων κινήτρων για τη συμμετοχή παιδιών ΡΟΜΑ & ΑΜΕΑ στη μουσική εκπαίδευση, τις τέχνες και τον αθλητισμό.

Πρόληψη μέσω υπηρεσιών ανοικτής φροντίδας

Η θεματική αφορά την προληπτική υποστήριξη οικογενειών που διατρέχουν κίνδυνο παραμέλησης των παιδιών τους από την προσχολική ηλικία.

Η στελέχωση και εκπαίδευση των στελεχών των κοινωνικών υπηρεσιών είναι κρίσιμη για την έγκαιρη παρέμβαση για πρόληψη κρίσεων στον οικογενειακό ιστό και την αποτελεσματικότητα των εφαρμοζόμενων πολιτικών.

Κρίσιμη για την επιτυχία της πρόληψης, είναι η παρέμβαση από το στάδιο της προσχολικής ηλικίας. Η δικτύωση είναι απαραίτητη για την έγκαιρη διάγνωση παιδικής κακοποίησης, λόγω παραμέλησης ή παραβατικής συμπεριφοράς.

Προτείνονται:

- Συνέχιση της υποστήριξης των δράσεων για τη συμβουλευτική γονέων,
- Την ανάπτυξη δικτύων επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των φορέων παροχής ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, των υπηρεσιών υγείας, των κοινωνικών υπηρεσιών των Δήμων, του εκπαιδευτικού συστήματος και των κινητών μονάδων ψυχικής υγείας, για έγκαιρη διάγνωση οικογενειακών κρίσεων.
- Χωρική ανάπτυξη των υπηρεσιών για την κάλυψη δυσπρόσιτων περιοχών.
- Βελτίωση του συντονισμού της οργάνωσης προγράμματος εκπαίδευσης υποψηφίων θετών γονέων.

Εκπαιδευτική Ένταξη Ρομά

Μια βασική προϋπόθεση για την κοινωνική ένταξη των Ρομά είναι η συμμετοχή τους στην εκπαίδευση και η ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων που θα διευκολύνουν την ίση πρόσβαση σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής.

Προτείνεται:

- Η εξέταση παροχής κινήτρων για συμμετοχή νέων και ενηλίκων Ρομά (ιδιαίτερα γυναικών) προκειμένου να επωφεληθούν από προγράμματα αλφαριθμητισμού, να αποκτήσουν απολυτήριο δημοτικού σχολείου και να αποκτήσουν απολυτήριο γυμνασίου φοιτώντας στα ΣΔΕ.
- Δημιουργία ενοτήτων επαγγελματικής κατάρτισης σε τομείς όπως απόκτησης διπλωμάτων οδήγησης, κατόπιν συνεννόησης με τις κοινότητες Ρομά για την χρησιμότητά τους.

6.1.4. Άξονας 4: Οικονομία της αλληλεγγύης. Πρόσβαση των ευάλωτων ομάδων ανέργων σε προγράμματα ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης

Εμβληματική δράση είναι η ανάπτυξη του Περιφερειακού Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας της Π.Ι.Ν., με σκοπό την συλλογή πρωτογενών

δεδομένων μέσω ερευνών πεδίου σε συντελεστές της αγοράς εργασίας σε θεματικές ή ειδικές ομάδες πληθυσμού που δεν καλύπτονται από έρευνες πεδίου ή ανάλυση δευτερογενών δεδομένων που διενεργεί ο εθνικός Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών. Η ανάπτυξη της δράσης εκτός του εμφανούς οφέλους για την χαρτογράφηση, μπορεί να αποκαλύψει σημεία ενδιαφέροντος για την προώθηση στην αγορά εργασίας των ευάλωτων ομάδων ανέργων.

Επίσης η ΠΙΝ στα πλαίσια της αυτής της πολιτικής για την προώθησης στην απασχόληση ευάλωτων ομάδων, έχει αναπτύξει την Πράξη: «Δράσεις για την Επαγγελματική και Κοινωνική ένταξη ευπαθών κοινωνικά ομάδων στην ΠΙΝ», με πρόσκληση για αίτηση ένταξης σε αυτή, από ωφελούμενους και επιχειρήσεις.

Παράλληλα ανοίγει την δράση για την ενίσχυση και προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

Στο πλαίσιο της Δράσης αυτής αναμένεται να επιχορηγηθούν υφιστάμενοι και νέοι φορείς Κ.Α.Λ.Ο. για την υλοποίηση του επιχειρηματικού τους σχεδίου, με ιδιαίτερη έμφαση στους τομείς της κοινωνικής φροντίδας, του πολιτισμού, του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής, μη αποκλειόμενων λοιπών τομέων.

Προτείνονται:

- Χαρτογράφηση των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων οι οποίες είναι ακόμα ενεργές στην ΠΙΝ, και έλεγχος διαθεσιμότητας για επέκταση δράσεων σε τομείς σύμφωνους με τις στρατηγικές στοχεύσεις της ΠΙΝ.
- Υποστήριξη για την ανάπτυξη των ΚΟΙΣΠΕ και ΚΟΙΝΣΕΠ Ένταξης για ειδικές και ευάλωτες ομάδες με τη συμμετοχή του δημοσίου και επαγγελματιών ειδικών για ευάλωτες ομάδες στους συνεταιρισμούς αυτούς, όπως προβλέπει η σχετική νομοθεσία (Ν. 4430/2016).
- Τοπικές παρεμβάσεις για την υποστήριξη της Κ.Α.Λ.Ο. ένταξης μέσα από συμπράξεις τοπικών φορέων.
- Κίνητρα στις όλες τις επιχειρήσεις για απασχόληση ειδικών και ευάλωτων ομάδων. Προώθηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.
- Διερεύνηση υποστήριξης κοινωνικής γεωργίας (social farming).
- Μέτρα συμφιλίωσης της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής που θα επιτρέψουν στις γυναίκες Ρομά να προωθηθούν στην απασχόληση, και δράσεις ενημέρωσης στις οικογένειες της Κοινότητας των Ρομά για την αλλαγή των στερεοτύπων αναφορικά με το ρόλο των φύλων στη σχέση οικογένειας-επαγγελματικής ζωής.

6.1.5. Άξονας 5: Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις κοινωνικής συνοχής

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο έχει αναγνωριστεί ότι η οικονομική δραστηριότητα συγκεντρώνεται ολοένα και περισσότερο σε ορισμένες εδαφικές επικράτειες, όπως τα αστικά κέντρα, ενισχύοντας τις χωρικές ανισότητες σε σχέση με το βιοτικό επίπεδο και την ευημερία των τοπικών πληθυσμών.

Έτσι η χωρική διάσταση της καταγραφής των ανισοτήτων προκύπτει ως αναγκαία

παράμετρος για την επιλογή των εφαρμοζόμενων πολιτικών.

Η ανάπτυξη μελετών στα ζητήματα της αποστέρησης και του κοινωνικού αποκλεισμού, που βασίζονται σε αξιόπιστα δεδομένα, αφ' ενός συμβάλλουν στην χαρτογράφηση των αναγκών, αφ' ετέρου συμβάλλουν στην αναζήτηση πόρων και στρατηγικών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και των αναγκών των αποστερημένων κοινοτήτων.

Η έννοια της ανάπτυξης Κ.Αλ.Ο ούτως ή άλλως έχει άμεση σχέση με την χωροταξική της τοποθέτηση, μια και αναφέρεται σε οικονομικές δραστηριότητες και κοινωνικές πρακτικές που αφορούν την παραγωγή και ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών, με στόχους και κανόνες που έχουν ως προτεραιότητα την κοινωνική ευημερία, τη συνεργασία και την αλληλεγγύη, σε περιβάλλον οικονομίας μικρής κλίμακας.

Προτείνεται:

- Η δημιουργία Χωροταξικού Χάρτη Αποστέρησης της Περιφέρειας και ανάδειξη των ξεχωριστών χαρακτηριστικών αυτού ανά Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο.

6.2. Συμπεράσματα και προτάσεις

Μια από τις σημαντικές υποχρεώσεις από πλευράς στρατηγικού σχεδιασμού της Δ/νσης Δημόσιας Υγείας & Κοινωνικής Μέριμνας της ΠΙΝ είναι η επικαιροποίηση της Περιφερειακής Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης. Σχεδόν δέκα χρόνια έχουν περάσει από την σύνταξή της. Ο συνολικός απολογισμός των μέχρι στιγμής εφαρμοσμένων πολιτικών μέσω συλλογής αξιόπιστων αριθμητικών δεδομένων και φιλτράρισμά τους μέσω δεικτών αξιολόγησης, μαζί με την επικαιροποίηση των αναγκών θα αποτελέσει την βάση για προσδιορισμό των νέων στόχων επιλογής πολιτικών επίτευξής τους.

Ένα σημαντικό βήμα είναι η πληροφόρηση των φορέων και δομών οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες Κοινωνικής Μέριμνας, για το είδος των αριθμητικών εκείνων δεδομένων που είναι απαραίτητα για ανάλυση. Από την στιγμή που δεν υπάρχει ένα ενιαίο καταγραφικό σύστημα προσβάσιμο στους επιστημονικά υπευθύνους των δομών, η δημιουργία και η σύνταξη οδηγιών ενός ενιαίου συστήματος καταγραφής με περισσότερους κοινωνικούς δείκτες θεωρείται σκόπιμο, καθώς τα δεδομένα των φορέων και δομών οι οποίες δουλεύουν επί του πεδίου, είναι κρίσιμα να καταγράφονται σε τακτική βάση από τους ίδιους διότι εμπεριέχουν στοιχεία τα οποία μπορεί να διαφεύγουν από τους δείκτες καταγραφής της ΕΛΣΤΑΤ ή του Ενιαίου Μηχανισμού με επιπλέον χωρογραφικές ιδιαιτερότητες.

Το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Το τέλος του 2024 βρίσκει το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης της ΠΙΝ στον τρίτο χρόνο λειτουργίας του. Με την απόφαση Ένταξης της Πράξης «Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας Ιονίων Νήσων με συνέχιση της λειτουργίας του» με Κωδικό ΟΠΣ 6005034 στο Πρόγραμμα «Ιόνια Νησιά 2021-2027»,

εξασφαλίστηκε η απρόσκοπτη οικονομική και διοικητική λειτουργία του.

Μέχρι στιγμής, έχει επιτευχθεί η αναγνωρισιμότητα της υπηρεσίας (παρουσιάσεις - συμμετοχή σε εκδηλώσεις) και η εγκατάσταση επικοινωνίας με τους συνεργαζόμενους φορείς, χωρίς όμως βελτίωση των καταγεγραμμένων, από την έναρξη των εργασιών, προβλημάτων συλλογής αριθμητικών και ποιοτικών δεδομένων σε επιθυμητό βαθμό. Προβληματική είναι και η συνειδητή - άμεση ανταπόκριση από το μέρος των συνεργαζόμενων δομών στα αιτήματα του ΠεΠΚΕ για αποστολή δεδομένων. Δυστυχώς, παρά την αναγνωρισιμότητα η διάθεση για συνεργασία υποκύπτει στο βάρος του φόρτου εργασίας με αποτέλεσμα την καθυστερημένη ή αδυναμία ανταπόκρισης.

Σημαντική βοήθεια θα ήταν η παροχή υποδείγματος καταγραφής των δεδομένων των δομών στην αρχή του ημερολογιακού έτους, το οποίο θα μπορεί το ΠεΠΚΕ να χρησιμοποιήσει για την κάλυψη των ερευνητικών του αναγκών.

Καταλήγοντας και εν' όψη της ανάγκης βελτίωσης της αποτελεσματικότητας της λειτουργίας του Πε.Π.Κ.Ε. και της επικαιροποίησης της ΠΕΣΚΕ προτείνεται:

- Η αποστολή των αιτημάτων προς τις Δομές από ένα κεντρικό email με χαρακτηριστικά της Έδρας, ώστε να δίνεται μεγαλύτερο κύρος στις προσκλήσεις. (πχ pepke@pin.gov.gr),
- Η δημιουργία και διάθεση στις Δομές υποδείγματος καταγραφικού υπολογιστικού φύλλου ηλεκτρονικής μορφής για συλλογή δεδομένων,
- Η οργάνωση επαφών και εκπαίδευση των στελεχών των Δομών, για την ολοκλήρωση της διαδικασίας εγγραφής ως συνεργαζόμενα μέλη στην Ιστοσελίδα του ΠεΠΚΕ της ΠΙΝ, και εγκατάσταση επικοινωνίας μέσω αυτής,
- Ενίσχυση της διαδικτυακής Συζήτησης-Διαβούλευσης μέσω της ιστοσελίδας του ΠεΠΚΕ.
- Ενημέρωση μέσω υπηρεσιακής αλληλογραφίας των συνεργαζόμενων υπηρεσιών και Δομών, για τα αποτελέσματα των ερευνών και τις εκθέσεις του Πε.Π.Κ.Ε. ώστε να υπάρχει αντίληψη αυτών για την συμμετοχή τους στο δίκτυο των κοινωνικών δομών.
- Συμμετοχή των στελεχών του Παρατηρητηρίου σε σεμινάρια του ΕΚΔΔΑ για επιμόρφωση σε ζητήματα που άπτονται των αντικειμένων εργασίας.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

- ♦ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και κοινωνική ένταξη, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growthand-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_el
- ♦ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και κοινωνική ένταξη, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growthand-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-action-plan_el
- ♦ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2017), Η Περιφέρειά μου, η Ευρώπη μου, το μέλλον μας: η 7η Έκθεση για την οικονομική, την κοινωνική και την εδαφική συνοχή. Βρυξέλλες: DG Regio
- ♦ European Regional Social Scoreboard, European Committee of the Regions - September 2019
- ♦ Alice Corovessi, Addressing societal and financial aspects of building renovation: Insights from the EPBD.wise Policy Forum in Athens, 2024
- ♦ Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας Αθήνα, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, Σεπτέμβριος 2021
- ♦ Σχέδιο Δράσης Εθνικής Στρατηγικής για την Κοινωνική Ένταξη και Μείωση της Φτώχειας, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, Σεπτέμβριος 2021
- ♦ Προγραμματισμός ΕΚΤ 2014 – 2020 (Κανονισμός 1303/2013)
- ♦ Βασικές αρχές και στόχοι της ΕΣΚΕ Ρομά 2021 – 2030, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Γενική Γραμματεία Κοινωνικής Αλληλεγγύης & Καταπολέμησης της Φτώχειας, Οκτώβριος 2021
- ♦ Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης για τους Υπηκόους Τρίτων Χωρών, Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, Απρίλιος 2013
- ♦ Εθνικό Σχέδιο Δράσης Δημόσιας Υγείας 2021-2025, Υπουργείο Υγείας, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Υγείας, Μάρτιος 2021
- ♦ Περιφερειακή Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης Περιφέρειας, Δεκέμβριος 2014.

ΠΗΓΕΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

- Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)
- Eurostat
- Οργανισμός Προνοιακών Επιδομάτων & Κοινωνικής Αλληλεγγύης (ΟΠΕΚΑ)
- Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας (ΥΚοΙΣΟ)
- Περιφέρεια Ιονίων Νήσων (Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης)